

UJ KELELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP
ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ: Dr. MARTON ERNŐ

14 OLDAL (árak: 6.50 FONT) TEL-AVIV, 1978 JULIUS 7., PÉNTEK 9120. szám

GÁZIT TÁBORNOK, A HIRSZERZŐ ALAKULAT FŐNÖKE:

SZIRIA A LIBANONI KERESZTÉNYEK MEGSEMISÍTÉSÉRE TÖREKSZIK

Eddig 400 halálos áldozata és többszáz sebesültje van a beiruti vérfürdőnek

„A szíriai győzelme a libanoni keresztények felett, teljesen megváltoztatja az arab országok erőviszonyait, különösen Szíria és Egyiptom között, s befolyásolni fogja Izrael álláspontját is, ha eljön a békétárgyalások ideje” — mondotta tegnap Slomo Gázit tábornok, az izraeli hadsereg hírszerző osztályának főnöke, a Tel Avivban, külföldi tudósítók számára megtartott sajtófogadáson.

Gázit hangoztatta, hogy Izrael feltételezése szerint Szíria azért határozta el a pusztító katonai akciót, hogy a libanoni keresztény kisebbség megsemmisítésével, alapvető módon megváltoztassa Libanon politikai helyzetét. Az előadó a továbbiakban elmondta, hogy a mintegy negyedmillió beiruti keresztény lakosságot július elseje óta támadja az Egyesült Arab Rendfenntartó Hadsereg, mely valójában szíriai csapatokat jelent.

A libanoni főváros körül három szíriai gyalogezred, 5-6 nagyobb kommandó alakulat, több, mint kétszáz modern tankkal rendelkező páncélos alakulat, s több, mint háromszáz lövegrel rendelkező tüzérség állomásozik.

Ez a katonai erő (amely a Libanonban állomásozó szíriai hadsereg fele), keríti be a beiruti keresztény lakónegyedeket s házról házra pusztítja őket. Hozzávetőleges becslés szerint a keresztény halálos áldozatok száma mintegy négy-öt ezres lehet.

Ugyanakkor a szíriai veszteségei jelentéktelenek, mert nem bocsátkoznak közelharcba, hanem nehéz lövegekkel és rakétákkal lövik a keresztények házeit.

„Tisztában kell lennünk azzal, hogy

síriai keresztények erejét, hogy „damaszkuszi béke” uralkodjon Libanonban.”

Kérdésre válaszolva, Gázit tábornok hangoztatta, hogy

„Izrael nagyon közelről érintik a libanoni események, mert azok kihatással vannak a dél-libanoni helyzetre is.

További kérdésre, hogy Izrael mit szándékozik tenni, Gázit azt válaszolta, hogy Izrael repülőgépeket küldött Beirut fölé, mert tudni akarja, mi történik ott.

„Ez a lépés nem kis mértékben emelte a keresztény lakosság morálját, de nem tudom, hogy ezen kívül szándékoznak-e más is csinálni repülőgépekkel?”

A terroristákra vonatkozóan, Gázit tábornok azt mondta, hogy voltak esetek, amikor a terroristák csatlakoztak a szíriaiakhoz és löttek a keresztényekre, általában azonban a szíriaiakra bízják a „piszkos munkát”. Nem látják valószínűnek, hogy az izraeli csapatok dél-libanoni tartózkodása, illetve kivonulása kapcsolatban állna a szíriaiak keresztények elleni támadásaival.

Hangoztatta Gázit tábornok, hogy Izrael aggasztja az a tény, hogy olyan országban, mint Libanon, ki lehet irtani egy nemzetiségű kisebbséget, anélkül, hogy

valakit is érdekelne, fennmaradnak-e, vagy sem?

„A szíriaiak megerősödött jelenléte északon megváltoztatja a határvédelmi módszert és kihatással lesz déli határainkra is.”

Arra a kérdésre, hogy Izrael tart-e fenn valamilyen kapcsolatot amerikai közvetítéssel, a szíriaiakkal, Gázit tábornok azt válaszolta, hogy nem tudja, „a külügyminisztériumot kell megkérdezni”.

GÁZIT TÁBORNOK

a szíriaiak törvényesen tartózkodnak Libanonban,

mert a libanoni kormány két évvel ezelőtt felkérte Szíriát, hogy az Egyesült Arab Rendfenntartó Hadsereg keretében küldjön csapatokat Libanonba — hangsúlyozta Gázit. — Ma azonban a szíriaiak célja, megsemmi-

Taiwan cáfol:

„NEM VÁSÁROLUNK KFIR GEPEKET”

A taiwani kínai nemzeti kormány hadügyminisztériuma tegnap cáfolta azokat az amerikai sajtójelentéseket, mintha országának szándékában állna Izraeltől Kfir harcrepülőgépeket vásárolni.

Mint jelentették, amerikai hírforrások azt közölték tengerenélváltó, hogy a Carter kormányzat hozzájárult ahhoz, hogy Izrael 58-60 Kfir repülőgépet adjon el Taiwannek. Erre a hírre reagált a formózái szöveg, hangoztatva, hogy a kormány nem mérlegeli Kfir vadászbombázók megvásárlását.

EDDIG TIZ NŐ ISMERTE FEL AZ UDVARIAS SZATIRT

A tel-avivi járásbíróson tegnap 15 nappal meghosszabbították az „udvarias szatir” néven megjelölt férfi vizsgálati fogságát. A gyanúsítottat kezén-lábán megbilincselve, erős rendőri fedezet alatt hozták a tárgyalóterembe, ahonnan előzőleg eltávolították az összes többi letartóztatottat, nehogy bárki is felismerje a férfit, akinek nevét, fényképét, vagy bármilyen személyazonosságára utaló adatot bírósági végzés értelmében tilos közölni.

Jakov Ráz rendőrfőhadnagy előadta Chajim Éjlát járásbíró előtt, hogy eddig tíz nő ismerte fel és azonosította minden kétséget kizáróan a gyanúsítottat, aki a szóbanforgó tíz nő ellen személynévként hajtott végre. Hozzátette a rendőrtiszt, hogy az „udvarias szatir” lefényképeztek, illetve filmre vették másokkal együtt és ezt a filmet vetítették a nők előtt, akik az erőszak áldozataul estek.

Közölte még a rendőrtiszt azt is, hogy a laboratóriumi vizsgálatok során felgyűlt bizonyítási anyag terhelő a gyanúsítottra nézve, ugyanis ez az anyag arra utal, hogy ő volt az, aki különböző helyeken és időszakokban erőszakot hajtott végre a nőknél.

A gyanúsított védőügyvédje arar hivatkozott, hogy az azonosítási szemlék nem fogadhatók el, minthogy védcént tudta nélkül és akarata ellenére fényképeztek le. Ennek ellenére a védőügyvéd sem ellenezte a vizsgálati fogság meghosszabbítását. Éjlát járásbíró a további 15 napos vizsgálati fogság elrendelése mellett azon nézetének adott kifejezést, hogy a rendőrségnek joga van olyan lépéseket fogamatosítani, amelyekkel kényszeríti a gyanúsítottat, hogy ujjlenyomatot adjon és fényképfelvételt készítsenek róla.

IDŐJÁRÁS

Mai hőmérsékletek: Jeruzsálem 21—35, Tel-Aviv 23—31, Haifa 25—31, Ludd 21—36, Be'er Séva 22—40, Éjlát 27—45 fok.

A külügyminisztérium megállapítása:

EGYIPTOM OKMÁNYA — NEM BÉKETERV

Kairó minden eddiginél merevebb álláspontot foglalt el és a Nyugati Partvidék, valamint a gázai sáv feladását, Kelet-Jeruzsálem kiürítését és palesztinai állam opcióját követeli anélkül, hogy bármit ajánlana mindezek ellenében

A külügyminisztérium főtisztviselői behatóan elemezték az Egyiptom által Izraelhez Amerika útján eljutott okmányt, amely számos rendkívül szélsőséges követelést tartalmaz, anélkül azonban, hogy bármilyen ellenszolgáltatást, illetőleg kompenzációt ajánlana fel Izraelnek.

Az egyiptomi dokumentum, amely Kairó „béketerve” néven vált ismeretessé a világsajtóban, teljes visszavonulást követel Izraeltől Judeából és Somronból, a gázai sávól, valamint Kelet-Jeruzsálemből. Ezen kívül az egyiptomiak követelik a területeken lévő izraeli települések felszámolását, s már a tervben szereplő átmeneti időszak első szakaszában a katonai kormányzat azonnali megszüntetését, valamint annak lehetővé tételét, hogy a gázai sávba az egyiptomiak, Judeába és Somronba pedig a jordániaiak térjenek vissza.

Az egyiptomi okmány ugyanakkor palesztinai állam létesítésének az opcióját is követeli biztosítani, de mindezek fejében semmit sem ajánl Izraelnek, sőt a szélsőséges engedményekre vonatkozó követelések felvetése mellett, az egyiptomi okirat egy szóval sem említi békeszerződés vagy békes elrendezés gondolatát.

A külügyminisztérium szakértőinek elemzése fényt vet arra, hogy már az egyiptomi okmány címe is szándékosan szemet huny a békejavaslat fölött, és magában a tervezetben csakis az izraeli visszavonulásról van szó. Szembetűnő a mostani egyiptomi okmányban, hogy az sokkal szélsőségesebb és merevebb követeléseiben, mint az összes korábbi egyiptomi okmányok, amelyek a környezeti problémák elrendezésére vonatkoztak. Így például nincs említés a mostani dokumentumban a BT 242 számú határozatról sem.

Mindezek alapján a külügyminisztérium arra az összegző megállapításra jutott, hogy az egyiptomiak által már eljuttatott okmány nem békejavaslat Izrael és az arabok között, hanem olyan dokumentum, amely teljes visszavonulást követel Izraeltől a többi más szélsőséges követelés mellett anélkül, hogy békeszerződést indítványozna.

HÉTFŐN KEZDŐDIK MÁRIA SZLEPAK ÉS ALEXANDER GINSBURG PERE

Ha elmarasztalják, úgy tíz évi kényszermunkával egybekötött fegyházbüntetés, majd szibíriai száműzetés vár az alijja-aktivista Szmagra

Moszkva (IFP, UPI). — Mária Szlepak tárgyalását hétfőn nyitják meg a szovjet fővárosban. Az alijja-aktivisták értesülése szerint az 51 éves Mária Szlepakot csak azért állították

bíróság elé a múlt héten öt évi szibíriai száműzetésre ítélt Vladimir Szlepakkal, férjével egyetemben, mert kórházban fektüdt és képtelen volt lábra állni. Orvosai szerint azonban most már alkalmas arra, hogy „feleljen bűnéért”.

Ugyancsak hétfőn nyílik meg Alexander Ginsburg pere, akit február óta a KGB egyik börtönében tartanak minden bírósági tárgyalás nélkül. Irina Ginsburg, az alijja jogának követelése miatt letartóztatott és rabnába vitt Ginsburg felesége úgy éreztette, hogy ha férjét elmarasztalják az ellene felhozott vádpontok szerint, úgy tíz évi kényszermunkával egybekötött fegyház, utána pedig ráadásul több évi szibíriai száműzetés vár férjére.

Lehetséges, hogy ezeknek a komor izraeli figyelmeztetéseknek fogadjuk meg, mert este 9 órakor Ászád szíriai elnök személyes parancsára, Beirutban állomásozó csapatai beszüntették a keresztény lakónegyedek tankágyúkkal való lövésését és váratlanul általános tűzszünetet léptettek életbe.

Jimmy Carter elnök előzőleg azzal a felhívással fordult az „összes felekhez”, hogy kövessék el mindent a harok azonban ezt mondta tegnap este: „Nem engedjük meg, hogy a szíriaiak további vérfürdőt rendezzenek a libanoni keresztények körében!”

Az egyiptomi okmány ugyanakkor palesztinai állam létesítésének az opcióját is követeli biztosítani, de mindezek fejében semmit sem ajánl Izraelnek, sőt a szélsőséges engedményekre vonatkozó követelések felvetése mellett, az egyiptomi okirat egy szóval sem említi békeszerződés vagy békes elrendezés gondolatát.

A MIFÁL HÁPÁJISZ SORSOLÁSA

A tegnap megtartott 27—78 49502 02940. számú sorsoláson a 087827 számú sorsjegyet nyerte az egymillió fontos főnyereményt.

100 ezer fontot nyert a 433344 számú sorsjegy; 50 ezer fontot nyert a 181913 számú sorsjegy;

25 ezer fontot nyert a 162136 és a 773277 számú sorsjegy; 10 ezer fontot nyert a 335923 és a 403928 számú sorsjegy. Az alábbi végződései sorsjegyek a következő nyereményeket kapják:

5000 font: 97155 78964 66958

A 2-vel végződő sorsjegyek visszanyerték a 15 fontot.

7,2 SZÁZALEKOS INFLÁCIÓ AMERIKÁBAN

Washington (Reuter). — A Fehér Ház költségvetési osztályának közgazdasági komor prognózist bocsátottak ki Amerika gazdasági helyzetére vonatkozólag s azt közölték, hogy az idén 7,2 százalékos inflációval kell számolni. Ugyanakkor közölte a Fehér Ház, hogy a gazdasági fejlődés, illetőleg a nemzetgazdaság bővülésének üteme csak 4,1 százalékos lesz az idén, ellentétben a korábbi 4,7 százalékos prognózissal.

Ennek ellenére jó híreket is közölt az elnöki költségvetési ügyosztály. Bejelentették a többi között, hogy az idén a munkanélküliség csökkenésére számítnak és a jelenlegi 6,1 százalékról 5,9 százalékra fog csökkenni a munkanélküliek száma.

Fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett drága jó férjem, apánk, nagyapám, testvérem, sógorom

ROTH IMRE 77

(MOSE-MORDECHAJ CHAJIM)

Nagyvárad — Köln

nincs többé.

Zürichben, 1978 július 4-én csendben eltemették.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

külföldön és Izraelben

GROSSINGER

CFÁT • KANAAN-HEGY

elfogad megrendeléseket a nyárra.

NAGY ENGEDMÉNYEK JULIUSBAN

TELEFONOK: 067-30157 • 067-30220

Dr. KOHN ÁVNÉR (Hersi)

Marosvásárhely — Petach-Tikva

ORVOSI DIPLOMÁJA ELNYERÉSE

alkalmából ezúton is szerencsét kívánunk

szülei: Hájcsu és Miku

Keresünk

SEGÉDKÖNYVELŐNŐT

Személyes jelentkezés megbeszélése:

telefon: 03 / 31792

»VIDEO-KOL 77«

Színes és fekete-fehér televíziók javítása, mindenféle televízió évi biztosítása.

BNÉ BRÁK, Jabotinsky 33, telefon: 78 52 89

KÖZÉLETI ESEMÉNYEK

A magyarországi Ávivá-Báriszia jubileumi találkozója

A magyarországi Ávivá Báriszia Izraelben élő egykori tagjai, akik a különböző cionista ifjúsági szervezetekben fejtették ki tevékenységüket — július 18-án, kedden délután 4 órakor, Haifán, a kármeli „Ráchel” szálloda kertjében, találkozót rendeznek a mozgalom alapítása 50-ik és Izrael 30-ik jubileuma alkalmából.

Az országos találkozóra a Somér Hácárban nevelkedettek éppúgy jelentkezték, mint a Betár tagjai, a klálcionistákat, mizráchistákat, drorokat és a többi irányzatokat is beleértve, — akik annak idején együtt a Magyar Cionista Szövetség Ifjúsági Szakosztálya keretében dolgoztak. Hiszen köztudomású, hogy alig volt olyan jelentős magyarországi zsidó közösség, amelyben ne működött volna Ávivá, illetve Báriszia-csoport.

Az ünnepi találkozó programját a küzdelmes, idealizmussal teli multira való visszaemlékezés jegyében álló, reprezentatív jellegű műsorral gazdagítva állították össze.

xxx

A Sárospatakról elszármazottak a Cion-hegyen tartották idei ázkárójukat. Müller Ferenc beszédében megemlékezett a Sárospatakról elhurcolt és meggyilkolt több mint 800 mártírról, valamint az országban elhunyt patakiakról. Megrázó szavakkal emlékezett az időközben lerombolt neves sárospataki nagytemplomra is. A liturgiát rész Zeév Spitzer kántor látta el.

X

A WIZO ráamát-gáni szervezetében Klein Bözsi emlékeiről tartott előadást, míg Friedland Margalit ausztráliai utjáról számolt be. Mindkét kultúrestet Kertész Mirjam titkárnövezte le.

X

A múlt héten tartották Rechovotou a HOH termében, a Heves-megyeiek, valamint az Egerből és Gyöngyösörl elszármazottak ázkáróját. Emlékezésüket dr. József Károly főrabbi tartotta, az ünnepséget megnyitotta Jungreis Mose.

X

Haifán, a HOH „Idősebbek Klubja” közönsége előtt Székely Sándor ügy. elnök mondott beszédet és megemlékezett a magyar zsidóság hatszáz ezer mártírjáról. Elefánt Irén, Lederer Ilonka és Hosztovszkó Brácha átadta azokat a klubtagokat, akik ebben a hónapban ünneplik a születésnapjukat.

X

A WIZO kirját-átai klubjában Benedek Pál tartott előadást „Politikáról kezdőknek és haladóknak” címmel. Pelz Anci vezette be az előadót, zárszót Szinberger Anna mondott.

EGYMÁS KÖZÖTT

SZEMÉLYI HIREK

ROTH IMRE

Sulyos csapás érte a kölni Róth családot, fájó veszteség a magyarajku zsidóságot: elhunyt Róth Imre z.s., a Nagyváradról elszármazott melegsívű filantrop.

A legelsőik között volt, akik 45-ben megszervezték a deportálásból megmenekültek hazahozatalát és istápolását. A kenyérharc Kölnbe vetette, ott lett a hitközség alelnöke, a KKL elnöke, a kölni — düsseldorfi, Bné Brit páholyok elnökségi tagja, de a legszorosabb szálak mindvégig szülővárosa zsidóságához fűzték, azt támogatta fardhatatlanul, kéretlenül, betegsége éveiben már szinte csak ezzel törődve. A nagyváradiak szervezetének díszelnöke volt, ám ő maga sosem kért sem címet, sem köszönetet: duplán adott, ha névtelenül adhatta.

„Jelesebb az adakozás, mint akárhány tűzáldozat”, mondja a Talmud, amit ugy is értelmeznek, hogy legjelesebb az az adakozás, akinek ez nem áldozat. Róth Imrénék öröme volt.

Gyászolja felesége, Ági, Izraelben élő fia, Jehuda és huga, Duci, Zürichben élő leánya, Zsuzsi. Sosem felejtí senki, aki tanuja volt nemes segítőkészségének. Legyen emléke áldott.

Dr. Krausz Imre, volt kaposvári főrabbi, Los Angelesből látogatásra az országba érkezett.

X

Rokonok és barátok üdvözölték az aradi származású, Givat Smuelban élő Vajda Imrét, aki a hadiparnál töltött 11 évi szolgálat után nyugdíjba vonult.

X

Barátok és ismerősök gratuláltak az aradi származású Back Simonnak és nejének (Gárdonyi) Juditnak, valamint a bukaresti származású Lior Jenninek, abból az alkalomból, hogy leányuk, Zámira, házasságot kötött Lior Ráfiával. Az esküvői szertartást a tel-avivi Gil-teremben tartották.

X

Szerencsekívánatokkal árasztották el a rokonok és jóbarátok a néhai dr. Tardos György váradi orvos özvegét, Évát, abból az alkalomból, hogy Gábor fia a haifai Technion gépészmérnöki fakultásán elnyerte kutatómérnöki doktorátusát.

X

Barátok és ismerősök gratuláltak Druker Margitnak és Miklósnak abból az alkalomból, hogy leányuk, Chává, a Bár Ilán egyetemen közgazdasági diplomát nyert el. Az ünnepségre New Yorkból látogatába érkezett Benda Mancsi és Vilmos, a kitüntetett nagynénje és nagybátyja.

X

Schwartz Jehuda, a chederaí Givat Olgán lévő Jávne-iskola igazgatója, a HOH helyi kulturbizottságának elnöke, a kolozsvári Tárbu gimnázium volt héber tanára, 28 évi működés után nyugdíjba vonult. Ebből az alkalomból az iskola növendékei szép ünnepség keretében bucsuztatták, amelynek során élőképben mutatták be távozó igazgatójuk életét és működését. Schwartz Jehuda volt a Jávne-iskola első igazgatója s kezdetben mindössze 20 tanuló volt az intézetben, míg ma Chedera egyik legnagyobb iskolája; 15 osztályában több mint 600 diák tanul.

X

Rokonok és barátok gratuláltak Willinger Áginak és Jákovnak abból az alkalomból, hogy fiuk, Efrájim a beér-sévai Ben Gurion Egyetemen mérnöki diplomát kapott.

X

Nagy részvét mellett helyezett örök nyugalomra a héten Bné Bráknban a hirtelen elhunyt Braun Zsigmond volt budapesti ortodox-hitközségi előjárót. Unger N., a Chug Chátám Szofer főrabbiának bucsuzatója után, az országban tartózkodó Groszberg Jenő budapesti ortodox rabbi megrázó szavakkal méltatta az elhunyt érdemeit.

BAJA, BÁCALSZÁS ÉS VIDÉKE

mártirjainak ázkáróját

július 13-án — ח' תמוז — csütörtök d.u. fél 5-kor tartjuk Jeruzsálemben, a Pusztulás Pincéjében.

Sch. Éva

DEBRRECEN ÉS VIDÉKE

mártirjainak ázkáróját

július 16-án, vasárnap d.u. 5 órakor tartjuk Tel Avivban, a „Bné-Brit” teremben (Kaplan u. 10).

A kegyeletes megemlékezésen résztvesznek: ráv dr. Berg József, Hirsch Ernő, dr. Kaddar Arje, Kandel László, Kertész Lilly, Spitzer Vilmos.

BERETTYÓUFALU, DERECSKE

és környéke ázkáróját

1978 július 13-án, csütörtökön d.u. 6 órakor tartjuk a bné-bráki „Águdát Reim” templomban, rechov Akiba. Előtte, d.u. 4 órától baráti találkozó.

A vezetőség

Haifa környéki nagy iparvállalat

keres

NÉMET GÉPIRÓNÓT

TÖKÉLETES NÉMET NYELVTUDÁSSAL

★ ★

Haifa környéki nagyvállalat jó és érdekes munkát és jó fizetési feltételeket ajánl.

Jelentkezés a személyzeti osztályon, POB. 1111 Haifa, Mikud 31000.

— Titoktartás biztosítva —

INTELLIGENS, SZÉP, 19 ÉVES TANÍTÓKÉPZŐS LÁNYOM RÉSZÉRE

KERESEK MODERN-VALLÁSOS,

MEGFELELŐ FIATALEMBERT

HÁZASSÁG CÉLJÁBÓL. LEHET ÖNÁLLÓ IS.

Válaszokat: Haifa, POB. 4094/1080 részére.

DÉLAMERIKAI SZŐRMÉK

A legújabb szőrme divat modellek bemutatója az egész világból, kitűnő minőségben. Kérjük, hozzák el szőrmeiket javításra és felújításra a nyár folyamán.

Hölgyek figyelmébe!

Köszönetet mondunk vevőinknek, akik megköszönték jó és odaadó szolgálatainkat.

JOSEF GÖTTLIEB
Pielles SUD AMERICA

TEL-AVIV. 13 YIRAMIAHU STR.

TEL. 446 221

דוגמאות חדישות
פירות משוכחות

TEL-AVIV HILTON

keres

A) GYAKORLOTT ANGOL TITKÁRNÓT teljes foglalkoztatásra (angol anyanyelvű előnyben). Követelmények: angol levelezés és gépirás, francia és/vagy német szükséges — gépelés előnyös. Irvit beszélni tudás előnyös.

B) ANGOL TITKÁRNÓT részbeni munkára (napi 4 óra). Gépelés és levelezés tudás fontos.

Csak képzett munkaerők jelentkezzenek a személyzeti osztályon, tel. 244222, mellékvonal 2117-2165, vagy személyesen, d.u. 2-4 közt.

NAGYOTHALLÓKNAK

★ SEGÉDESZKÖZ TELEVIZIÓ HALLGATÁSRA

★ KITUNÓ ELEMEL HALLÓKÉSZÜLEKEKBE (házhöz küldjük)

„AUDIPHONE”

אודיופון

HAIFA, JERUSALAJIM U. 6. TEL. 04-660181

פחקיר לקיר

Eladási raktár, megnyitó akció, példátlan árak

FALTÓL-FALIG SZÖNYEGEK

360.— IL-TÓL MÉTERE

AZ AKCIÓ 1978.7.15-ÉN FEJEZŐDIK BE

Az árakban szállítás, vágás, ragasztás plusz ét.a. Minden méretet vágunk.

Szőnyegtisztítás a megrendelő otthonában, amerikai módszerrel

Eladási raktár: Jabotinsky 112., Kirját Arje, P.T. (Éc Házajit útikeresztjeződés)

Ichut Mikir-Lákir tel. 891358 Sokolov 355, Cholon.

פרישת היועץ המשפטי

הודעתו של היועץ המשפטי לממשלה הפרופסור אהרון ברק, כי בסוף החודש יסיים את תפקידו בתום שלוש שנות כהונתו במשרה הרמה הזאת. נתקבלה בצער אמיתי בכל שכבות הציבור. היועץ המשפטי הנוכחי, שבא לשירות הממלכתי מהעולם האקדמי, הוכיח במשך שלוש השנים האלה יושרת לב, הגיונות מופתית ואינטליגנציה מופתית במילוי שליחותו הקשה והמכשלה אחראית.

בדק שר המשפטים במכתב תשובתו לפרופסור ברק בקובעו, כי היועץ המשפטי לממשלה נתגלה בציבור הרחב כאיש אשכולות רבות-שיהיה תרם תרומה גדולה לציבור של שנות הנהגה. להרחבת התשתית ההורית של המדינה ולהעמקת האמונות כלפי היועץ המשפטי של הממשלה בכל שכבות העם.

מעל ומעבר להערכת המשפטיות המקצועיות הצרופות יש חשיבות מרובה לעובדה, כי יותר מאשר בעת כהן נותנים של קודמו, דווקא במשך פני עינותו של הפרופסור אהרון ברק כי יועץ משפטי הוגן והומש בצדקת דרמטיות עקרון השינוי בני החוק. לכוונתו ולגדולתו האישית של היועץ המשפטי הפרוש ייאמר, כי גם בסוגי יוה המכאיבות ביותר פעל אך ורק בהתאם לצו מצפוני ובכך נתן דוגמה לכלל משרתי ופרנטי הציבור כיצד יש לנהוג כלפי גדולים וקטנים. אמר דים ואבינוים במדינת חוק.

עם ישראל צריך להיות אמר תודה ליועץ המשפטי לממשלה המסיים עתה את תפקידו. שנתן שיעור לדוגמה ב-אחרות טובה ובגישת ממלכתית. בר-כתנו תלחה אותו באשר יפנה.

A KORMÁNY JOGTANÁCSOSA

Áháron Bárak professzor, a kormány jogtanácsosának bejelentése, hogy a hó végén megválik hivatalától hároméves működése után, őszinte sajnálkozással váltott ki a lakosság valamennyi rétegében. A jelenlegi jogtanácsos, aki egyetemi tanszékéről épített át a közszolgálatba, működésének három példás becsületességét és függetlenségét nehéz, felelősségteljes küldetése minden szakaszában.

Helyesen állapította meg Bárak professzorhoz intézett válasz levelében Támir igazságügyminiszter, hogy a kormány jogtanácsosa egyszerűen embernek bizonyult hivatali éveiben és sokban hozzájárult ahhoz, hogy Izrael még inkább jogállammá változzon, s készlekedjen az állam alkotmányjogi bázisra, valamint elmélyüljön a kormány jogtanácsosa iránti feltétlen bizalom a nép minden rétegében.

A jogi szakkiértékeléseken túl kivételes jelentősége van annak a ténynek, hogy Bárak professzor minden más elődjénél inkább érzékeltette Izrael lakosságával, hogy a törvény előtt mindenki egyenlő. A hivatalából három hét múlva távozó jogtanácsos drámai módon érzékeltette nem egy esetben, hogy a legfájdalmasabb ügyekben is kizárólag a jog, az igazság és lelkiismerete szerint járt el. Ezzel a magatartásával példaként szolgált minden közszolgálatban lévő polgárnak és megmutatta, hogy csakis ugyanazon színvonalon szerint szabad eljárni nagybefolyású és egyszerű emberek, gazdagok és szegények esetében.

Izrael népe hálás lehet a kormány jogtanácsosának aki most befejezi küldetését, mert olyan magatartást tanúsított, amely iskolapéldája annak, hogyan kell közhivatalt betölteni. Kívánunk neki sikert minden további feladatkorében.

A VÖRÖSKERESZT MEGLÁTOGATTA AVRAHÁM ÁMRAMOT

Genf (STA). — A Nemzetközi Vöröskereszt genfi szövívője közölte, hogy a szervezet megbízottai látogatást tettek Avrahám Ámrám izraeli katonánál, aki a PFSz fogságába esett Libanonban.

A Vöröskereszt közleménye szerint Ámrám állapota kielégítő.

Amiko mok eln kiserete o kaptuk. B egyetleng el 30 éve kalmából. Akkorta ha tekintet ban Izrael kapcsolata Az is val kai elnöklt vitson az év során fössagba v gossabbá v nak a v egyiptomi Valójáb nek is ma kor jutott Allamokba ügyét tárg magára a győzést. a vazni. Az elnö keves Izra csmagúgy el látogat elnökheves hogy elsin között felm Mint is belében tetben. kik segek. aki jönnék. Az gül. Mond zett. de m az elnöke vel érkezte se tette: hogy az a hozta. Az újár az amerika sokra inda alelnök gep dötsége m tévchen M rion-reñitő az alelnök akiket min miközben fa be a zs vendégeit. B zéseket kel galmazta. nök beunt maga zsidá it mutatja b Mindazot nális része radt a jelle latkozatoku tőzkodott i shingtonban se bomba. sőt jut adot és azt mon sítja állás UNO-nak alatt a genfi A saítóit dalet is m lyeK azonban kötelezőek. elnök. ő pe interiu idő nyilvános k pen akkor. erről addig alelnök itt- Nagyon hogy ez az remtését cé jelentések te fogatás atmo De ha v shingtonban valót. Izrae munkat mi dik. azt ige kor megha a Kneszthe eli vendég alelnök be íát fejtí kl. záfartozik. cíóját fejtet nie az izraél ban tett ja deára. Somr Idesüllyed beszéd a m körüllírások Biztonsági T szí alapul. annak gyak

MI VOLT MONDALE IZRAÉLI AZ EGÉSZ NEMZET EGYSÉGES LÁTOGATÁSÁNAK ÉRTELME? A DIKTÁTUMOKKAL SZEMBEN

Irta: SÁBTÁJ HIMMELFARB

Amikor hírt vettük az Egyesült Államok elnökhelyettese izraeli látogatásának, kísérte összetételének, azt a magyarázatot kaptuk, hogy Mondale látogatásának csak egyetlen célja van: baráti látogatás Izrael 30 éves fennállása megünneplésének alkalmából.

Akkortájt ez valószínűleg is tűnt, kivált, ha tekintetbe vettük, hogy Mondale általában Izrael barátjának tudják, akinek kitűnő kapcsolata vannak az amerikai zsidósággal. Az is valószínűleg látszott, hogy az amerikai elnökhelyettes azért jött Izraelbe, hogy jövendő az Egyesült Államokban az utóbbi évek során leromlott légkörön. Különleges fontossága volt ennek azért, mert egyre világosabbá vált, hogy az izraeli-arab válságok megoldásában Amerika elnöke az egyiptomi álláspont felé hajlik.

Valóban ám e téren az elnökhelyettesnek is meg volt a maga „bűne”, ami akkor juttat kifejezésre, amikor az Egyesült Államokban a repülőgépek szállításának az ügyét tárgyalták, s épp Mondale vállalta magára azoknak a szenátoroknak a meggyőzését, akik az ügylet ellen készültek szavazni.

Az elnökhelyettesnek ez sikerült is, s nem kevés Izrael-barát szenátor szavazta meg a csomaggyűlést. Ezért, amikor Mondale izraeli látogatását bejelentették, ezt sokan az elnökhelyettes ama szándékának tudták be, hogy elismertse a közte és az Izrael-barátok között fellemlített nézeteltéréseket.

Mint ismeretes, az amerikai zsidóság kebleiben nézeteltérések mutatkoztak atekintetben, kik legyenek azok a zsidó személyiségek, akik Mondale kíséretében Izraelbe jöjnek. Az amerikai zsidók e küldöttségre végül Mondale-el egyetemben, meg is érkezett, de mint kiderült, valamely okból nem az elnökhelyettes gépén, hanem külön repülővel érkeztek. Maga ez a tény igen kétségeské tette: volt-e egyáltalán értelme annak, hogy az elnök ezt a küldöttséget magával hozza.

Az újságírók, akik rendszerint elkísérik az amerikai kormány tengerentúli látogatásaira induló vezetőit, ezúttal is ott ültek az elnök gépében, de az amerikai zsidók küldöttsége nem. Akik figyelemmel kísérték a fényben Mondale fogadtatását a Ben Gurion-repülőtéren, rossz érzellemmel látták, amint az elnök elvonul izraeli vendéglátói előtt, akiket miniszterelnökünk mutat be neki, miközben maga Mondale Beginnel mutatja be a zsidó küldöttséget, mint meghívott vendégeit. Kísérőit, a ceremóniát vizsgáló értesítők keltették, mert azt a benyomást sugalmazta, hogy ize, az izraeli miniszterelnök bemutatja az amerikai elnöknek a maga zsidóit, az elnök pedig a saját zsidóit mutatja be Beginnnek.

Mindazonáltal, amíg a látogatás ceremóniái része zajlott, kétségtelenül baráti maradt a jellege, a látogatást megelőző nyilatkozatoknak megfelelően. De alig tartózkodott itt kis ideig, amikor már Washingtonban rohant az Izraelnek szánt első bomba. Az Egyesült Államok elnöke interjúkat adott az amerikai lapszerkesztőknek és azt mondotta, hogy ha Izrael nem módosítja álláspontját, akkor a kérdéssel az UNO-nak kell foglalkoznia — értsd ez alatt a genfi értekezletet.

A sajtójelentések szerint állítólag Mondale-t is meglepték elnökének szavai, amelyek azonban végeredményben őrá nézve is kötelezőek, mert hisz mégiscsak Carter az elnök, ő pedig csak a helyettese. Az elnöki interjú időzítésének a ténye bizonyítja, hogy nyilvános kijelentését szándékosan tette éppen akkor, mégpedig azért, hogy Izraelben erről addig szerezzenek tudomást, amit az elnökök tilt-firtózkodók.

Nagyon nehéz lenne tehát azt állítani, hogy ez az egyidejűség baráti légkör megteremtését célozta volna, hiszen az elnöki kijelentések teljesen lerontották az elnöki látogatás atmoszféráját.

De ha valaki azt hitte volna, hogy Washingtonban az elnök elmondta a mondanivalót, Izraelben viszont az Izrael-barát, államunkat mindig támogató elnököt tartózkodók, azt igen hamar elérte a család, amikor meghallotta, miket mondott Mondale a Kneszethen megtartott diszvacsonán. Izraeli vendéglátói előtt ezúttal az az amerikai elnök beszélt, aki kormányai álláspontját fejté ki, mely kormányhoz szervesen hozzátartozik. Felsőfokú állásában annak a koncepcióját fejtette ki, milyen lépéseket kell tennie az izraelieknek: Izraelnek a Szináj térségben tett javaslatának vonatkozásában kell Judeára, Somronra és a gázai övezetre is.

Idésszavak hát az izraeli-amerikai párhuzamot a mindvégig általánosságban tartott körülmények alapján, miközben mindenki a Biztonsági Tanács 242. számú határozatát veszi alapul, de anélkül, hogy szót is ejtse annak gyakorlati értelmezéséről, amit pe-

dig mindegyik fél másképpen magyaráz. A kódos meghatározásokon az sem változtatott, hogy Izrael a határozatot úgy értelmezi, hogy az területekről és nem a területekről való visszavonulást jelent. Ekkor lép színre az Egyesült Államok elnöke és a lenető legkonkrétabb formában kifejtéi kormányai álláspontját, miközben épp arra a koncepcióra támaszkodik, amelynek szabadalmazója maga az izraeli kormány. Ez alatt az értendő, hogy Izrael és Egyiptom megbeszélései során, még Szádát jeruzsálemi látogatása előtt, Izrael elvileg beleegyezett a visszavonulásba a Szináj teljes területéről, miért most az amerikai elnök, „mindössze” annyit javasol, hogy ugyanazt a megfogalmazást terjesszék ki Judeára, Somronra és a gázai övezetre is.

Izrael kormányát már eddig is keményen bírálták amiatt, hogy Egyiptommal folytatott megbeszéléseit mindjárt a tárgyalások végzavarával kezdte, nem pedig a helyes kiindulási ponttal, vagyis már a tárgyalások legkezdetén odaigérték Egyiptomnak az egész Szináj felsziget kiürítését. Most azután kiderül, hogy az izraeli kormány a hozzáállása súlyos hátrányokká jár, mert a Szádátjának tett ígéretet visszavonni már nem lehet, az ígéret alapelve viszont minitál szolgál az amerikai kormányzat számára Judeát, Somront és a gázai övezetet illetően is.

Arra ugyan nem gondolt senki, hogy az amerikai elnök izraeli látogatása alatt nem folynak majd politikai megbeszélések, de azt sem képzelte volna senki, hogy az amerikai elnökhelyettes nyilvánosan fejtsé ki kormányának abban a kérdésben vallott nézetét, amely körül a leghevesebb vita zajlik, s ami a legkomolyabb akadály az izraeli-egyiptomi megbeszélések folytatásának. Igaz ugyan, hogy bármi zárt körben, előbb-utóbb akkor is kiszivárognának merülne ki fel ejafta ötletek és javaslatok és a másik fél tudomására jutnának, de ez esetben legalább egy részük titokban marad. Ezúttal azonban az amerikai elnök azzal döbhentette meg Izrael kormányát, hogy nyilvánosan, a Kneszet épületében hangzottak ottan elképzeléseket, amelyek addig a jeruzsálemi vendéglátókkal folytatott megbeszélésekben nem említett. Frtjük ezalatt azt, hogy a Szináj mintát Judeára, Somronra és Gázára is alkalmazzák, ami természetesen tüstént tudomására jutott az araboknak is, miérsz mostantól fogva, ha akarjuk, ha nem, itt az amerikai felfogás, melynek gyakorlati értelme az arab követelések feltétlen elismerése.

Igy azután az eredetileg barátnak szánt látogatás nyitán is politikai látogatássá változott, melynek során két nyilatkozat hangzott el, s mindkettő igen súlyos Izrael szempontjából. Az egyiket Carter elnök tette, aki szerint az izraeli-arab viszály adott esetben visszahelyezendő a genfi értekezlet asztalára, a másikat pedig az elnök helyettese, aki szerint „a Szináj szabadalom” minden, Izrael által elfoglalt területre alkalmazandó. Carter elnök ötlete nem is azért oly különös, mert a genfi értekezlet felváltásának a lehetőségét veti fel, hanem inkább az ötlet esetleges megvalósulásának a következményei miatt, mert hiszen, ha a genfi értekezletről van szó, akkor ezzel együtt jár a Szovjetunió ismételt bevonása is a közelkeleti viszály megoldásához vezető ut keresésébe.

Nem kell arra gyanakodnunk, hogy a Szovjetunió békét kíván a közelkeletben, hiszen köztudomású, hogy épp ennek az ellenkezőjét öhüitja. Moszkva bizonyára igen elégedett lenne, ha körzetünk viszály a új háboru kitéréséhez vezetne, mert hiszen a Szovjetunió a dolgok természeténél fogva csak háborus időkben tehet körzetünkben ismét szert erősebb pozícióra.

Csak maga Carter elnök sejtetheti tehát, mi juttot eszébe, hogy nyilvánosan is felvesse a genfi konferencia felújításának a lehetőségét. Nem kétséges, hogy ez még az amerikai érdekek szempontjából is igen szerencsétlen kijelentés volt, Carter elnök sok más balkezes lépéséhez hasonlóan.

Izrael azonban azokat az eszméket sem fogadhatja el, amelyeket Jeruzsálemben az amerikai elnök vetett fel, mert a Szináj kérdése nem azonos a Nyugati Partvidék és a gázai övezet problémáival. Igaz, hogy mindkét esetben elfoglalt területekről van szó, de az amerikaiak sem téveszthetik szem elől a döntő kérdést: Izrael biztonságát. S míg a Szináj-félsziget kiürítése kormányunk véleménye szerint nem is jelentene problémát államunk biztonsága szempontjából, ugyanakkor a területek és Gáza kiürítése olyan súlyos biztonsági problémát képezne, amely magának az államnak a létét is veszélyeztetné.

Eppen ezért, bármilyen fejlemény történjék is a közeljövőben, akár a külügyminiszterek londoni értekezletén, akár más formájú

A békefolyamat, amely nagy lendületet kapott Szádát elnök drámái jeruzsálemi látogatásával, zsakutába jutott, amióta Szádát 1978 márciusában visszahívta külügyminiszterét a jeruzsálemi politikai értekezletről. Mindhárom állam, Amerika, Egyiptom és Izrael kormánya, amely az idők folyamán különböző mértékben hozzájárul a békefolyamat előbbreviteléhez egy bizonyos stádiumig — most különböző mértékben viseli a felelősséget azért, hogy a folyamat sajnos módon zsakutába jutott.

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK TÉVEDÉSEI

Az amerikai kormány tévedett abban — és továbbra is folytatja ezt a tévedést — hogy feltételezése szerint Izraelre gyakorolt közvetlen és közvetett nyomás révén ki lehet csikarni olyan engedményeket, amelyek túlhaladják azt a kockázatot, amelyet Izrael vállalhat, anélkül, hogy tulságosan legyengítene területi bázisát, stratégiai szempontból. „Az Isten a türelmesek pártján van. Akik nem türelmesek, azokat oltvá veszik, mint az istentagadót” — mondja a böles arab közmondás. Attól kell tartani, hogy az egyiptomi kormány a konkrét esetben nem jár el az idezett közmondás szellemében.

Az amerikai kormány ugyszólván teljes mérvű azonosulása Egyiptom álláspontjával a tárgyalások feltételei és a békes rendezés alapelvei kérdésében, tulságosan véres reményeket ébreszt Kairóban. Ezek a remények rossz kihatással lehetnek az egyiptomi politikusok értékelő képességére és súlyos csapást mérhetnek a béke-erősítések sikerlikútására.

Amerikai politikusok néhány megjegyzése, szemrehányása és fenyegetésnek is vehető célzása Izrael címére, a tulzolt önmegtartóztatás olyan esetekben, amikor mértékadó egyiptomi szóvivők a béke légkörét károsan befolyásoló nyilatkozatokat tesznek — minden negatív formában hat ki annak az atmoszférának a megteremtésére, amely feltétlenül szükséges ahhoz, hogy a béke palántája virágozó fává nője ki magát.

Az amerikai kormány még azt is megengedi magának, hogy figyelmen kívül hagyja Izraelrel szemben vállalt kötelezettségeit. Ez a jelenség egymagában elegendő nemcsak ahhoz, hogy lerontsa Amerika hitelét, de ezenkívül olyan irányba befolyásolja az arabokat, hogy ezek még mervebbé tegyék álláspontjukat. Ide tartozik például az is, hogy az amerikai kormány a Szaudiának és Egyiptomnak szánt fegyverszállítás jóváhagyásáról teszi függővé az Izraelnek már kötelezőleg odaígért fegyver léleszállítást. Ennek az álláspontnak a negatív kihatása kétfős: egyrészt nemkívánatos precedenst teremt arra nézve, hogy még a béke elérése előtt új és korszerű hadfelszerelést szállítsanak Egyiptomnak és Szaudiának, ami által legyengítik Egyiptom motivációját a béke eléréséhez, másrészt pedig cselekedetekkel deklarálják, hogy az Izraelnek tett kötelező ígéret tu-

lajdonképpen nem kötelező. Amióta Anuár Szádát Egyiptom elnöke lett, deklarált stratégiai — külpolitikai célkitűzésévé tette, hogy éket verjen Washington és Jeruzsálem közé. Másrészen igyekszik olyan helyzetet teremteni, hogy Amerika nyomást gyakoroljon ránk: fogadjuk el az egyiptomi feltételeket. 1975 tavaszán, amikor felüggesztették dr. Kissinger külügyminiszter kúldetését az egyiptomi kormány minden megalkuvást nélkülöző magatartása miatt. Szádát elnök kudarcot vallott azon ügykezeletében, hogy diktálja feltételeit. Az első stádiumban úgy tűnt, hogy elérte a célkitűzését. Az amerikai kormány elhatározta, hogy „ismételt megfontoltság tárgyává teszi” közelkeleti politikáját. Az erről szóló bejelentés rejtejt, de világosan érzhető, Izrael címére intézett fenyegetést tartalmazott. A 76 szenátor által a Fehér Háznak küldött, Izrael támogatást memorandum azonban egyértelműen az Egyesült Államok és Egyiptom elnökeinek tudására hozta, hogy Izrael nem árva, magára hagyott gyermek és hogy az Izraelre nehezedő nyomás éles bírálókat váltott ki a képviselőházban. Ezekután sikerült telő alá hozni az 1975 októberében aláírt „közbeeső megállapodást”, amelynek alapját az Izrael által javasolt és Egyiptom által hét hónappal korábban elutasított kompromisszum képezte.

EGYPTOM TÉVEDÉSEI

Nem volt semmi ok arra, hogy visszahívják Jeruzsálemből az egyiptomi külügyminisztert. Az izraeli kormány balga cselekedetei a „letelepeds” terén és Begin miniszterelnök atyáskodó magatartása a vendéglátó külügyminiszter iránt, teljesen felesleges volt minden szempontból, de az egyiptomiak ezt ürügyként használták fel arra, hogy Szádát kezdeményezésére megszakítsák a tárgyalásokat. Politikai tárgyalások során általában mindkét fél túrléme és jóakarata van szükség. Ez hatványozottan áll olyan esetben, amikor 30 éve hadilápotban levő államok közötti tárgyalásról van szó. Az egyiptomi külügyminiszter eliesített visszarendelése már a tárgyalások első stádiumában, nem tanúsítja azt, hogy Egyiptom komoly tárgyalásokat akar folytatni, olyan formában, ahogyan ez manapság elfogadott a világ népei körében. Itt is-

Irta: JIGÁL ALON Kneszet-képviselő

mét idézzük az arab közmondást, amely szerint az Isten a türelmesek oldalán van és a türelmetlenek olyanok, mint a hitetlenek. Attól tartok, hogy az egyiptomi kormány nem vette figyelembe ezt a közmondást. Szádát elnök nyilatkozata, hogy októberben lejár a „közbeeső megállapodás” és kevésbé burkolt fenyegetése, hogy adott esetben ismét a katonai opcióhoz folyamodhat (a 2. számú hadtest tagjai előtt mondott beszédében) ellentétben áll a megállapodás szövegével és szellemével. A megállapodásban világosan az áll, hogy az addig maradt érvényben, amíg nem kerül helyébe újabb megállapodás. Az is szerepel a megállapodás szövegében, hogy annak aláírói kötelezik magukat, hogy kölcsönösen tartózkodnak a fenyegetésektől, az erőszak, vagy a katonai blokádi eszközök használatától. Az egyiptomi elnök legutóbbi nyilatkozata nemcsak a megállapodás megszegésével egyértelmű, hanem megdönti a kölcsönös bizalmat is, amely a megállapodás aláírása után kezdett kifejlődni és amely elengedhetetlenül szükséges ahhoz, hogy komoly tárgyalásokra kerüljön sor. Szádát elnök nyilatkozatai a gyakorlatban kifogták a szélet a Jeruzsálemben elhangzott „soha többé háborút” jelszó vitorlájából.

Ugy tűnik, hogy az egyiptomi elnök véleménye szerint merész jeruzsálemi látogatása és hajlandósága arra, hogy tudomásul vegye Izrael pusztaságát, egymagában elegendő ahhoz, hogy ez legyen Egyiptom minden hozzájárulása a konfliktus megoldásához, amely „harmatcsepp háborúvá” vált — az arab államok hibájából. Nem szabad persze alábecsülni Szádát elnök jeruzsálemi látogatásának történelmi jelentőségét a két nép közötti pszichológiai korlátok lebontása terén, hiszen ez a látogatással Egyiptom elvileg hozzájárult Izrael elismeréséhez. Szádát azonban már a Kneszethen elmondott impresszív beszédében, böles megállapítások mellett ismerette előzetes és végleges feltételeit, elsősorban a területiális rendezés terén, míg az izraeli kormány, multibeli álláspontjával összehasonlítva, rugalmasságról tett tanuságot. Ezt megállapíthatom annak ellenére, hogy továbbra is fenntartom bíralatomat a Begin-kormány politikai vonalvezetésével szemben. Izrael kormánya azzal bizonyította rugalmasságát, hogy azonnal hajlandónak mutatkozott lemondani a Szináj-félszigetről és felvetette a palesztinai arabok önkormányzásával kapcsolatos javaslatát. Ugyanakkor az egyiptomi kormány egyetlen centimétert sem visszakozott.

Sajnos, hogy az izraeli kormány téves felfogása, valamint az amatörizmus, amelyet sorsdöntő politikai kérdések ügykezelése terén mutatott, megkönnyítette Egyiptom elnöke számára, hogy önmagát mérsékeltnek állítsa be a világ közvéleménye előtt, míg Begin

miniszterelnökre levakarhatatlana! ráragadt a „merek” jelszó. Ugy tűnik, Szádát elnök azt reméli, hogy a nyugati kormányok és a nyugati közvélemény támogatásával, valamint Izrael részéről mutatkozó esetleges gyengesség révén sikerülni fog olyan feltételeket diktálni, amelyek számára kedvezőek — ahelyett, hogy komoly, hosszadalmas és bonyolult tárgyalásokat folytatna azokról a feltételekről, amelyek egyaránt szolgálják mindkét fél alapvető érdekeit.

Teljesen világosan ki kell tehát nyilvánítani, hogy a különböző nyomásokkal és diktátumokkal szemben egységesen áll ki az egész nemzet. Tisztelettel és nyomasztóként mentes tárgyalás esetén azonban felszínre kerülne a demokratikus izraeli társadalomban mutatkozó véleményeltérések, olyan módon, amely megmutatja: a jelenlegi kormánynál van megfontoltabb és felelősségteljesebb politikai alternatíva. A jelenlegi izraeli elnök vezető pártjának módjában áll, válság esetén, kihuzni a kátyulból a megengedett politikai tárgyalásokat.

IZRAEL TÉVEDÉSEI

Sajnos, hogy Izrael kormánya is hozzájárult a politikai zsakutához. A BT Izrael, szomszédai és az egész világ által elfogadott 242 számú határozatának új értelmezése tartalmi és tájékoztatósi szempontból egyaránt katasztrofális volt. Az a megállapítás, amely a határozatban szerepel, hogy az Izraeli államot a nemzetközi jog alapján a területén más eszközökkel. A kétfélek elosztása érdekében a külügyminiszter szükségesnek tartotta megmagyarázni a Kneszet szószerűen, hogy Izrael kormánya örökös akarja tenni az adminisztratív autonómiát a palesztinaiak számára. Mind ennek az lett az eredménye, hogy Izraeli szándékai, szavahatósága a lehető legnagyobb gyantut kelti. A látványos letelepítési politika a nem megfelelő helyeken, helytelen módszterrel és kedvezőtlen időpontban nemzetközi sikon, szintén igen nagy kárt okozott Izraelnek. Az izraeli kormány furcsa javaslatát, hogy azonnal tárgyalásokba kezdjen az erec-jisraeli megszállt területek és azok lakosságának jövőjéről, ahelyett, hogy komoly erőfeszítést tenne elfogadható elvi „szándék-deklaráció” megfogalmazására, szintén hibának tekinthető. Az ilyen javaslat szabadad tette az utat olyan vonalvezetés kialakítására, amely sértő az amerikai kérdések szempontjából és végeredményben minden intellektuális nívót meghazudoló válaszok megfogalmazását eredményezte.

Az izraeli politika kormányosai nem értékék még meg: politikájukkal csak megnehezítik annak lehetőségét, hogy konkrét megállapodásra jussanak érzékeny kérdésekben, mint például a terület és a nép jövője. Izrael külpolitikája ittökárványainkat az ellenség kezére játsza és ezáltal Izrael nemzetközi pozíciójának 1. számú ellen-ségévé válik.

amit én akarok! Izrael azonban semmiképpen sem teljesítheti Szádát akaratát, mert hiszen az most minden köntörfalazás nélkül azt javasolja, hogy Izrael vonuljon vissza minden területéről, így Kelet-Jeruzsálemből is, vagyis térjen vissza a hatnapos háboru előtti határookra.

Az amerikai elnök látogatását Izrael magasszintű politikai látogatásként könyveli el, de további láncszemként is az izraeli-amerikai viszony megrendülésében. Mert bár hallottunk tőle Jeruzsálemben gazdasági és biztonsági ígéreteket is, de ez sem változtat azon a tényen, hogy a látogatás során Izraelnek bemutatnak egy váltót, amelyet Izrael ebben a formában nem fizethet ki.

(Folytatása vasárnap)

AKT BUCHWALD:

A SZOLZSENYICIN VÁLSÁG

Noha ez most az évadzáró ünnepek és -szónoklatok ideje, egyetlen ilyen előadás sem volt akkora hatással, mint amit Szolzenyicin Alexander tartott a Harvard egyetem 78-as végzettségűinek. Oly megrázóan ecsetelte a Nyugat hanyatlását, hogy attól a legtöbb diák életkedve is lehanyatlott.

Ezt azért tudom, mert felhívott a minap egy kedves barátom, s megkérdezett hajlandó lenné-e elbeszélgetni a fiával, aki szintén ezzel a Harvard-évfolyammal végzett, s balszerencséjére végighallgatta Szolzenyicint.

Gérard-ot házuk teraszának lépcsőjén ülve találtam: sört iszogatót és báján bámult a semmibe.

— Gérard — szólítottam meg —, szedd össze magad.

— Minek? A modern amerikai társadalom pusztulásra van ítélve.

— Ugyan, Gérard, hogy állíthatok ilyesmit? Épp te, aki most végeztél a Harvardon, az állam legkiválóbb főiskoláján? Előtte az egész világ!

— Ezt mondja Arthur bátyám. De nem volt ott a záróünnepségen: bizony mindannyian a huszadik század lelki betegségébe estünk.

Meghökkenve kérdeztem: — Betegek lennénk, azt mondd?

— Azok. És gyávák. Se lelkierejük, se bátorságunk.

— Ez igaz, de emelkedj felül ezen!

— Hogyan?

— Keress munkát magadnak.

— Ha lennék is, azzal is csak a szellemi elagáshoz járulnék hozzá, ami a Nyugat betegségének egyik tünete.

— De ha jó munkát találsz, azzal talán kiegészíthetsz bennünket a szorultságból. Szüleid 50.000 dollárt költöttek a nevelésedre, a Ford-Pinto kocsiért nem is beszélve. Nem kétséges, hogy adósok vagy egyvel-mással.

— Neveltetésem? Minden műveltségem nem egyéb, mint

tévé-ostobaságok, s egy elviselhetetlen zene imádata. Bajaimat a züllött sajtó és az éter hullámjain kuszgóztó idegyűrűletek okozzák.

— Lehet, Gérard, hogy minden így igaz. De egyelőre még magad parancsolsz a lelkednek. Ha a Harvard teljes 78-as évfolyama kiáll a sorból, kik lesznek husz év múltán a vezetőink? Ki vezeti majd a „Mobil” kőolaj-céget, ki a telefon- és távíró-társaságot, vagy a Ford-alapot? Honnan veszünk majd minisztereket és közgazdászokat? Vagy talán a Yale Egyetem 78-as évfolyamára akarjátok bízni mindama feladatokat megoldását, amelyekkel a Nyugatnak meg kell birkóznia?

— Arthur bátyám, semmi értelme ennek a beszédnek — felelt a fiatalember, aztán kortyolt egyet a sörből. A szabadságunkat állítottuk az első helyre, odaraktuk a FELELŐSÉGÉRZET elé. Betegek vagyunk, mert elvesztettük nemzeti akarunkat. Nem tudjuk, kik vagyunk.

— Ez mind igaz — ismertem el. — Épp rád hárul hát a feladat: mondd meg te, kik vagyunk. Az ország meghallgatja a Harvard végzettségűek a mondanivalóját. A Harvard, az Harvard, s nem Princeton vagy Stanford, ahol senkinek semmi fogalma arról, amiről épp beszélsz. Kötelek vagy továbbadni, amit a Harvardon tanultál, mert csak így lehet kulturánkat gazdagítani.

— Ez nem oly egyszerű — sóhajtott Gérard. — Arthur bátyám ezzel arra szólít fel, csatlakozzam egy olyan szabad társadalomhoz, amelyben mindenki más-más dobos tamtam-jára lép. Én már inkább itt üldögélek teraszunk lépcsőjén, semminthogy a söpredékbe vegyüljek, amelynek egyetlen törekvése az erkölcsi közepszerűség.

— Szabad országban ehhez is jogod van, Gérard. De ha itt ülsz a terasz-lépcsőn, akkor sose húzol ki bennünket a szellemi züllésből. Most csak egyetlen feladatunk lehet: felfelé kell néznünk. Meg kell vizsgálnunk a lelkiismeretünket, s le kell küzdenünk erendelő anyagiasságunkat. Én már nem vagyok erre képes, Gérard, mert én egy dél-kaliforniai egyetemen végeztem. De TE, te igen, mert te harvardi vagy!

Ebben a pillanatban futott be kocsin Gérard édesapja. Kiszállt a kocsiból, odasietett hozzánk és dühösen ordított rá a fiára: — Még mindig itt üldögélsz ezen az átkozott lépcsőn?

Gérard nem felelt. Apja megmarkolta a fiu ingét, úgy állapította talpra:

— Már pedig Szolzenyicin ide, Szolzenyicin oda — mondta az apja, miközben fiát a kocsiféle taszigálta —, itt te nem melengeted tovább a fenekedet, hanem indulsz, s addig haza se merj jönni, amíg munkát nem létel magadnak!

Gérard zeme csupa riadalom volt: felvette a földről az odadobott autókulcsot, s csak aztán válaszolt: — Hát persze, édesapám, azért nem kell mindjárt haragudni.

Aki a Frank-családot bujtatta

A világhírű newyorki Temple Emanuel nemcsak a körülbelül egymillió tagot számláló amerikai reform-zsidóság legnagyobb ismenhajléja, szellemi és élenjáró emberbaráti tevékenységének monumentális központja, de egyben felekezeti különbség nélkül százezreket vonzó turisztikai látványosság New Yorkban.

A Manhattan híres 5. Avenue és 65. utca sarkán levő hatalmas kupolájú építészeti remekmű díszterme minden kora-nyáron a Hebrew Union College Jewish Institute of Religion rabbiavató ünnepségét is vendégül látja, amelynek során közéleti személyiségeket, tudósokat díszdoktorátussal honorálnak.

Az impozáns idei „szimchá-ünnepségnek” különleges jelentőséget kölcsönözött egy aktus, amely a második világháború egyik megrendítő zsidó tragédiáját idézte fel: jöhet az 1845 óta működő reform-kongregáció tagjai között nem sok Auschwitzot átvezelt egykori Hefling neve szerepel, az ideit itétek az először a tízezer dollárral járó „Roger e. Joseph” emlékermet Victor Kugler egykori holland gyáriparosnak, aki két éven keresztül rejtette a naplója folytán világhírűvé vált Anna Frankot és családját.

Mint emlékeztet, a Bergen-Belsenben 15 éves korában, a felszabadulás előtt elpusztult Anna Frank és családja egy óvatosan álcázott amsterdami padláskamrában rejtőzött teljes két éven keresztül, amikor besugárzás folytán leleplezték a menedékhelyet. Az elhurcolt hat személy közül egyedül Ottó Frank, Anna édesapja, maradt életben. Előkerült Anna 13 éves korában megkezdett naplója, amelyet 21 nyelven olvastak a világ minden táján, sikeres színmű is készült belőle, Hollywoodban pedig 1957-ben megfilmesítették.

Utólag derült ki, hogy a Hitler elől Hollandiába menekült Frank-családot és két ismerősét Victor Kugler amsterdami gyáriparos rejtette állandó életveszély körülményei között, elmezte, értesülésekkel és a legszükségesebbekkel látta el. Az árulás folytán Kuglert is deportálták, de egy angol repülőgépműködés során keletkezett zűrzavarban — keresztény léven — sikerült elmenekülnie.

A ma 78 éves Kugler feleségével együtt évekként később a kanadai Torontóba vándorolt, ahol biztosítási ügyintézőként kereste meg a kenyerét és ma szerény nyugdíjából tengődik. Sohasem kereste a publicitást, vagy a zsidó körök támogatását: nem kívánt emberi gesztusából tőkét kovácsolni. Kitüntetése alkalmával is az igazi jövevökhöz mé-

tóan viselkedett. A véletlen műve, hogy mégis feléje fordult a nagy nyilvánosság figyelmé, hogy az amerikai sajtóban hasábként jelentek meg róla. Az El Al repülősztrájkja folytán került elő a feledésből, a névtelenségéből „az amsterdami angyal”, ahogy őt az ünnepséget levezető Dr. Alfred Gottschalk jellemezte.

— Nem értek egyet azzal, amit Kugler ur itt Önök előtt állított, hogy ő semmi rendkívüli nem cselekedett — mondotta a Hebrew Union College Rabbiképző illusztris elnöke, hogy csupán üzletpartnerét és családját kívánta megmenteni. Számunkra ez rendkívüli tett, hiszen naponta veszélyeztette az életét, amit nem sok keresztényről lehet elmondani az akkori Európában.

Dr. Gottschalk elmondotta, hogy a minden évben kiosztásra kerülő díjat Burton M. Joseph, minneapolis-i export-vállalat elnöke és huga létesítette, a tragikus elhunyt fivérének, Roger emlékére. Másfél éven keresztül kutattak olyan személyt, vagy intézményt, amely érdemes az első díjra. Még sokáig kutattak volna — mondotta, ha az El Al sztrájkja folytán nem kényszerül pár hónappal ezelőtt Izraelből holland repülőgéppel New Yorkba visszatérni. A gép a „gyomrában” véletlenül kezébe került újságban olvasta a megrendítő sztorit „az angyalról, aki elhagyatottan él Torontóban”. Nyomban megszületett agyában a döntés, amelyet illetékes társai és a díjalapítók egyhanguan magukévá tettek.

A kitüntetett Kugler felidézte 35 esztendővel ezelőtti emlékeit; saját felesége sem tudott a rejtetegetésről, jómagam nem vehetett naplót, mert házkutatás esetén nemcsak saját maga életét veszélyeztette volna. Jól emlékezett arra, hogy az egyetlen tárgy, amit a kis Anna magával vitt védett rejtékhelyükre, a 13. születésnapjára ajándékként kapott díszkesztyű naplója volt. Két éven keresztül a védenek viszonylagos biztonságban éltek. 1944 júliusában, már a szövetségesek inváziója után, egy holland besugárzó 12 dollárnak megfelelő vérdíjért nyomravezette a náciakat.

A Temple Emanuel idejüvati ünnepségének egyébként magyar-zsidó vonatkozása is volt: díszdoktorátusban részesült dr. Davidovits Lucy, a világhírű Jesiva Egyetem (Yeshiva University) keretében nők részére létesített Stern College kultúrtörténeti tanára is, aki egyben jövevű író.

KAHÁN KÁLMAN

F. STEINER

NŐI KONFEKCIÓGYÁR

MEGÉRKEZTEK

A KÖNNYŰ NYÁRI MODELLEK

BLUZOK, RUHÁK, SZOKNYÁK
ÉS ÁLLAPOTOS RUHÁK.

Kicsinybeni eladási raktár: Tel-Aviv, Levanda u. 30

Nyitva 8-16.30-ig egyfolytában.

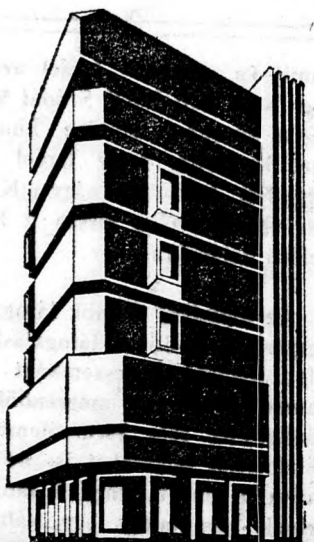
למה לך לחפש בכל העיר
את הרהיטים שאת אוהבת?

MIÉRT KERESNÉ AZ EGÉSZ VÁROSBAN

A BUTORT

A múltban, ha bútort akart venni, az egész várost be kellett járnia. Ma minden bútort, amit kedvel, megtalál egy helyen, a Béit Házorea-Shomrátánál. At szeretné cserélni a hálószobát? Szerencsés órában fiuk született, és szükségük van bútorra a számára? Férje saját irodát nyitott? Vagy új lakásba költöztek és nagyon szépen szeretnék berendezni... Béit Házorea-Shomrát minden igényt kielégít.

AMIT KEDVEL?

Béit Házorea-Shomrát „komplett” lakást rendez be önnek, inkluzív csodás, eredeti „Arbel” szőnyegek.

A Béit Házorea-Shomrátánál mindig megtalálja a bútort, amit kedvel, a szép kitűnő minőségű bútort, — a bútort, amelynek címe:

BÉIT HÁZOREA - SHOMRÁT

A BUTOR VILAGA,
HAIFA, ALLENBY 117,
TELEFON: 51 44 12

WIZO * TEL-AVIV

magyar nyelvű csoportja
Arlozorov 100 szám alatt,
meghívja tagjait
és az érdeklődőket,
július 13-án, csütörtökön,
d. u. fél 6 órai kezdettel
tartandó

natanjai
vidám színpad

együttese
kacagató előadására
Szereplők:

BLUM IBI
GOLDENBERG MIRJAM
HERSCH BELLA
HIRSCHL JUDITH
KELETI EDITH
KELETI MIKLÓS mérnök

Jegyek a Wizo chavéránál
kaphatók.

Vegyen CSILLÁROKAT a gyárban

— gyári áron

Szalonszillárok, álló-, fali és asztali
lámpák nagy kiállításra

Bné Brák, Cáfón ipari negyed, Hájárkon utca 65,
III. em., telefon: 79 06 95

40, 42-es autóbuszok. — A kiállítás nyitva: minden szombat este 6-tól 10 óráig, vasárnap, kedden és csütörtökön este 7-ig, minden hétfőn és szerdán délután 4 óráig — Pénteken déli 1 óráig.

„ALUMIM” UDULÓ

Haifa, — Kármel, Kadima 27., tel. 81366.
Állandó orvosi felügyelet * Apolónóvrek
* Minden szobához külön fürdőszoba
* Diétás kóser konyha * Mérsékelt árak
* Felvételdíjat nem veszünk

KOZMETIKAI AKCIÓ

a »SHARON« SZÉPSÉGÁPOLÓ INTÉZETBEN

150.— helyett csak 100.— IL

MALKÁ ÁSHER nemzetközi kozmetikusnő vezetése
alatt, Tel Aviv, Allenby 93. Előzetes telefonrendelés:
03-291492

- * Kozmetika, egyéni kezelés minden kor számára, ifjúkori pattanások, stb.
- * Hajszálak végleges eltávolítása a test minden részéről az egész világon megbizhatónak bizonyult, forradalmi módszerrel: villamos tű- és elektronikus pinzetta kombinációja, nyomtalanul és fájdalommentesen. — DEPILATRON.
- * Körömápolás amerikai módszerrel.
- * Speciális viasz a test minden részére.
- * Fogyasztás új módszerrel, orvosok ajánlatára, a kizárólagos, új — Adams-Trainer-Cellutron készülékkel, és parafin pakolás is. Ezenkívül a „Sharon” intézetben megbizható kezelés, szakmai nívó és kellemes légkör. Légszabályozó. Előzetes telefonrendelés: 03-291492

JÖJJON SHARONHOZ, MEC LESZ ELÉGEDVE

AZ ESEMÉNYEK MARGÓJÁRA

Mondale és Genscher csalódást keltő látogatása

Irta: ARAD GIDEON

Két magasrangú látogató egy héten belül és még hozzá annak a két hatalomnak a képviselői, amely még mindig hangzottja Izrael iránti barátságát! Nem mindennapi esemény. Még sohasem helyezték Izraelt ennyi barátsággal ilyen nyomás alá, hogy áldozatok hozzon a Nyugat zavartalan olaj-ellátása érdekében.

Hanns-Dietrich Genscher, az újabb hatalmi pozícióba került Német Szövetségi Köztársaság külpolitikájának irányítója, olyan szintre hozta a német-izraeli kapcsolatokat Brandt kancellár alatt megindult „normalizálást”, hogy ezek már semmiképpen sem hátráltatják a német-arab barátság gyorstemperú keményítését. Emellett azonban a német kormány nem feledkezik meg teljesen Izrael és a zsidó nép iránti különleges kötelezettségeiről.

Mielőtt Genscher Izraelbe érkezett, két arab látogató járt Bonnban: Abdel Chálím Hádám szíriai külügyminiszter és Fahd emir. Szaudia trónörökösé. Schmidt kancellár ugyanis elutasította a két arab államférfi követelését, hogy kormánya hivatalosan ismerje el a PFSZ-t és engedje meg működését Németországban, de a saudai emirrel folytatott megbeszélései zárónyilatkozatában kijelentette, hogy a palesztinaiaknak joguk van állam szervezkedésére.

Jeruzsálemben tudomásul vették Genscher figyelmeztetését, hogy az arabok egyre növekvő befolyást gyakorolnak Európára, de bosszúságot okozott a német külügyminiszter kísérlete, hogy ártalmatlannak minősítse a kancellár kijelentését, amely alig burkolt célzást tartalmaz egy palesztinai államra. Genscher nyilván rendkívül korlátoltnak tekint az izraeli-egyiptomi viszonyokat, akiknek azt magyarázta, hogy ez nem tér el a Közöspiac tavalyi deklarációjától, amely Carter nyomán a „palesztinai

hazát” említette. A különbség természetesen az igen fontos árnyalatokban van. Az átmenet a szürkéből a feketébe lépésenként történik és alig érezhető. Mégis észlelhető az egyre fokozódó politikai háttér a bonni nyilatkozatokban. Schmidt szavai és a magyarázatok, amelyeket Genscher Jeruzsálemben zárt ajtó mögött fűzött ezekhez, mindenesetre figyelemzavaróak voltak, hogy egyre inkább lejár az idő és az európaiak türelme. Meddig tűrjük még, hogy a közelkelti konfliktus zavarja a rendezletmenetet Európában??

Csak sajnálkozás

A német külügyminiszter látogatása a hagyományos módon, a Jád Vásem emléksarkokában kezdődött. Csak hogy a visszaemlékezésnek szánt pillanatok gyakorlati kihatása nyilván igen csekély. Begin figyelmeztetése, hogy veszélyt hoz a Hitler-kultus elleni fellépés hiánya, a növekvő neonáci-tevékenység és antiszemitizmus, a német és arab terroristák együttműködése, a Majdanek-per tragikomédiájának kihatásai, Tuvia Friedmann szenvedélyes tiltakozása a náci bűnök elvételére ellen — mindez csak szokványos megnyugtató kijelentéseket eredményezett.

A Mácháné Jehudában történt bombamerénylet után a vendég sietett kifejezésre juttatni sajnálkozását — de a gyilkos bomba elhelyezésével kerkedő PFSZ nyilvános elítélését hiába vártuk tőle. Hallgatását — talán tévesen — úgy is lehetne magyarázni, hogy elfogadta a német sajtó egyrésztnek vonalát, amely szerint azok, akik a bonni kormányt akarják erőszakkal megbuktatni, akik németeket gyilkolnak le, vagy hurcolnak el tuszokként, azok terroristák. Akik pedig zsidó (és arab) gyerekeket, asszonyokat, békés polgárokat gyilkolnak le Izraelben — gerillák, az

az szabadságbarcosok! Genscher julius elseje óta az Európai Gazdasági Közösség minisztertanácsának elnöke és megígérte, hogy Brüsszelben fel-lep Izrael érdekében. Odáig azonban a jelek szerint nem terjed a hatalma, hogy beszüntesse német rakéták szállítását francia-német cég által Szíriának. Ez ellen — mondja nincs módja fellépni. Tehát a Golánon továbbra is német rakéták irányulnak Izrael ellen.

Természetesen el kell ismerni, hogy folytatják a német és izraeli nép köztedését szolgáló szép programok végrehajtását, fokozzák a gazdasági kapcsolatokat, Izrael változatlanul megkapja az évi 140 millió márkás hosszulejárati hitelt (annyit, mint egy közepes afrikai állam), és sok mindenben bebizonyul a németek jóakarata. Csupán a zsidó nép maradványai hazája, Izrael biztonságáról való gondoskodás fontossága halványul el egyre jobban a bonniak szemében. Ugy, mint a Katsztrófa emléke...

Egy alelnök és két bomba

Walter F. Mondalet azért küldte Carter elnök Izraelbe, mert a zsidó állam és az amerikai zsidóság régi jóbarátjaként leginkább volt alkalmas arra, hogy kiengesztelje Izraelt is, az amerikai zsidókat is és rábirja Begint a keserű békepirula lenyelésére.

Eljött tehát Izrael fennállásának 30. évfordulójára, hogy ünnepélyesen hangoztassa a világ vezető nagyhatalma és az állandó bajokkal küzdő, apró Izrael örök barátságát. De magával hozta a rég ismert és Izrael által erőiesen elutasított Brookings-tervet is, amelyet főnöke, Carter (Brzezinski sugalmazására), a közelkelti probléma egyetlen lehetséges megoldásának tekint.

Mindenki kedveli „Fritz” Mondalet és senki sem kelti

Izrael iránti őszinte, lelkes barátságát. De azt sem lehet kétségbe vonni, hogy Mondale pontosan és lojálisan képviseli a Carter-kormány politikáját, amelyre a jelek szerint kevés a befolyása. Jellemző, hogy ki-rándulásához a Nyugati Falhoz, Teddy Kollek kíséretében, Carter személyes jóváhagyására volt szüksége és amikor a programtól eltérően meg akarta tekinteni az Óváros zsidó negyedét, kísérője egyszerűen „biztonsági kordonnal” zárták el utját.

Röviddel Mondale érkezése előtt két bomba robbant. Az egyik a Mácháné Jehuda piacán — egy politikai bomba pedig Washingtonban. Mondale nem érte be a sajnálkozásával, sem a sebesültek meglátogatásával. Kieszközölte Washington belegegyezését a PFSZ világos és egyértelmű elítélésében a terrorista merénylet miatt. Ezért Washingtonban is megváltozott a szöveg és ott sem ismétlik a terror általános jellegű elítélését, hanem a kormány szövegébe ezúttal első ízben mondta, hogy „a Fatach terrorcselekményeket elkövető szervezet, amely a PFSZ legfőbb alkotó eleme. Jászzer Aráfát, mint a szervezet vezetője, felelős ezért a terrorért”.

A politikai bombát Jimmy Carter csettelt el hétvégi sajtótájékoztetésén, amikor azzal fenyegetőzött, hogy visszaküldi a Közelkelet ügyét az UNO-ba, illetőleg a genfi konferenciára, ha nem jön létre megegyezés Izrael és Egyiptom között. Carter bejelentette a három külügyminiszter londoni konferenciájának tervét. Nehogy félreértessek, ki a felelős a tárgyalások esetleges kudarcáért, megismételte elégedetlenségét Izrael válasza miatt és megígolta, hogy Izrael amugysem fogja kitéleltőnek tekinteni a még készülőben lévő egyiptomi béke-tervet. (Amiből az is kitűnik, hogy a terv Eilsz amerikai nagykövet közreműködésével készült.)

Mondale nagy igyekezettel és némi eredménnyel fáradozott Izrael és a zsidóság Carter iránti bizalma helyreállításán, mert ez a bizalom képezi a béketerv egyik alapját. Carter bombája hatalmas léket ütött a bizalom hidjába.

Visszavonulás és biztonság

Az amerikai alelnök ünnepi beszédében is világosan szólt az amerikai béketerv alapvonalait: Izrael visszavonulása minden fronton a BT 242. határozata alapján, az új „biztonságos és elismert határokok”, aminek ellenében az arabok kötelesek hékét kötni. Izraelt elismerni, diplomáciai és gazdasági kapcsolatokat létesíteni, a határokokat megnyitni, szabad hajózást biztosítani és beszüntetni a gazdasági bojkottot.

Izrael biztonsága érdekében Washington a következőket javasolja: izraeli katonai jelenlét a politikai határokokon túl, demilitarizált területek, korlátozott fegyverzetű zónák és veszélyes állomások (mint Szinájban). UNO-csapatok elhelyezése és mindenekelőtt Amerika aktív részvétele a biztonsági garanciákban. A Nyugati Partvidék és Gáza legyen „valami-

ilyen formában” Jordániához kötve és ott semmi esetre se létesüljön független palesztinai állam. A határokokat a felek közötti tárgyalásokon kell kialakítani.

A Brzezinski közreműködésével három év előtt készült Brookings-javaslatok ismeretese és csak kis mértékben módosultak. A washingtoni javaslatok lényeges pontja, hogy Amerika vállalja a garanciát Izrael biztonságáért (az új határokokon belül) és Izrael Amerikába vesse bizalmát, nem pedig területekre. Sajnos, Carter maga gondoskodott ezen bizalom erős megrendítéséről.

Walter Mondale aligha örült főnöke politikai bombáinak, amikor Jicchák Návon államelnök, az amerikai alelnök fogadásakor, diplomáciai szokványokat félretéve (és nyilván Begin tudtával) köszöntő beszédében tiltakozott „a Washingtonból oly gyakran elhangzó megleckéztetés” ellen.

Londoni találkozó

Most tehát Dáján berzenkése ellenére fel kell készülni a két héten belül esedékes londoni hármaskonferenciára, amely elé három terv kerül. Az első Begin öt éves autonómia-terve, amelynek lejártaival „tárgyalni lehet”. Szinte tükörképe ennek az új egyiptomi terv, hogy a területek kerüljenek átmeneti időre arab fennhatóság alá. A Nyugati Partvidéken Jordánia, a Gázai sávban Egyip-

tom irányítsa az „önkormányzatot”, nemzetközi ellenőrzés alatt, ezután pedig a palesztinai döntések jövőjéről. Izrael azonnal vonuljon ki a területekről, de Izrael biztonságáról majd ezután tárgyaljanak. (Az izraeli tervben természetesen a biztonság első helyen áll, az autonómia előtt.)

A harmadik terv az amerikai Brookings-javaslat, amely a problémák végleges megoldása terén nem különbözik lényegesen Egyiptom felfogásától. Mondale is elismerte egy átmeneti megoldás szükségét.

Az amerikai alelnök látogatásának legpozitívabb ténye az az ünneplésen megismélt (és előzőleg Washingtonból is elhangzott) ígéret, hogy Amerika folytatja Izrael nagyszabású gazdasági és katonai segítségnyújtását és azt nem fogja arra felhasználni, hogy Izraelt nyomás alá helyezze. Washington lényegében csak azt kívánja, amit az izraeli kormányok 1967 óta állandóan hirdettek: területekről való lemondást a béke ellenében.

Mint Genscher külügyminiszter, úgy Mondale alelnök is arra hívta fel a figyelmet, hogy egyre kevesebb az idő és a türelme. A két családost keltő látogatás egyik tanulsága, hogy a kormány taktikájával nem idét nyernék, amint ezt sokan hiszik, hanem idét veszítünk. Nemi lehet megállni, hanem haladni kell: aki nem halad a béke felé, az a háború felé sodródik.

HETKÖZNAPOK

Pusztító optimizmus, építő pesszimizmus

Irta: BARZILAY ISTVAN

Walter Mondale látogatása után tiszta a kép: az Egyesült Államok ellenzi palesztinai állam létesítését, folytatja Izrael katonai és gazdasági segítségét, de ennek a feltétele, amint az amerikai alelnök megfogalmazta: „Amint Izrael felajánlotta a Szináj-félszigettel kapcsolatban Egyiptomnak, érvényesítenie kell Judeával, Somronnal és Gázával kapcsolatban is”. Azaz: ha a Begin-kormány lemondott a Szináj-félsziget felségjogáról, s visszaadja Egyiptomnak a nemzetközi határig, nem tehet egyebet, minthogy a többi megszállt területet is visszaadja, a BT 242. számú határozata értelmében, amely visszavonulást követel területekről, egyezményes és védhető határokokhoz.

A miniszterelnököt persze nem győzte meg, Begin megmutatta a teljes Erec-Jiszrael és a Szináj-félsziget térképén, hogy mi a különbség a Szináj-félszigetről nem lehet ágyuzni Izrael lakott területeit, a Nyugati Partvidékről ez nagyon könnyű feladat, az arabok meg is próbálták a hatnapos háborúban. S Beginhez hasonlóan vannak ijesztően optimista politikusok — a tömeges felvonulnak mögöttük — szerintük, ezek után is ki kell tartani a teljes Erec Jiszrael követelése mellett, talpalatnyi földet sem szabad visszaadni Judeából és Somronból.

Vannak optimisták, akiknek a derültlása egyszerűen pusztító hatású. Aki — például — azt hiszi, hogy a Gus Emunim 15 települése, amelyeknek egyikében sem él 20 — 30 embernél több — kivéve Kirját Árbát, de ahol az évek óta üresen álló lakások számát szigorúan titkolják — el lehet tussolni azt a megdönthetetlen tényt, hogy ezen a területen egymillió 100 ezer arab él, akinek önrendelkezési jogát a Begin-kormányon kívül az egész világon mindenki elismeri, még a Kneszet többsége is, ha levakarjuk a Likud és a VNP néhány „galambjáról” a kényszer-politikai álcázást.

Az olyan optimizmus, amelynek fanatikusai úgy hiszik, hogy Erec-Jiszrael, Somron és a gázai sávot soha nem kell visszahadni, egyszerűen katasztrófális. Nem azonosítjuk magunkat Amosz Kénánnal, a knáánita köziórával, aki a Jediot Achronot multpénteki számában borzalmas dolgokat ír le. Azt, hogy csak két alternatíva van: „vagy béke azonnal, vagy a tömegmészárlás megismétlődése. Vagy kihasználják a Szadát-kezdemenyézést a végleges rendezés előérére, vagy pedig az arabok, a világ közömbös szemeláttára, elárasszják Izraelt, kiűzik a zsidókat s aki nem hajlandó menekülni, az aztán élhet az országban, talán, mint kisebbség, ha élve marad a katasztrófa után”. Kénán szerint, ha nem kötünk azonnal békét, Erec-Jiszraelben fog megisméltódni az európai katasztrófa.

Kénán pesszimizmusa még rombolóbb, mint Menáchem Begin és híveinek optimizmusa. Nem igaz, hogy ha a Szá-

dát-kezdemenyezés nem vezet azonnali békére, ez feltétlenül és rögtön pusztító háborúhoz vezet. Olyan világos, mint a nap, hogy a béketárgyalásokat még sokáig folytatni lehet a háború veszélye nélkül. Beginnel is, de egészen bizonyos, hogy Begin nélkül eredményesen. Szadát miért találkozik már másodsor Simon Peresz-szel, a Munkapárt elnökével, s a jövődöbéli miniszterelnökkel? Mert biztos benne, hogy a Munkapárt programja alapján Izrael inkább hajlandó kompromisszumra és az Egyesült Államok kormányával együtt arra épít, hogy Menáchem Begin és kormánya záros határidőn belül távozni kénytelen.

Vajon igaz-e ez a feltevés? Igaz-e amit Peresz megcáfolt — a Time-magazin értesülése, hogy Peresz hajlandó Weizman miniszterelnöksége alatt új koalícióra a jelenlegi Kneszetben? S ha a Munkapárt volna az új koalíció legnépesebb csoportja, megtartja-e Weizmant hadügyminiszternek és Mose Dájánt külügyminiszternek?

Lehet, hogy igaz, de egészségesebbnek tartanánk, ha a Munkapárt vezetője nem a pusztító optimizmus, hanem az építő pesszimizmus útját választaná. A jelenlegi Kneszetben, ha a Likudnak sikerül egységét fenntartani, ha a Valásos Nemzeti Párt kitart mellette, ha az Agudát Jiszrael legriasztóbb és legnépszerűtlenebb követeléseit teljesítik, ez a kormány végigülheti a teljes négyéves kadenciát, — szerintünk nincs is másra kilátás, hacsak nem akkor, ha Menáchem Begin leromlott egészségi állapota miatt kénytelen lenne visszavonulni. De akkor is találna a Likud más miniszterelnököt — a jelek szerint, Ezer Weizmant, akinek megvan a tehetsége ahhoz, hogy a következő választásokig felszinen maradjon.

Azok, akik úgy hiszik, hogy a jelenlegi Kneszetben más politikai konstelláció alakulhat ki, szintén a pusztító optimizmus légkörében élnek. Jicchák Rábin, volt miniszterelnök adott ennek világosan kifejezést a Hááreben közölt nyilatkozatában. Érdekes, hogy Rábin sikertelen miniszterelnök volt, de bukása óta őt tartják a legmegbízhatóbb politikai hirmagyarázóknak. Nemcsak nyilatkozatai világosak és logikusak, hanem cikkei, amelyek majdnem hetenként látnak napvilágot, egy éles szemű és a dolgokat merészen analízáló intellektus! szellemi termékei.

„Álmodok kerget az, aki arra épít, hogy a Vallásos Nemzeti Párt és a DÁS kiszakadhatnak a jelenlegi kormányból” — mondta a Háárecek.

Azt is megmagyarázta, hogy a kormányban mutakozó belső ellentétet miért nem jelentik a koalíció feltétlen felbomlását. „A kormány legfontosabb problémája, hogy működni tudjon és megbízhatóan tekintse az Izrael és Egyiptom között folyó tárgyalások, az Amerikával szembeni állás-

(Folytatás a 12-ik oldalon)

A ROLL FILM BEMUTATJA:

JÁKOV BODO • JEHUDA BARKAN
EDNA FLIEDEL • GIDEON SINGER • CHÁNA LASZLO
URIELA WEIT • MANDY RICE DAVIES
KOMÉDIA AZ EGESZ CSALÁDNAK
JOEL SILBERG FILMJE

»MILLIOMOS A KUTYASZORITÓBAN«
(„MILLIONER B'CAROT")

2-IK HÉT	Tel-Aviv „Eden”	Haifa „Acmon”	Jeruzsálem „Eden”	Givátajim „Hádár”
	Natanja „Sáron”	Herzlia „Dávid”	Beér-Séva „Oren”	Cholon „Savoy”
VILÁG-PREMIER	Bát-Jám „Acmaut”	Ofákim „Bét Háám”	Kfár-Szabá „Chén”	Petách-Tikva „Héjchál”

ZENEÉLET

»A DENEVÉR«

Részletek ifj. Johann Strauss klasszikus operettjéből a Filharmonikus Zenekar utolsó bérleti sorozatában, Zubin Mehta vezénylésével.

Evtizedek óta bevett szokássá vált világszerte „A denevér” pezsgő-operettjével bucsuzni az elmúlt esztendőről. Bécs és Budapestet más európai városok is követték: elmúlt évben a londoni Covent Gardenben Zubin Mehta vezénylésével a szilveszteri előadást Amerikában is televízió közvetítésként: mesterünk, a remek „bávr”, nem fedkezett meg ezúttal sem barátairól: a báljelenetben betétként Daniel Barenboim egy Chopin-balladát, Isaac Stern a Mendelssohn hegedűversenyéből adott elő...

Zubin Mehtára vall, hogy nem az évtől, hanem jelképesen a Filharmonikusok idei évadjától bucsuzik „A denevér”-ből vett részletekkel, a pezsgő operájából valódi francia champagnert varázsolva...

Talán ősei zsidó vére pezsdült meg Johann Straussban is, mint nagy francia kollégájánál... A bécsi „Presse”, a felszabadulás után szenzációkeltő dokumentáris adatokkal közölte, hogy a híres bécsi Strauss-család ősei obudai zsidók voltak, akik a múlt század elején vándoroltak ki. Az okmányokat még a náci-uralom alatt fedezték fel Bécsben, elküldték őket Göringnek, aki nem vállalta, hogy legnépszerűbb zeneszerzőjük multját ilyen „szégyenfolt” éktelenítse. Eltűntette a kompromittáló iratokat, melyek aztán soha többé nem kerültek felszínre...

A „Theater an der Wien” igazgatója, a magyar-zsidó Max Steiner szinte kérészként Johann Straussból első színpadi művét, „Bécs vidám asszonyai”-t. A szerző valami énekesnő-vita miatt visszavonta ugyan a bemutatott, de a következő előadását mégis rábízta. „Indigó, vagy a negyven rabló” volt a későbbi szövegkönyvre írt operett címe, zenéjében gyakran érezhető nagy patrónusának, Offenbachnak hatása, de a rákövetkezőben, „A római farsang”-ban már teljesen függetleníti magát tőle. A nagy találatot azonban egy szerencsés felfedezett francia szövegkönyv, Meillac és Halévy „Réveillon”-jával érte el. Belőle írták át számára Haffner és Genée, a gyakorlott operakarmester a „DENEVÉR” librettóját. Strauss rögtön felismerte remek lehetőségeit: hiszen a cselekmény középpontjában egy bált helyezhetett, telve keringőkkel, polkakkal, csárdásokkal... A táncritmus kitombolhatta magát, s az énekhang iránt mindaddig kevésbé fogékony zeneszerző oly vérpezsdítő áriákat és együtteseket írtatott bele, mint amilyeneket vidám operában csak Mozart írt előtte.

Nem teljes előadásról lévén szó, a cselekmény leírásáról le kell mondanom. De elragadó dallamokban, táncokban bővelkedő zenéjéről néhány szóval meg kell emlékezni. H. E. Jacob, a Strauss-család kitűnő biográfusa a „Pezsgő operája”-nak nevezi. Villámlo strettójával a Denevér-nyitány zárta rohan az örökkévalóság felé... Jobbra a vidámságtól tájékozva a „Sevillai borbély” nyitánya, balra pedig a „Szöktetés a szerájból”...

Mehta az első két felvonásból választott ki részleteket, főképp a legjellemzőbb együtteseket: a tüneményes nyitány után a két hitves bucsuzik (Rosalinda és Eisenstein), mindketten tudják, hogy megindítónak álcázott bucsujuk mögött teljesen más szándékok lappanganak. — „Boldogan csak az él, aki feled és remél” hangzik a tercett édes melódiája. A 2. felvonásban Adele kacagó-áriája. („Neveiséges hahaha...”), majd az „Öcsikém, hugocskám, legyünk Te most ezután”, ringatóan andalító dallama csendül fel. — A báljelenet kavargása, sodró élénksége, a magyar grófnőnek álcázott Rosalinda csárdása a zenekar kísérletével, majd a vérforgaló „Denevér-keringő”, mely táncra perdíti az egész színpadot. — mindez Mehta gyújtó temperamentumával a Fináléban ellenállhatatlanul sodorja magával zenészeket, kórust, hallgatóságot egyaránt... Kiválóak voltak a Finale szextettjei, a kitűnően betanított TA Filharmonikus Énekkarral (Áron Charloff) és a karmesterét boldogan követő zenekarral. Meg is kellett ismételnünk a Finale zárógyűjtését.

A szökhát három világrészről rekrutálódtak: a kiváló soprán, Rita Shane (Rosalinda) a NY Metropolitan tüneményes hangusztárja. — Németországból jött Warner Compes tenorista, aki Alfred, valamint Manfred Illing tenor, aki Eisenstein szerepében tűntette ki magát. — Izrael nem vallott szégyent mellettük: nagy meglepetést keltett Sylvia Grünberg, ragyogó Adéljával; ez a Romániából alijázott fiatal művésznő előbb csellóni tanult, majd Stella Richmondnál képezte énekességét. Mira Zakat, eredetileg nadrágszerében, mint Orlovsky herceg vendég az operettben, s nagy ének-kultúrájával tűnt ki, míg Willy Haparnasz ba-

riton, nagyon meggyőzően képviselte ugy Falkát, a cseleszövő fiskálist, mint Frankot, a „kedélyes fogház” („ein fideles Gefängnis”) porkolábját.

Természetesen a minden részletet összefogó, felemelő, lüktető színpad varázsa hiányzott, kétségtelenül. De Mehta és kitűnő muzsikusi, énekesi sokban kárpótolni tudtak ezért a hiányért... Tiszta élvezet volt látni Mehtát, amilyen hévvel, lelkesedéssel, szuggesztív lendülettel és sugárzó boldogsággal uszott a pezsgőnek ebben a sodró áradatában...

A „Denevér” előtt André Watts néger-magyar szülöktől származó amerikai zongorista Mozart korai Esz-dur-versenyt (K. 271) játszotta: bámulatos könnyedséggel az Allegro, a filozófikusan elmélyedő, rendkívül terjedelmes Andantét az átélés intuíciójával, szédítő virtuozitással. Watts nagyszerűen fejlődött legutóbbi fellépése óta, s Mozart-stilusa a legbensőségesebb megértését árulta el. Mehta zenekarával teljes győngédséggel csatlakozott a kiváló szolistaéhoz, aki egy Debussy ráadásával hálálta meg a tapsokat.

ORGONA ÉS ENEK

— Theo Brandmüller német orgonista és Ursula Mayer-Reinach (altista) hangversenye a jaffai evangélikus templomban —

A „hangszerek királynője”, az orgona mostohasorsra van ítélve zenei metropolisunkban, Tel-Avivban. Egykor a Rothschild-fasori Múzeum kapott ajándékba amerikai pártfogótól egy elektronos orgonáskát, melyről kiderült, hogy korlátozott terjedelműen csak kísérletre alkalmas. Ki is vonták hamarosan a forgalomból néhai Frank Pelleg néhány hangverseny-kísérlete után. A Héjchál Hátárbut építői megelégedtek koncert-orgona beépítéséről, egy pár évvel ezelőtt ám valamivel nagyobb villamos orgonát kapott a Filharmonikus Zenekar: Michael Maiszky próbálkozott a közönség érdeklődését felkelteni vele, de gyenge visszhangra talált. A hangszer nem felelt meg nagyobb művek előadásának és utóbbi időben csak nagyritkán tolják ki a fészerből, hogy egy-egy darabban egyszerű zenekari tagként bugion hánatos hangján...

Igy Tel Aviv közönsége az egykori jaffai Anglikán Egyház, ma az Evangélikusok templomának új német orgonájára van utalva, ha élvezni akarja ennek a fenséges hangszernek hangját. Ez is kisebb terjedelmű és kevesebb regiszterrel rendelkezik, mint akár a marosvásárhelyi Kulturpalota, vagy a budapesti Zeneakadémia orgonája, de mint most kiderült, kitűnően beválik nem tulajgy kapacitása darabok előadására.

Theo Brandmüller (30) nagytehetségű német orgonista adott szombaton este hangversenyt Ursula Mayer-Reinach ismert tel-avivi altista közreműködésével, rendkívül érdekes, tulnyomó részben számunkra teljesen ismeretlen művekkel.

Francois Couperin három darabja nyitotta a műsort, melyet J.S. Bach fiatalkori, hatalmas hangmasszákat megszólaltató G. dur Preludium- és Fugája követett. Az orgonaműsor legszebben kivitelezett és legérdekesebb számát Felix Mendelssohn hat orgonaszónátája közül a 3-ik képezte: nagy négy-szólamú fugáját eszményképe J.S. Bach szellemében írta, még egy korál-idézetet is beiktatott. Költői szépségű az utolsó lassu tétele. Theo Brandmüller választékos izlésű regiszterkezelése tökéletes technikai képzettsége, magas kultúrája őszinte élvezetet szerzett hallgatóságának. Mainzban és felváltva Párizsban él, Giselher Klebe és Mauricio Kagelnek, majd Messiaennek, a Trinité-templom orgonistájának volt tanítványa, s ma hangszerének Francia- és Németország egyik legelőbbre hívatott művészei közé tartozik.

Mint nagyon eredeti, egyéni zeneszerző „Assisi Szent Ferenc nap-éneke” című, a 148. héber zsoltárra melodramászerűen írott, parafrazisával mutatkozott be, melynek nagyívű, kényes énekstílusát Ursula Mayer-Reinach kiváló tudással és átéléssel adta elő. A művet a két művész már a német televízióban is bemutatta. Az énekesnő, aki gyakran szerepel utóbbi időkben külföldi rádiókban, sőt fesztiválokon is (így Jehudi Menuhin Gstadtban rendezett zenei ünnepségén), — Schubert két alig ismert vallásos énekével („Die grosse Halleluja” és „Von Mitteleiden Mariae”), majd Liszt Ferencnek nemrégiben felfedezett, valószínűleg miséhez írt „Ave Maria Stella”-jával és a Cecilia-legendával mutatta kis meglepő sokoldalúságát, széleskörű, mélyen alapozott zenei intelligenciáját. — A nagyszerű hangversenyt kedden, a jeruzsálemi óvárosban lévő evangélikus templomban ismételték meg.

PATAKI LÁSZLO

CERUZARAJZ KÉT MŰVÉSZRŐL

Salamon Pál és Edelenyi János rövidesen bemutatkozik a tévé nézőinek és a színházi publikumnak

Több, mint egy évszázad ezelőtt az országban, de „éddig” nemigen keresték a nyilvánosságát. Lapunk „Egymás között” rovatában megjelent egy hír, hogy itt vannak, s a héber sajtó is regisztrálta alijázásuk tényét, de Salamon Pál író és Edelenyi János rendező az első hónapokat ulpánon töltötte, s a bemutatkozásukat készítették elő. Azonnal az ország nyilvánossága elé akartak lépni, s igyekezteiket rövidesen siker koronázza.

SALAMON PÁL

Aztán Izraelbe jöttek, hazát kerestni. Iránok, művészembernek ott a hazája, ahol kifejezheti mondanivalóját és figyelmet kelt a tévéközönséggel. Vajon hazáért Salamon Pál és Edelenyi János?

HOL A HAZA?

Majd elvált. A két művész mindenesetre tele van lelkesedéssel és alig várják, hogy megnyilatkozzanak a legszelebb nyilvánosság előtt.

„Allomás” — ez a címe Salamon Pál egyik darabjának. A mű tévé-változata évekel ezelőtt a budapesti tévében került először közönség elé. Gábor Miklós

Mensáros László, Bozóky István és Vass Éva alakította a szerepeit. Nos, e darab héber nyelvű tévé-változata rövidesen az izraeli néző elé kerül. A szöveg-kerül, pillanatig tartó habozás nélkül adja fel a szöveget, akiknek léte tőle függ. A darab üzenete tehát nagyon időszerű. Bizhatunk-e másokban, vagy kizárólag a magunk erejére építhetünk? Ez a kérdés. Gondoljuk meg alaposan a feleletet.

Természetesen Edelenyi János rendező a darabot, s annak női főszerepét Salamon Anna — az író felesége — alakítja. Salamon Anna egészen kivételes szorgalommal, egy esztendő alatt, megtanult héberül és a beér-sevai színház társulatához szerződött.

ERDEMES-E UJAT AKARNI?

Cirkuszi környezetben, artikat között bontakozik ki a mű cselekménye. Arról szól a darab, hogy egy cirkuszi rendező szeretné elvetni ezen ősi, évezredek hagyományokra épülő műfaj bevált, egyszersmind megunt fogásait, s harcba indul a környezetével, tegyük számára ezt lehetővé. Sikerül elérnie, hogy formálisan megengedjék neki, de lényegében elgáncsolják a törekvését, mert azok, akik környezetével, tegyük számára ezt lehetővé. Sikerül elérnie, hogy formálisan megengedjék neki, de lényegében elgáncsolják a törekvését, mert azok, akik felette állnak, féltékenyek esetleges sikerére, akik meg lehet, illetve a keze alatt dolgozjon határig vállalja az emberséggel járó kockázatot. Amikor ő maga is veszélyzónába kerül, pillanatig tartó habozás nélkül adja fel a szöveget, akiknek léte tőle függ. A darab üzenete tehát nagyon időszerű. Bizhatunk-e másokban, vagy kizárólag a magunk erejére építhetünk? Ez a kérdés. Gondoljuk meg alaposan a feleletet.

annyra bevált és nem fülkék foguk a bizonyítatlan kimenetelű próbálkozásokhoz.

A darab eleven husba vágó és jelképes érvényű kérdése, hogy meddig mehet el a művész az őt körülölelő — vagy abroncsként szorító — valóság tagadásában, s van-e értelme, ha új világot akar magának építeni a megunt helyébe.

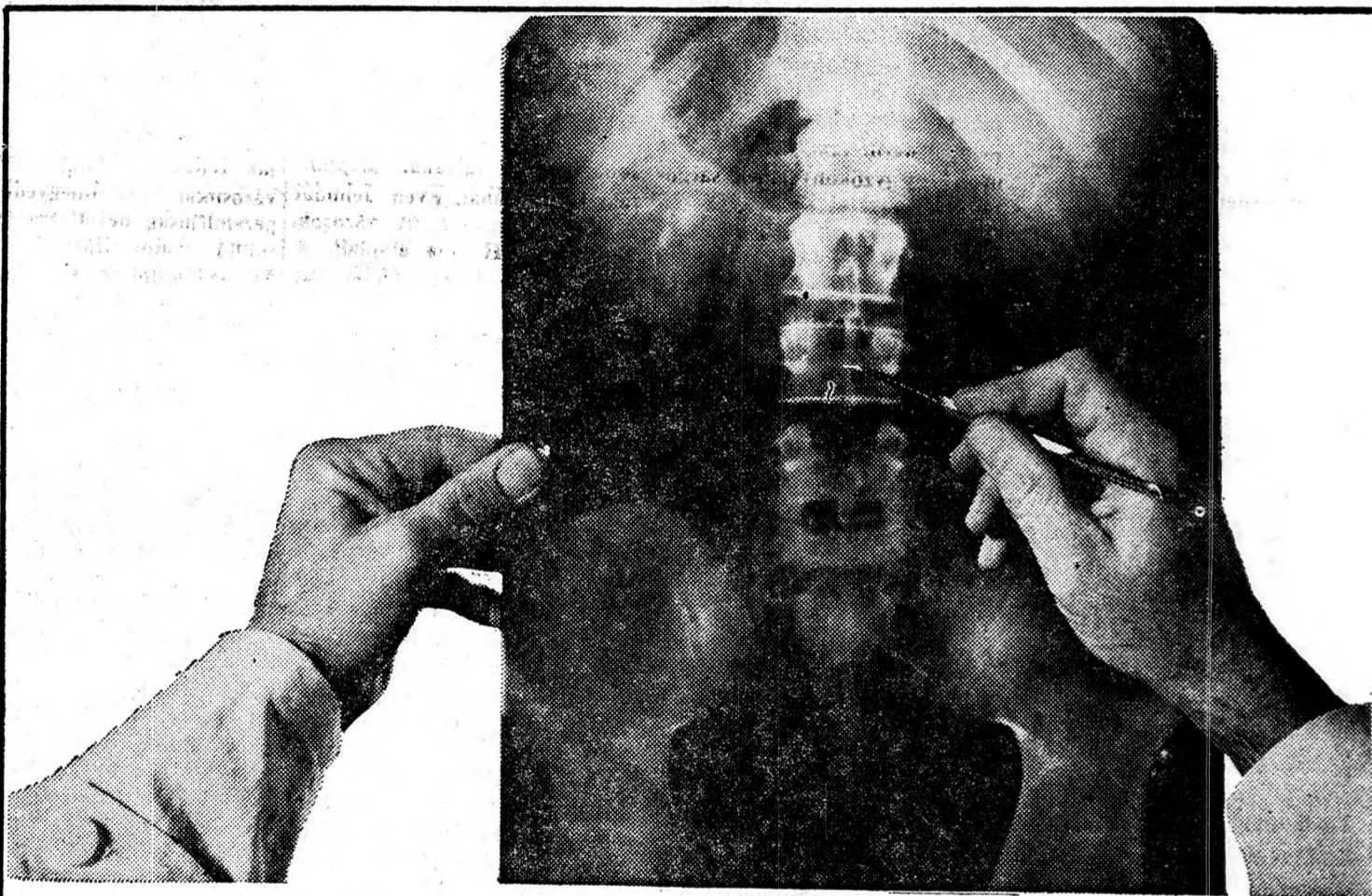
A „Porond” című Salamon Pál — darabot Edelenyi János rendező Beér-Séván.

WASHINGTONBAN IS

Hozzáfűzzük még, hogy a két művész a közelmúltban Amerikában járt. Utjukhoz Efrájim Kacir volt államelnök nyújtott segítséget. Az volt a céljuk, hogy a „Porond” című darabot elhelyezzék.

Kácir levelet írt érdekükben egy amerikai barátjának, Arthur Krimnek, aki történetesen az „United Artist” — a világ legnagyobb művész-ügynöksége — elnök-vezérigazgatója. Fogadta őket, sőt segített is nekik. Sikerült felkelteni a darab iránt egy washingtoni színház, az „Arena Stage” érdeklődését. Ott van náluk a darab, angol fordításban. Lehet, hogy rövidesen ők is bemutatják. De Salamon és Edelenyi célja, hogy elsősorban izraeli alkotó művészekké váljanak. Bizonyára hallunk meg rólok, érdeemes megjegyzni neveiket.

BENEDEK PAI

Amire szüksége van, az Aminach matrac

Gondolnia kell a hátára. Az izmok elernyesztésére és teljes pihenésére a nehéz napi munka után. Rugós matracra való alvás javít állapotán, — feltéve, ha ki tudja választani a megfelelő matracot.

„En az AMINACH” matracot ajánlom.” Ezek kitűnő rugós matrac, rétegeinek jól tervezett felépítésével. A rugók erős acélfontalból készültek, amely hozzájárul a matrac szilárd és kiegyensúlyozott voltához.

Ha előnyben részesíti az ortoped matracot — vegye az „AMINACH” „ORTHOLUX” matracát. Abban speciális plasztikháló van, amely megfelelő támasztékot ad a testnek.

Az „AMINACH” matrac kárpitozása kizárólag szintetikus — ezért nem szívja be a port, nem telepsznek meg benne a rovarok és súlya könnyebb, minden más rugós matracénál.

AMINACH

Bemutató és árusítás (Janfr): Tel-Aviv, Dizengoff u. 203, tel. 234440, Beér-Séva, Hápámách u. 71, tel. 27454. Kapható a Sekem, Hámásbír Leóarchán, Hámásbír Hámérikázi üzletben és a jobb bútortüzetekben.

es nem fülk a
talan kimenete-
hoz.
en husba vágó
enyűl kérdése,
ehet el a mű-
lölélő — vagy
ító — valóság
van-e értelme,
akar magának
helyébe.
ímű Salamon
Edelényi János
án.

NBAN IS

hogy a két
útban Ameriká
oz Efrájim Ka-
kók nyújtott se-
a céljuk, hogy
hú darabot el-

írt érdekükben
parájának, Ar-
ki történetesen
— a világ
ívész-ügynöksé-
igazgatója. Fo-
segített is ne-
kelteni a da-
shingtoni szin-
Stage" érdeklő-
lők a darab,
Lehet, hogy
buntatják. De
elényi célja,
izraeli alkotó
anak. Bizonyá-
róluk, érde-
veiket.

NEDEK PAI

RÜSSEL MORDECHAJ:

PETÁCH TIKVA — SZÁZ ÉVES

A város, amelyet három magyarországi vallásos zsidó alapított

Petách Tikva alapításának százéves évfordulója nem megszokott jubileumi alkalom. Főbb enné: a megújuló Erec Jiszraél egyik drámai fejezete, amelyről nem riportot, de könyvet, regényt lehetne írni.

A „Mosavák Anyjának” története annak a történelmi folyamattal kezdete, amely forradalmasította a zsidó népet, felváltotta a két ezredéves hazatértséget az új otthonnal, Izrael államával. Petách Tikva története hősök és álmodozók, hívők és megvalósítók, ideáljukért dolgozni, szenvedni és harcolni kész négy nemzedék története. Egyének és generációk története, akik hatottak a zsidó népre és befolyásolták jövőjének alakulását.

Három a négy közül

Négy férfit tart számon a történelem, akik nélkül Petách Tikva megalapítása elképzelhetetlen: Raab Jehuda, Stampfer Jehosua, Guttman Dávid és Joel Szalomon. Az első három magyar-zsidó, Raab és Stampfer megszállottak voltak a zsidó település gondolatának, gyalog indultak el a magyar ugarról az Igeret Földjére. A harmadik, Guttman Dávid gazdag ember volt, aki általán és látomásain kívül hatalmas vagyonát is a hazatérés szolgálatába állította.

A lelkesedést, az első napok szinte messziámsztikus hangulatát felváltották a szürke hétköznapi sulyos gondjai: nélkülözések, biztonsági kérdések és civakodások. Ezekről a kezdeti nehézségekről, gazdasági és társadalmi problémákról tanuszkodnak a falu régi jegyzőkönyveinek sárguló lapjai.

... A helyi tanács sulyos büntetést mért H-ra, mert nyílt utcán kezelt barátjára...
... M. fellebbezést nyújtott be magas megadóztatása miatt és Din Torára hívta a falu tanácsát.

Giszin egy 41 aláírással ellátott petíciót nyújtott be, amelyben kérte, hogy a hérmunkásoknak eladott gyógyszerek ára ne legyen magasabb, mint a gazdák által fizetett ár.

Elhatározottak, hogy kötelezni fogják a „díliszansz” tulajdonosokat, hogy alkalmazzanak zsidó kocsisokat.

Mától kezdve a Tanács nem ír alá semmilyen adományokat kérő levelet, amelynek célja könyörületet ébreszteni kül-

országokban élő testvéreink szívében.

Ez a néhány, válogatás nélkül kiragadott szemelvény nagyon tanulságos az újonnan alapított falu belső életét illetően. Megtudjuk belőle, hogy a megválto eszmék ellenére is sulyos ellentétek voltak a „kulákok” és a munkások között; hogy sok kisbirtokos előnybe helyezte az arab munkást a zsidó munkással szemben, bizonyára az alacsonyabb ár és magasabb teljesítmény miatt.

Egy késői jegyzőkönyv megörökít egy panaszt, amit a zsidó munkások tettek a Tanács egyik tagjánál a zsidó munka elvének semmibevevése miatt. A válasz így hangzott: ... Hozzátok olyan munkásokat, mint Skolnyik — a későbbi Lévi Eszkol, Izrael miniszterelnöke — és kevesebb lesz közöttünk a vita.

De amikor arab hordák megtámadták a falut, fel akarták perzselni és lakosait meggyilkolni, a zsidó munkás volt az, aki megvédte a zsidó életet és vagyonát...

A példamutató falu

Petách Tikva, a sulyos problémák, érdekellettek és harcok ellenére is rohamosan fejlődött, persze az akkori idők fogalmai szerint és fejlődése által elősegítette újabb települések létesítését. Mintájára alakították meg néhány évvel később az újabb mosavákat: Zichron Jáákov, Rison Lecion, Ros Pina-t és másokat. A falu fiataljai már nem elégedtek meg szüleik jussával és szülőfalujaikat elhagyva, Petách Tikvához hasonló újabb falvakat alapítottak: Kfar Szabát, Even Jehudát és lefelejtették az új városok, Natanja és Herzlia alapjait. A Felszabadító Háború idején Petách Tikva már közel 50 ezer lakost számlált. Az ötven családdal kapcsolatos tervet „tulajeljesítették”.

A Felszabadító Háborút követő esztendőkből, a tömegbepénzmozgások nyomán, az egész ország fejlődése eddig ismeretlen méretekéig tört. Petách Tikva ma 120 ezer lelket számlál. Nem falu többé, hanem létező életű város, amely történelmi patinája miatt ragaszkodik az „ém hámoságvát” — a mosavók anyja névhez. A megváltozott körülmények új valóságot teremtetek és a város mai vezetőinek meg kell birkóznia az új valóság-teremtette helyzet-
tel.

Az egyik jelentős probléma: megőrizni — amennyiben lehetséges — a mezőgazdasági jellegét, anélkül, hogy ez hátráltatná az urbanisztikus fejlődést. A város rendelkezésére álló 40 ezer dunam felét ma is mezőgazdasági célokra használják. Narancsokot széles gyűrűje veszi körül a várost és több ezer dunamon természetnek gyapotot, földi mogorót és egyéb mezőgazdasági terméket. Petách Tikva jelentős helyet foglal el az ország ipari és kereskedelmi életében is. A Dán-övezet legfejlettebb ipari központja. Alig néhány évvel ezelőtt — Petách Tikvát Tel Avív peremvárosának tekintették, mely foglalkoztatás és szolgáltatások szempontjából a nagy metropolisra szorult. Ma megváltozott a helyzet. A város polgárainak döntő többsége nem kényszerül a város határain kívül dolgozni, vagy szükségleteit beszerezni.

Olyan ez a város, mint egy hatalmas park — mondja Weinberger Smuel, a Vallási Tanács aradi származású elnöke —, úgy élhetünk itt, mint a mennyországban, csak legyen béke és egészség.

Marmorsten Avrahám helyettes polgármester büszke arra, hogy a százszentendős város egyik döntő szavú irányítója lehet és százszentendős polgár ügyét szolgálja. Büszke arra, hogy a Bonyhádról gyalog elindult városalapító Stampfer Jehusának utódja és örül annak, hogy a város „magyar” zsidó polgárai kitüntetik bizalmával. Az ő ajtaja mindig nyitva áll, őt nem zavarja, ha magyar nyelven kéri tanácsát vagy közbenjárását.

A százéves Petách Tikvának — további békés fejlődést kívánunk: Ko lechaj.

Marmorsten Avrahám helyettes polgármester büszke arra, hogy a százszentendős város egyik döntő szavú irányítója lehet és százszentendős polgár ügyét szolgálja. Büszke arra, hogy a Bonyhádról gyalog elindult városalapító Stampfer Jehusának utódja és örül annak, hogy a város „magyar” zsidó polgárai kitüntetik bizalmával. Az ő ajtaja mindig nyitva áll, őt nem zavarja, ha magyar nyelven kéri tanácsát vagy közbenjárását.

A százéves Petách Tikvának — további békés fejlődést kívánunk: Ko lechaj.

Problémák és tervek

Talán nem véletlen, hogy a „magyar” zsidók által alapi-

Slomó Ben Jozsef a vértanu

— 40 évvel ezelőtt végeztek ki az angolok —

A ros-pinai hegyoldalon levő temetőben csütörtökön emlékeztek meg Slomó Ben Jozsefről, akit az angolok az akkori városrész kivégzési cellájában 40 évvel ezelőtt felakasztottak. Ott temették el, nem messze attól a helytől, ahol elfogták.

Slomó Ben Jozsef neve egybeforrt népiünk újkori történelmével. Szimbólumává vált, ő volt az első zsidó, akit 1868 évvel a Második Zsidó Állam pusztulása után idegen megszállók felakasztottak.

Ki ne emlékezne a régiak közül arra a keddi napra — 1938 június 28 — amikor az angol világbirodalom — nagyságának utolsó szakaszában — kivégeztette a ros-pinai Betár 25 éves tagját, aki egy évvel az előtt érkezett a lengyelországi Luck-ból az „AF-AL-PI” (Csakazértis) mápiplikot (illegális olékat) szállító hajón.

Hogy is kezdődött S.B.J. halhatatlansága? 1938 március 27-án delután arab terroristák megtámadták egy Haifáról Cfat irányába — Rama falutól 2 kilométerre — tartó autót. A hat utas közül négyet 2 méter távolságból lelőtték, míg a sofőr, valamint a mellette ülő 17 éves lányuk sikerült az autóból kiugrani és elmenekülni. Két nappal később, mintegy kétszáz méterre attól a helytől, ahol az arab terroristák csoportja megtámadta az autót, találta meg holtestüket. Bachor Sachur sofőr veséjét hatolta át a gyilkos golyó, míg Alegri Mocri nyaka körül tör-vágások nyomait látták. Ezenkívül, a meztelenre vetkőztetett fiatal lány testén erőszak nyomait fedezték fel. Egyébként holtestének megtalálását követő napra volt kifizetés esküvése.

Néhány nappal később, pészach első napján, ismét megtámadtak egy csoportot: a nemrég alakult Chanita kibucból elindult 5 haganisztát, valamint a kíséretükben volt ros-pinai Betár pluga egyik tagját. Háromat meggyilkoltak.

A „Haganá” által meghirdetett „Havlagá” (önuralom) dacára mindkét eset mely megdöbbenést és felháborodást váltott ki az egész jisivban. A ros-pinai Betár-pluga emberei közül hárman elhatározták, hogy megbosszulják zsidó testvérük vétét. Slomó Ben Jozsef, Avrahám Sein, valamint Salom Zsurbin három héttel később már a cselekvés útjára is léptek.

Április 21-én egy Cfatról Tiberiásra tartó arab autóbuzsra létek, illetőleg kézigrántást dobtak. Míg egyrészt a golyók senkit sem sebesítettek meg, addig Slomó Ben

Jozsef kézigrántja nem robbant fel. A sikertelen akció után a visszavonulókat a ros-pinai rendőrség — rejtékhelyükön — elfogta.

Annak ellenére, hogy az akkori jisiv legjobb ügyvédei, mint Aharon Chotér-Jisaj (a birjai chalucok későbbi védője, majd a Haganá volt főügyésze), valamint Philip Jozsef védtek őket az angol bíróság május 5-én Salom Zsurbint életfogytiglami fegyházra, míg Slomó Ben Jozsefet és Avrahám Seint halálra ítélték. Az utóbbi ítéletét — tekintve, hogy iratokkal bizonyították, hogy még nem töltötte be 18-ik évét — életfogytiglami fegyházra változtatták.

Minden kísérlet a palesztinai angol fő-kormányzónál, az angol kormányznál, valamint VI. György angol királynál, hogy az első zsidó halálraítelt kegyelmet kapjon — meddő maradt. Az angol megszállók — az arabok felé kacsintgatva — meg akarták mutatni, hogy ők kiegyensúlyozott politikát folytatnak. S a 25 éves Tabacsnik — Slomó Ben Jozsef az angol — akkor még világbirodalom 3118-as számú foglya, az lett az utban lévő Harmadik Zsidó Államnak. (Kilenc évvel később Grümmer Dov-Bé-első — sajnos, nem az utolsó — vértanuja la, Weis, Jákov-Imre, valamint további öt szabadságharcos bajtársuk követte őt az akkori vérpádon.)

Amikor Palesztina angol fő-kormányzója értesült Slomó Ben Jozsef hősi viselkedéséről az akasztófa alatt, ezt mondta: „Az a nép, melynek ilyen fiaai vannak — halhatatlan”.

Amikor 16 évvel ezelőtt dr. Simson Juntschmann, (Chéru-t-párti) Kneszet képviselő a ros-pinai Betár pluga annakidei egyik parancsnoka meghalt, végakarátában meggyepta, hogy Slomó Ben Jozsef mellett temessék el.

A múlt év szeptemberében elhunyt Avrahám Amikám-Sein, akit negyven évvel az előtt S.B.J.-vel együtt halálra ítélték, is ide temették. Menáchem Begin miniszterelnök, valamint Arie Kocser, a ros-pinai Betár-pluga egykori parancsnoka, Amikám-Sein búcsúztatása közben is Slomó Ben Jozsef, az első vértanu hősi újfát domborították ki.

A Cfat — Ros Pina-i országot mellett, azon a helyen, ahol Slomó Ben Jozsef két társa fizetni akart testvéreik haláért, emlékműt hirdeti az utban lévő Harmadik Zsidó Állam első vértanujának emlékéfé...

GALILI G. ERVIN

Biztosítsa helyét nyári vakációjára!

Bármilyen utazási tervével forduljon bizalommal

CITOUR

UTAZÁSI IRODAHOZ
Tel-Aviv, Brenner 2
(Allenby sarok)
Tel. 28-59-59, 28-17-55

* Nyári szervezett kirándulások a világ bármely részébe óriási választékban.

Felnőtt, ifjúsági, idősebb korosztályú (senior), kóser ellátású csoportok. Angol nyelvoktatással egybekötött kirándulások fiataloknak (Summer School) angliai intézetekben. Az összes társas-kirándulások szervező irodák hivatalos képviselője.

* Egyéni és csoportos repülések számos lehetőséggel.

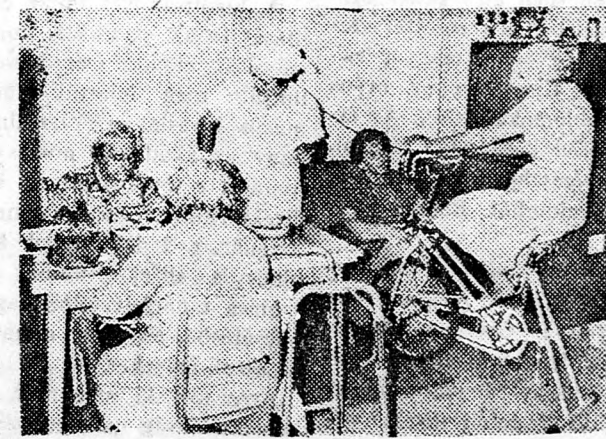
* Turisztikai szolgáltatások (szállodák, autó bérlet, vasúti bérlet, stb.)

BESZÉLUNK MAGYARUL

Szerda délután zárva.

SZÜLŐK HÁZA

PETACH-TIKVA, HAJARKONIM UTCA 8

felvesz szülőket lábadozásra betegség után és üdülésre sok szeretettel és megértéssel. 24 órás orvosi felügyelet, különleges fizioterápiai készülékek, diétás kóser konyha, kellemes légtér. Telefon 907895

A férjén uralkodott, a fivére érzékielg vonzotta, az apjuknak mindene volt és célja egy volt...

AZ ÖRÖKSÉG

THE HURTAGE

„Szép a szemnek, társadalmi dráma, emberi, hihető, ragyogó játék” (Márári)
„Nagyszerű film” — (J. Post)

● DOMINIC SANDRA

● ATNHONY QUEEN
● FABIO TASTI
● MAORO BOLOGNINI
FILMJE
10-ik hét

T.A., „Ofir” mozi
4.30 — 7.15 — 9.30

Szívesebben beszélne a technikkussal MAGYARUL?

Forduljon bizalommal hozzánk! Minden márkájú színes és fekete-fehér televízió, lemezjátszó, magnó, rádió, stb. javítása jótállással

K.A.P. Electronic's
laboratórium
Seinkin 34, Givátajim
Telefon: 73 29 31
Hívásra házhoz megyünk
Jegyezze fel telefonszámunkat!

1978 VII. 7

7

Kizárólagos képviseletek:
INALTERA — exkluzív francia pasztik tapeták
SANDUDD — pasztik tapeták Finnországból
OPTALIN — a legjobb tapéta anyv

Külföldi PVC padlóborítások, linoleum nagy választékban

INALTERA

Szép otthon! Akarsz? Vegyél tapetát apukámnál!

Strasser Tapetim

NYITVA EGYFOLYTÁBAN 8—19-IG
TEL-AVIV ● SHENKIN UTCA 20
Telefon: 281554, 282339, 286969

DIÁKOK KICSAPJÁK A PROFESSZORAIKAT

Valahányszor munkabemet az autóbusszom kigördül utolsóelőtti megállójából, a Főposta felől, hogy aztán balra forduljon a Tácháná Merkazit felé, gyakorta megszólal bennem egy játékos gondolat: s mi lesz, ha jobbra fordul, a jaffai utra, vagy meggyegesen tovább az Aljija-utcán?

Aki azt hiszi, hogy ez a gondolat nem játékos, hanem ostoba, mert ki hallott még ilyet, azt sietek biztosítani, hogy hallottunk már sokkal ilyennebbet is. Az apróbb példák közül talán azt a munkást említeném, aki egymaga zárta és torlaszolta el hosszú napokra egy gyár kapuját: a jelentősebb esetek közül az El Al dolgozóinak viselt dolgaira emlékeztetnék, akik — bérharcaikról s azok eszközeikről nem is szólva — abba is beleszóltak már (jőideig sikerrel, s persze hatalmas

károkat okozva), hogy megindítsanak-e a vezetés egy új járatot, vagy üzemeltessen-e még egy bérelt óriásgépet. Ugyanide tartozna az a kikötői személyzet is, amely hosszú időközönként akadályozta meg, hogy a kikötő vezetősége üzembe állíthassa a csillagászati összegekre megvásárolt korszerű áruakódó berendezést.

Mi ezeknek a beavatkozásoknak a közös nevezője? Az illetékesek egészen újszerű, s valljuk meg, különös értelmezése, ez a tudommal sehol másutt és soha nem tapasztalt felfogás, melynek értelmében a vállalatok dolgozóinak nemcsak pénzbeli és szociális jogaik vannak, hanem — ha nekik úgy tetszik — ők irányíthatják a vállalat vezetősége helyett és ellenére az üzem kereskedelmi, termelési és személyzeti politikáját is. Már pedig, ha ezt így képzelik el —

és valószínűleg meg — olyan alkalmazottak, akiknek semmi közük a vállalat tulajdonjához, miért gondolkozzék másféleképpen az én autóbusszom sofőrje, aki tetejébe még a Dán szövetkezet tagja is? Bizony, nagyon is könnyen megeshetik, hogy nem balra, hanem jobbra fordul, mert ő azt az irányt tartja helyesebbnek, vagy épp le kell adnia egy csomagot a Derech Jafón, a nagybácsijánál.

S mert minden, idejében vissza nem vert jog vagy illetékesség eltulajdonítása, s mint minden más törvénytelenség tovább fokozható még lejtősebbé a nálunk már amugy erősen megdőlt társadalmi sikot, amelyen, minél meredekebb, annál nehezebb a megállítás, érthető, hogy a vezetői és irányítói joguk meg nem torlókisajátítása átszippant a nemzetgazdaság mezejéről egy egészen váratlan területre: a jeruzsálemi Becálél képzőművészeti és iparművészeti akadémiára, ahol a diákság most készül kicsapni a tanáraikat.

Hihetetlen? Nem lesz az, ha felvázoljuk az ügy néhány előzményét, mert a főiskolán már jóideje tart a forrongás, s a tanárok kicsapása érdekében egyelőre a diákság javarésze és a tanárok egy kisebb csoportjának a sztrájkja folyik. Ezt azonban sok más mozzanat előzte meg. Egy alkalommal ismeretlen tettesek, de nyilván esetforgatók, azzal lepték meg a tanári kart, hogy horogkesztyűket mázoltak az akadémia falaira. Egy másik alkalommal a képzőművészeti osztályon odáig fajult a szüntelen ortálykodás, hogy a diákok egy jelentős csoportja beadvánnyal fordult a vezetéshez, tegye erélyes rendszabályokkal lehetővé az előadások zavartalan megtartását.

S mindezt miért? Mert a diákságnak egy része, főleg a képzőművészeti osztályon, úgy találta, hogy sok professzor és előadó konzervatív, sőt maradi, ha éppen nem reakciós, régi, avult iskolák híve, esküdt ellensége az avantgardnak, a modern képzőművészeti irányoknak, a kezük alól tehát csak hasonlóan lemaradt művészműzsdék kerülhet majd ki. Követelték az oktatási elvek és módszerek gyökeres újragondolását és átszervezését, egyes tanároktól a leváltást, a diákság beleszólási jogát a művészeti irányok ismeretisébe és követésébe.

Az akadémia vezetősége távolról sem vette semmibe a panaszt. Nemzetközi szakértők bizottságát kérte, vizsgálja be a helyzetet, s ha ennek szüksége mutatkozik, úgy tegyen konkrét javaslatokat a megoldásra. A bizottságban olyan internacionális szakértőket vetettek részt, mint Prof. Karl Vogel, a hamburgi képzőművészeti akadémiai elnöke, vagy John Jackson, neves angol szobrász; az izraeli tagokat pedig olyanok közül delegálták, akik nem állanak sem szolgálati, sem tanácsadói viszonyban a Becálélal: köztük volt a tel-avivi muzeum igazgatója, a rámt-hátsároni rajztanár-képző vezetője és nagynevű képzőművészek, mint például Becálél Schatz.

A bizottság két tanár eltávolítását és azt javasolta, hogy további öt előadó szerződését ne újítsák meg lejártuk után. A másik javaslat az tartalmazta, hogy az akadémia művészeti irányítását a jövőben olyan öttagú direktórium vezesse, amelyben 3 tanár és 2 diák foglal helyet; nincs a direktóriumnak beleszólási tanárfelvetelbe vagy elbocsátásba, és nem adhat előmeneteli jegyeket.

Erre tört ki a sztrájk, melyben a diákság nagyrésze és egy-néhány tanár meg előadó vett részt, alkalmasint azok, akiket a nemzetközi bizottság eltávolítani javasolt. A diákok természetesen épp ezekhez a tanárokhöz ragaszkodtak a legmaka-szabbul, ezzel szemben követel-

ték Prof. Dan Hoffner, az igazgató, és két közvetlen munkatársát azonnali eltávolítását. S itt egy kis kitérőre van szükség.

Az egyik kelet-európai országban sok évvel ezelőtt a főiskola nyílt. Tömegesen iratkoztak be a fiatalok: ki ne szeretne írni valóvá válni, ha ezt meg lehet tanulni? Pár év múltán a főiskolát bezárták, nem is minden botránytól mentesen: az első végzetek nagyrésze súlyos lelki válságba került, még egy-néhányuk öngyilkosságát is ilyen komplexussal kellett összefüggésbe hozni. A diákok ugyanis rádöbbentek — bizonyára sok próbálkozásuk visszautasítása után —, hogy az iskola legfejlettebb technikát taníthat, de tehetséget nem adhat senkinek.

Ebből a tapasztalásból kelletene kiindulni a Becálél növendékeinek is, ha nem lennének oly forrófejűek. Tudniuk kellene, hogy az iskola elsősorban a technikát tanítja, és irányzatokat csak ismerteti, egyéni stílusra meg éppen nem oktathat, hiszen ez magából az egyénekből fakad. Lehet hogy a tanári kar javarésze konzervatívabb a diákok zöménél, de látják a Becálél-diákok bárhol is ennek az állapotnak a fordítottját? Vagy talán elvárja a jeruzsálemi diákság, hogy a tanárok például Richard Long-ra, az egész Európában elismert művész irányzatára oktassák őket, aki nem csak a berni Kunst-halle-ban szerepelt — a legkomolyabb svájci lap, a Neue Züricher Zeitung tanúsága szerint hallatlan sikerrel —, hanem Kasselben, a nemzetközi vonású Documenta-n, s a velencei Biennálén is, s akinek művészete abból áll, hogy köveket, amolyan téglányi vagy nagyobb, formátlan köveket rak le körben vagy kockában a kiállítási terem közepébe? Kötelesek-e a Becálél professzorai is elhinni a nagy lap műkritikusa véleményét, hogy ez „archaisztikus, — sőt archeologikusan misztikus és mágius remekmű”? El kell vajon fogadniuk azt is, hogy mivel Long 12 év óta minden kiállításon ugyanezt teszi, azért bölcsebb művész, mert — így a műbíró — „ismétlés a bölcsesség szülőanyja”?

Vagy oktassák őket annak az ugyancsak az egyik kasseli Documenta-n babérral övezett képzőművész zsenialitására, aki a terem egyik felső sarkából sugárszerűen huz zinegeket a pádimentum 20–30 pontjára, ahol megrögzíti a perlitket, s ezzel mindent kifejezett, amit térről és perspektíváról ki lehet fejteni?

Minderről természetesen lehet vitázni, csak a sztrájkról nem lehet, sem arról, hogy kicsaphatják-e a diákok a professzorait? A sztrájkról azért nem, mert rendkívül naiv lépés ez az adott esetben: sztrájkok mindmáig csak akkor sikerülhettek, ha a sztrájkolók munkája nélkül a társadalom meg nem élhet, ami a festőnövendékek esetében aligha áll. A kicsapás kísérletéről pedig azért nem lehet szó, mert ahogy sehol az alkalmazottak nem illetékesek annak a vezetésnek a leváltására, amelyet az üzem tulajdonosai állítottak arra a helyre, legkevésbé ott, ahol „övek a gyár”, legfeljebb, ha nem tetszik nekik, felmondhatnak (ahol övek a gyár, ott még ezt sem tehetik), s ugyanígy a diákság sem illetékes egyelőre annak a tanári karnak a lecserélésére, amelyet felső fórumok választottak és neveztek ki, legfeljebb otthagynak az iskolát.

Mindenesetre megpróbálták. Ezek után sodálkozhat-e az olvasó azon, hogy a Főpostánál sosem vagyok biztos, valóban balra fordul majd velem a sofőr? Hisz ő már nem művésztanár, mint a Becálél növendékei, hanem öreg szakember, tetejébe még részvényes is, épp ő ne lenne egyéni elhatározásokra illetékes?

Junger Ervin: Szimfonietta

A Kiriat-Bialik-i konzervatórium és kamarazenekar közös évadzáró hangversenyén ösbemutatóként zsufolt ház előtt hangzott el Junger Ervin olé-zeneszerzőnek már Izraelben írott Szimfoniettája. A művet a szerző még a merkáz klitában, egyenesen a kamarazenekar felkérésére alkotta. A mű háromtételű, zenei nyelvezete egyszerű, világos, fogalmazása tömör, időtartama rövid. Legfőbb jellegzetessége az, hogy nem hordoz magában sem filozófiai tematikát, sem irodalmi, sem önéletrajzi, sem történelmi, sem társadalmi, mint a zeneirodalom anynyi szimfóniája, hanem tisztán zenei mondánivalója van, pillanatra sem haladja meg a zene legsajátosabb, önálló világának játékszabályait. Minden tiszta, átlátszó, a szerző nem ködösít, amint ahogy a modernnek szeretik, hogy rejtett, elérhetetlen értelmeket sugalljanak ott is, ahol esetleg mindez hiányzik, hanem őszintén elmondja, amennyit akar. A három tétel a zene világának három különböző alapelemét emeli előtérbe az első a melódiát, a második a kontrapunktikát, a harmadik a ritmust, így három egymástól merőben különböző színezetű képet kapunk. Az első tétel szigorúan diatonikus, vagyis a hét alaphangra épül, anélkül, hogy egyetlen módosítottól megjelene a tétel folyamán. Ez a talán leginkább a fiatal Britten világhoz közelálló zenei kifejezés módja egy sajátosan XX. századi fanyar, visszafojtott lírá sugall. Ezzel éles ellentétben a második tétel a teljes kromatikus hangsor mind a tizenkét hangját egyenlő rangra emelve használja, a dodekafónia törvénye szerint, bár a tételnek inkább csak témája és nem formái építkezése utal a dodekafon szeriálistásra. A harmadik tétel a népzeneben Bartók által „bolgár”-ritmusnak nevezett, de különböző keleteurópai népeknél fellelhető hétnyelvű ütemben leírt ritmusban foggat. Mozgalmas, magávalragadó ritmusságával a szimfonietta csúcspontjává nővi ki magát.

A hallgató előbb felteszi magának a kérdést, hogy három ilyen, szvitszerűen egymás mellé rakott különböző anyagu, szerkezetű, nyelvezetű tétel hogyan állhat össze szimfoniattá, mi lehet közös nevezője, bizonyos, csak „laboratóriumi” fokon kimutatható tematikai összefüggéseken kívül? Mélyebb-reható vizsgálat után állapítható csak meg a három tétel logikai, gondolatmeneti összefüggése: „Ez a három, látszólag önálló kép, úgy kapcsolódik egymáshoz, mint tézis, antitézis és szintézis; vagy mint két alapvető premissza és egy következtetés a logikában. Azt is mondhatnók, hogy most, a század

utolsó negyedében, a szerző a század alapvető zenei törekvéseit összegezi, ismétli, azzal a céllal, hogy tisztázza hozzáállását e viharos század zenei örökségéhez. Neoklasszicizmus? Talán. Dodekafonizmus? Talán. Népzenei ihletettség? Talán. Nemzeti iskola? Igen, egész biztos. Ezt a három művészi hitvallást veljük kihallani a három tétel ilyenszerű felsorakoztatásából. S így talán többet is mond a szerző, mint azok, kik nem egymás mellé, hanem egymásra rakják a század zenei örökségének különböző elemeit, s összképük nem egyszer zavaros, vagy eklektikus. Egy tökéletes előadás úgy érzem, félreérthetetlenül emelné ki ezt a mondánivalót. A Kiriat-Bialik-i kamarazenekar Tuvia Schwager vezényletével, ugyanis nagyon dícséretes igyekezzettel, sok odaadással próbálta megoldani a ráháruló technikai és interpretatív feladatot, de — talán a nagyon korlátozott számú próbák következtében — néha adósunk maradt a zene felszabadultabb, színe-sebb, fölényesebb, intonációjában tisztább tolmácsolásának. Örömmel és élvezettel hallgattuk azonban Chágáj Száchemet, az iskola igen fiatal növendékét (a zenekar magyarjű, nyitrai származású vátik tagjának fiát), ki korát meghazudtoló technikai készséggel, feltűnően szép szolisztikai kiállással, adta elő Bach á-moll hegedűversenyét. — Ugyancsak kellemes élményt nyújtott a régebben Haydn-nak tulajdonított Leopold Mozart-féle „Gyermekszimfónia”, amelyet Es küör és növendékek egymás mellett ölve, vállelve adtak elő. Tiszta szívünkkel kívánjuk Molnár Tiboréknak, a bialiki zenei mozgalom lelkes, áldozatos, fáradhatatlan ösztönzőinek, hogy városuk zenei fejlődéséért folyó uttörő-munkájuk egyre eredményesebbé váljon.

SIMON GÁBOR

Postai előfizetőkink figyelmébe!
1978 július 1-től 1 havi előfizetés az UJ KELET-re 104.- IL

értékötlet-adóval
Kérjük előfizetőinket, hogy az esedékes összeget az új áron fizessék be.

GROSS AGNES: PORTRÉ

A MAGYARORSZÁGI HÉBER KÖLTÉSZET ANTOLOGIÁJA

Megjelent a budapesti „Nagyvilág” című világirodalmi folyóirat 1978 júniusi számán.

M. Carmilly-Weinberger: Hebrew Poets of Hungary (18th — 20th Century). Eked, Tel-Aviv, 1977.

Antológia a magyarországi héber költészetéről. Hát volt ilyet? A kezdetek nagyon messzire nyúlnak vissza. A XI. században az első keresztshadjárát üldözése elől egy Abraham nevű francia prozelita menekült ide. Egyik fia, József-Jehoszáfia, liturgiái költő lett. Az 1494-es nagyszombati vérvád áldozatai emlékére gyászaltak írtak. Iszák Schulhof az 1686-ban feldúlt Budáról Prágába menekülve — családja is kö-zössége vesztén — három héber elégit, és megmeneküléséért háladalt szerzett.

A folyamatos héber költészet azonban csak a XVIII. század végén indul meg. Művelői morva eredetűek, s jórészt a korabeli héber sajtóban teszik közzé alkotásaikat. Ezeknek első áttekintője Carmilly-Weinberger, a New York-i Yeshiva University nyugalmazott professzora, aki tanulmányait a budapesti Országos Rabbiképző Intézetben végezte. Az anyag Budapestben könnyebben fellelhető, mint a külföldi könyvtárakban. Fáradhatatlan munkával mégis ő vállalkozott erre a fontos feladatra. Egyik korábbi dolgozatában az anyag bibliográfiáját nyújtotta, egy másikban a tematikát vázolta fel.

A jelen antológia csak a XIX. századdal kezdődik, s az önállóan megjelent verseskötetektől válogat. Minthogy ezek ma már szinte hozzáférhetetlenek, szemelvényes bemutatásuk hézagpótló.

M. Szofér pozsonyi rabbi (1762 — 1830) liturgiái költeményeivel indul a kötet. M. Kunitz 1805-ben már héber drámát ad közre. B. Schönfeld három kötetében a természet szeretele is szót kap. J. Bergl, kaposvári orvos, a magyar zsidóság korai története, 1873-ban kiadott füzetében az orvos nehez életét, és általában a szociális problémákat érinti. Az erdélyi Retegen élt J. L. Winkler filozófiai kérdéseket boncol. Löw Lipót eredeti költeményei mellett németből fordít. Ugyanezt hivatászerűen teszi a magyar irodalomból Bacher Simon.

A XX. század elején egy fiatal kor vízi tovább a megkezdett hagyományt: Bolgár Mózes, Patai József, Avigdor Haméiri és M. Avi-Shaul. Mind a négyen az Országos Rabbiképző Intézetből indultak, s a magyar irodalom héber tolmácsolóivá váltak. Az utánuk következők is Magyarországon születtek, de már Izraelben bontották ki irodalmi tevékenységüket. Kivétel C.M. Steinmetz (Ben Selomó) és J. Gole (E. Fleischer). Az előbbi a zsidó tragédia elégikusa, a másik a kö-zépkori héber liturgiái költészet legnagyobb kutatója. Költészetében számos magyar vonatkozás található.

Az antológia szinte egy könyvtárat pótol. Erdemes megszer-zeni, érdemes megismerni.

SCHEIBER SÁNDOR

HA NEM FORDULTUNK VOLNA HELENÁHOZ, DALIÁNK MEG MA SEM MENT VOLNA FÉRJHEZ

DÁLIA SOHA SEM FOGJA MEGTUDNI, HOGY HELENÁNAK RÉSZE VAN BOLDOG HÁZASSÁGÁBAN

Dália szép, intelligens lány. Udvarlókban nem volt hiánya, de nem találkozott kedvére való életfárral. Mint eladó korban lévő lány szűlő, gondot okozott jövője. Hallottuk, hogy Helena a „Cemed”-nél lehetősé teszi hogy a szülők gyermekeit tudta nélkül felirassák őket Igy is tettünk. Helena részleteket kért Dáliáról, kézirást is, hogy hozzá illő, férjét tudjon ajánlani neki. Nagy gondal kezdett működni a színfal mögött. Hamarosan jömgjelenésű fiatal emberek kezdtek keresni Dália többségét. Még őt is meglepte, hogy az udvarlók milyen módon léptek vele összekötésbe. Igy találkoztott férjével, Amoszával. Osszák meg gondoljaikat Helénával, aki segítségükre lesz.

CEMED

Jeruzsálem: Ussiskin 44; 225701, 231932
Haifa: Hászport 14, telefon 81520, 85669
Tel-Aviv: Schatz 8, tel. 220631, 227535

ELMÚLT ÉVFORDULÓ — IDŐSZERŰ GONDOLATOK

Írta: SAUL JÁARI

E cikk írója erdélyi származású, kitűnő történész, aki jelentős szerepet játszott az ottani cionista ifjúsági mozgalomban, jelenleg az egyik négyi kibuc tagja.

Nyugtalanító hírek jönnek a világ minden tájáról. Az antiszemitizmus újraéled a skandináv államokban, Angliában; felüti a fejét Németországban, nyíltan tombol Dél-Amerikában és az USA-ban az élet élénk varázsolja azt a képet, amit a harmincas években Sinclair Lewis jósolt meg az „Ez nálunk lehetetlen” című regényében, melyért nem kevés támadás érte. Felháborodva vesszük tudomásul, hogy az antiszemita igyekezetek meghamisítani a történelmet, elhallgatják a hatmillió zsidó pusztulását, vagy az időszakok számát igyekeznek egy töredékre csökkenteni. Jogunk van, sőt kötelességünk felháborodni és ami a legfontosabb, minden eszközzel harcolni a náci utódai ellen, sőt meg kell jegyeznünk, hogy csak sajnálhatjuk, hogy sehol sem ismétlődött meg az, amit 1957-ben Franciaország zsidó hitközségeinek akkori elnöke tett, aki a választások előtt kijelentette, hogy ha a hatóságok nem lesznek képesek a nagy lendülettel előretörő POUJAD-istákat letörni, a franciaországi zsidóság feyveresen fogja felvenni a küzdelmet ellenük — ezt a nyelvet értik meg ellenségeink.

De miközben panaszkodunk és felháborodunk és 2000 éves jó szokásunk szerint másokat vádolunk, elfelejtjük megkérdezni saját magunkat, hogy vajon nem játszottunk-e az elmúlt harminc év alatt az ellenségeink kezére. Vajon nem segítettek-e a világnak elfelejteni azt, amit ellenünk tettek, vajon nem mi juttunk-e az élen a „hallgatás összeesküvésében”? És különösképpen az izraeli és az USA zsidóságának a szerepét kell megvizsgálnunk, hogy vajon jözünk van-e követ dombni a „gojokra” azért, mert az ő általuk elkövetett bűnöket igyekeznek csökkenteni és saját lelkiismeretüket elhallgattatni.

A kommunista blokk országában nem emelik ki, hogy a megsemmisítő táborok és az SS különleges alakulatának áldozatait tulajdonképpen zsidók voltak, de azért én husz éven keresztül taníthattam kommunista iskolákban Auschwitzról, Treblinkáról, a munkatáborokról, kihangsúlyozva azt, hogy az áldozatoknak egyetlen bűne az volt, hogy úgy mint én is, zsidóknak születtek; leckeimet személyes emlékek és a haláltáborokról szóló könyvek leírásaival tettem szemléletessé. Azt sem felejtettem el kiemelni, hogy a varsói gettó zsidósága és sok ezer, erődbe menekült zsidó harcos harcolt fegyverrel a kezében a náci és szövetségeseik ellen. Inspektorok és igazgatók voltak jelen órámon és soha senki nem kifogásolta, hogy ezekről a dolgokról beszéltem és hogy mit mondtam, pedig a káderösszeim enyhén szólva is kifogásolható volt, a cionista multammal kapcsolatos, elég változatos részletek miatt.

Anna Frank naplóját már 1960-tól használtam (a könyv ugyan 1958-ban jelent meg magyar fordításban, de az akkori tisztogatások miatt két évig nem volt alkalmam tanítani) és 1961-től már Dávid Rubinovics naplóját is, a két könyv román fordításban néhány évvel később jelent meg.

És most, mielőtt tovább mennék, tartozom magamnak egy megjegyzéssel. Nem vagyok és nem voltam kommunista; a háború alatt az illegális Betár egyik helyi csoportjának parancsnoka voltam és ma sincs kapcsolat az izraeli baloldallal. Tehát nem a kommunista országokban uralkodó állapotokat szándékozom dicsérni! Mit találtam ezzel szemben Izraelben? Tekintettel arra, hogy új olé voltam, fogadták a történelem-tanítás akkori országos főinspektora, egy idős, jóindulatú tanár. Ellátott tanácsokkal, könyveket ajánlott, hogy megismerjem a zsidó történelemről szóló legújabb munkákat, stb. És a tanácsok között volt egy, amely megdöbbentett. Azt ajánlotta, hogy a személyes tapasztalatokról ne beszéljek a tanulóknak, mert „a pusztulás korszaka nincs még kiértékelve”. Mikor eljöttem tőle, az engemet ajánló vatik barátom ezt nagyon helyeselte, pedig az ő családjának nagy része is Európában pusztult el. Be kell vallanom, hogy a tanácsot nem követtem. Igénis beszéltem a tapasztalatokról és a szemtanúktól hallottakról. A tanulók lélegzetüket visszafojtva hallgatták szavaimat. Nem egy mondta, hogy számukra ez „elő történelem” volt.

De amikor irodalmi-dokumentációs anyagot akartam használni, kellemetlen meglepetések érték. Egy elég jól felszerelt középiskolai könyvtárban az erre vonatkozó anyag rendkívül szegényes volt és ha az Anna Frank Naplóját meg is találtam, de a külső valóságot hűen ábrázoló hatodik elemista David Rubinovics naplóját nem találtam meg, nem is találhattam, mert héber fordításban először 1971-ben jelent meg, tehát tíz évvel a magyar és kb. nyolc évvel a román fordítás után.

Nem akarok és nem is áll módomban kimerítő tanulmányt írni erről a kérdéssel, úgy hogy csak annyit akarok hozzátenni a fentemlített képhez, hogy az amerikai zsidóság — a saját véleménye szerint — valósággal szenzációnak fogta fel az európai zsidóság pusztulásáról készített televízió-filmsorozatot. Tehát a háború befejezése után 33 évvel már a zsidók is elfelejtették a történeteket. Mit akarunk akkor a nemzsidóktól, akiknek tekintélyes részében nevelésénél fogva jelentős antiszemita előítélet-mennyiség él.

Felvetődik a kérdés: miért félnek sokan Izraelben a mult emlékeitől? És itt nem csak arról van szó, hogy szeretnék elfelejteni az átélt borzalmakat, hanem arról is, ami súlyosabb, hogy a felejtést néhány évvel ezelőtt még fentről irányították és versenyeztek benne a közélet minden terén tevékenykedő közvélemény-alakítók: politikusok, írók, újságírók, tanárok (persze a dolgok természete folytán az utóbbiak itt is első sorban nem annyira meggyőződésből, mint „illemből”, vagy szolgalelkűségéből cselekedtek), stb.

Az utolsó években felfedtet és felhasznált levéltári anyag sok mindenre feleletet adhat. A régi vezetőség nagy részének kihajlása után, egy fiatal történelemszaktárhoz hozzá nyúlni a „kényes kérdéshez”, hogy vajon mit csinált az emberek az években a zsidó vezetőség és élükön dr. Chájim Weizmann, és a ma is olyan gyászos szerepet játszó Nachum Goldman, — aki következetesen halad régi útján és ma az angol miniszterek helyett Brzezinszkinék és ami még rosszabb, Szádátának hízeleg. A feltárt dokumentumok megrázzák. Kiderült, hogy Weizmann és Goldman még akkor is kitarítottak vonaluk mellett, hogy a Jisuv nem menedékhelye a tömegeknek, hanem az elit gyűjtőhelye, mely megmenti majd a zsidó értékeket — mintha bizony a legnagyobb érték nem maga a nép lett volna és a többieket sorsára hagyják majd, vagy esetleg, ha ki

lehet őket menteni a pokolból, akkor nagy táborokat kell létesíteni számukra, itt az országban és a háború után gondoskodni fognak majd sorsuk további alakulásáról, ott, ahol majd helyet találnak számukra. Ebben az időszakban különben a Cionista Szervezet hivatalos vezetője volt, hogy nem kell nyilvánosságra hozni a haláltáborokról illegálisan eljuttatott híreket, mert ez nem áll érdekében az angol háborús erőfeszítéseknek (!). Ben Gurion, aki nem akart ennek az angol érdekeket kiszolgáló politikának a szolgálatába állni, több évre félreállították. Vagy említsük meg a Háromér Hácair és a Szocialista Liga (a Mápám elődje) határozatát, mely 1941-ben megfilitotta tagjainak az angol hadseregbe való belépését azzal az érveléssel, hogy „a háború az imperializmus erőinek belső küzdelme és kívánatos, hogy a nyugati kapitalista államok összeomoljanak, mert ők a szocializmus első számú ellenségei”. Az érvelés nem tulságosan önálló, ugyanis a Komintern ezt a parancsot küldte a kommunista pártoknak, természetesen mielőtt még Hitler megrohanta a Szovjetet, mint ez a „Román Kommunista Párt” történetéből kitűnik.

Mint a háború után meglejtlen héber irodalmi alkotások bevallják, az európai zsidóság pusztulása hidegen hagyta az itt felnövekedőket (lásd például a Pirkey Elik című regényt, melyet Mose Sámír még mint a Mápám tagja írt).

Sok ilyen példát lehetne felhozni. A tanulmányok egyelőre még nem jelentek meg könyvformában, hanem folyóiratokban és egyelőre még csak egy aránylag szűk kör férhet hozzájuk, tekintettel a folyóiratok kis példányszámára és az őket olvasóknak a kis számára. Mégis megkezdődött az igazság, sajnos, a fájdalmas igazság feltárása. Fáj kimondani, hogy nem csak az idegen bűnösök vannak még közöttünk, mint Wiesenthal írja könyvében, hanem fájdalmas, hogy szűk látókörük miatt, vagy ki tudja, milyen párt- vagy egyéni érdekből, eddig köztiszteltetben álló vezetőket is súlyos felelősség terhelt, vagy terhel. Ne felejtjük el, hogy mi is olyanok vagyunk, mint más népek és hogy voltak együttműködők, mint például Pétaim marsall, akik ösztönít bitték, hogy népiüknek jót tesznek és hogy nincs más kintjük hazájuk megmentéséhez.

Vállalnunk kell azonban az igazságot, bármilyen nehéz és szomorú is, vállalnunk kell, nem azért hogy siránkozzunk, vagy szörnyűkődjünk, hanem azért, hogy tanuljunk belőle. Meg kell tanulnunk, hogy csak egy érdek létezik számunkra és ez népiük és országunk érdeke és ez nagyon aktuális ma, amikor az amerikai zsidó vezetőség a husofszázakat előnybe helyezi annak az országának az érdekeivel szemben, mely talán nem is olyan sokára menedékhelyük és hazájuk lehet, ha majd a hamis amerikai demokráciából kinövő horogkeresztesek nem csak díszmeneteket fognak rendezni.

És a legfőbb tanulság az kell, hogy legyen, hogy a pártérdekeknek nem szabad az ország és a nép érdekei fölé emelkedniük, mint akkor, amikor a mentés is pártkönyvek alapján történt, vagy a pártérdek azt kívánta, hogy ne vegyenek tudomást milliók haláltusájáról. És ez időszerű ma, amikor cionista (?) pártok irányítják a külföldi zsidóság közvéleményét; Szádátot nemzeti hősné tartják, az ország kormányát pedig hajlandók megbuktatni még azon az áron is, hogy az ellene folyó propaganda helyrehozhatatlan károkat okoz Izraelnek is.

Vigyázzunk! Az első világháború után százazrek pusztultak el a pogromokban, pedig már akkor lett volna hova menjenek és nem csak az angolok, hanem a dr. Weizmann és dr. Eder köré tömörült vezetők is akadályozták a hazatérésüket (a zsidó légió amerikai zászlóaljának azon katonáit, akik itt akartak letelepedni, a Cionista vezetőség beszélte rá a „jeridára”). Igaz, voltak olyanok is, akik harcoltak a tömeges alibiért, mint Jabotinsky, Ben Curion, Berl Katznelson, Jichók ben Cvi, de ők nem tudták ellensúlyozni a Weizmann és Eder-féle „józanokat”.

A második világháborúban hat millióval fizettünk. Vajon, a ma kijuló antiszemizmus áldozatainak a száma mennyi lesz? Még nem késő, még felébredhetünk, de ehhez emlékeznünk kell és tanulnunk a multból. Tehát vigyázzunk, ne csak másokat kényszerítsünk emlékezni, hanem elsősorban mi ne felejtünk!

E sorok lezárása után hallottam Javetz szenátor ur „böles” tanácsait. Sajnos, nem áll módomban válaszolni neki, mert akkor azt mondanám: „Szenátor! Mi már hallottunk ilyen böles tanácsokat és látunk, hogy a böles tanácsok böles tanácsadói hogy mentek a krematóriumba! Vajon saját magának tud-e majd megfelelő tanácsot adni?”

PÁRIZSI LEVÉL

A Bné Brit munkájáról

(Beszélgetés Charles Baccouch-sal, a „District d'Europe Continentale” igazgatójával)

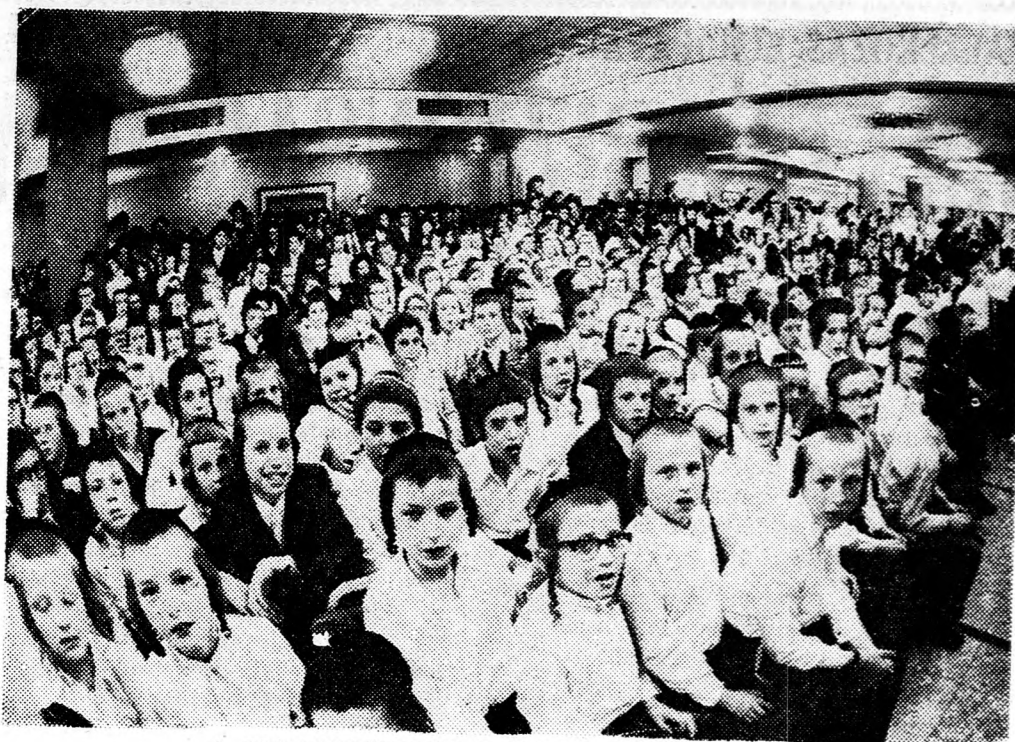
Párizs központjában, Charles Baccouch igazgatótól — három telefon mellett — rövid beszélgetés alatt is sokat tudtunk meg a Bné Brit munkájáról.

— Hetvenöt páholy működik Európában — mondja a fiatal, lelkes igazgató —, de ez a szám nem végleges, mert a tagok száma egyre gyarapszik. Főfeladatunk a zsidó kultúra védelme, fejlesztése, Izrael támogatása. A Bné Brit európai egyesülete által született meg a jaffai kultúrház, nagy támogatást nyújtunk a jeruzsálemi Bikur Cholimnak. A párizsi centrum munkája szintén sokrétű. Aktívan résztvesz a párizsi zsidó közösség életében. Konferenciákat, vitástekeket, kiállításokat rendez, nemrég zárult Eli Ábráhámi festőtömvész kiállítása, amely után Ferenci Chedva izraeli művész kiállítása következett, amelyet Betáta Klarsfeld nyitott meg óriási tömeg jelenlétében. A LICA mellett komoly harcot vivunk az antiszemizmus, rasszizmus

minden formája ellen. Nemrég érdekes vitaestünk volt a párizsi judeo-cretienne szervekkel. Tüntető nagygyűlést szerveztünk az orosz zsidóság védelmében. Nemrég volt egy vitaestünk a párizsi Goethe Intézetet együttműködve, igen érdekes témáról: „A jobb- és baloldali szerepe Nyugat-Németországban”.

G. FORRAI ESZTER

A NAGYKÁLLÓI RABBI JESIVÁJÁBAN

VITA A NEVELÉS RŐL

Egyik vallástalan, haladó szellemű napilapunk murkátársától származik az érdekes cikk, amely kezébe jutott a Geder melletti Kfar Eljahu leány-tanítóképző tanítványainak körlevelébe, amely mélyen felháborította. Elhatározta, hogy magán-nyomozást indít a körlevél szerzőinek felfedezésére és annak megállapítására, mely értelmi szerzők állanak mögötte.

Lássuk előbb, mi hozta ki a sodrából a derek haladó újságíró, milyen „botrányos” dolgokat írtak ezek a szemérmes leányok, ami arra késztette, hogy fáradságot nem kímélve, jobb ügyhöz méltó buzgósággal írjon, kutasson telefonáljon?

A körlevél, amelyet a vallásos gimnazista leányok írtak a zaklatás következtében öngyilkosságot elkövetett katona esete után, így szól:

... Jól tudjuk, hogy a tudomány haladását kísérletvezetéshez van köve, amelyből levonják a megfelelő következtetéseket. Évtizedek óta folyik nálunk a vallástalan nevelési kísérlet, amely dicséretes célokat kíván elérni, de isten nélkül.

Lássuk, mik a nevelési kísérlet eredményei? Hasonlítsunk össze egy 30-40 elzött megjelent újságot egy mai napilappal, lássuk, milyen témákat tárgyalnak ezek a lapok és vessük össze az azokban közölt híreket. Hasonlítsuk össze az egykori zsidó városok életét a mai élettel. Hallottatok-e ti, vagy születek Jemenben, Lengyelországban, Marokkóban, Amerikában, vagy Magyarországon zsidókról, akik gyilkoltak, raboltak, nemi erőszakot követtek el, vagy kapcsolatuk volt szervezett bűnözéssel, vagy ehhez közelálló körökkel?

Igaz, ma a világ másként néz ki, más a stílus.

De ez csupán az érem egyik oldala. Látogassunk el egy gazdag, vagy szegény vallásos lakónegyedbe, kibucba, vagy moszavba, egy jesivába, vagy bármely vallásos intézetbe. Hasonlítsuk össze azokat a vallástalan helyekkel és vonjunk párhuzamot a vallásos és nem-vallásos nevelés eredményei között. Kérdezzünk meg bírótakat, rendőrteszteket, hány vallásos ifju van „kezelésükben” — és vonjunk le következtetéseket.

Ha bízunk a különféle tudományágakban végzett kísérletek eredményében, miért csak gyermekeink nevelésében zárkózunk el előlük?

★ Eddig a körlevél szövege.

A héber lap riportertől nagyon érdekelte, hogy a „Tanulók Tanácsa” aláírás autentikus-e és hogy az intézet vezetősége tud-e tanítványai akciójáról? Kikutatása az iskola címét, telefonszámát és felhívta az igazgatót, aki igazolta: tudomásával írták meg és küldték széjjel a levelet. Arra a kérdésre, hogy azonosítja-e magát az írottak tartalmával, a leghatározottabbnal igennel felelt.

— Ha kifogásolni valót ké-

resnek a leányok körlevelében — tette hozzá az igazgató —, azt nehezményezném, hogy túl megelégedett tónusban írta a vallásos zsidóságról. Nem lehetünk elégedettek, a vallásos embernek örökös lelkiismeret vizsgálatot kell tartania, rá kell tapintania a hibákra, a mi házuk táján is sok a seperi való.

★ Megpróbáltam rájönni arra, mi kifogásolni való van a leendő tanítónők levelében — nem sikerült. Hiszen minden szavuk igaz. Kétségbevonható-e, hogy a vallásos ifjuság, a zsidó mult és hagyomány gyökereiből táplálkozó ifjuság más-ként, pozitívebben viszonylik az élethez, az országhoz és annak problémáihoz, mint az az ifjuság, amelyet eltávolítanak a zsidó hagyomány éltető forrásaitól?

Micsoda felelőtlenség egy publicista részéről feltenni a kérdést: milyen ifjuság kerülhet ki a körlevél íróinak a kezébe? Milyen? Erre határozott válaszom van: ezek olyan emberek lesznek, akik a zsidó kultúrában nevelkednek, — akik nem szegénylik zsidóságukat, a-

kih büszkén hirdetik a hagyomány, a nemzeti tudat és általános humánus elválaszthatatlan háromságát. Akik biztosítják a zsidó nép fennmaradását és folytonosságát, anélkül, hogy ami emberi, az idegen volna számukra.

A vallásos zsidóság nem mentes a hibáktól, bizonyára sok minden irható a rovására is. Egy azonban kétségtelen: a vallásos nevelés felbecsülhetetlen értékeket eredményezett. Ha a vallásos ifjuság körében százezrekben kifejezhetetlen a narokikumokat használók, a betörők, a zsebmetszők, a kéjgyilkosok és a társadalmat alapjaiban veszélyeztető csavargók és tétlenül lézengők száma — az első sorban a vallásos nevelésnek köszönhető. Ezért nem csak vallási érték a vallásos nevelés, hanem általános nemzeti érték is.

Ezt minden tárgyilagos embernek, függetlenül világnézeti beállítottságától, el kell ismernie.

Es — talán — a Kfar Eljahu leányok szavait idézve — érdemes és sokévtizedes nevelési kísérlet eredményei felett is elgondolkozni.

(R.M.)

Tóra-ünnepség

A néhai nagy hírű hunfalvi (Unsdorf) jesiva Izraelben élő tanítványai a halhatatlan mestertük Rabbenu Smuél Rosenberg zol. főrabbi Jahzeitjén. Szíván 11-ének előestéjén Tel Avívban nagyszabású emlékeztető tartották. Az összejövetelt a Bar Kochba-utcai „Chug Chátám Szofér” templomban tartották. Mindenünnen összesereglettek az egykori tanítványok, akik még ma is, évtizedek után, meg nem szűnő hódolattal emlékeztek vissza azokra a felejthetetlen évekre, amelyeket abban a vadregényes Magas Tátra alján elterülő kis Hunfalván, mesterük körében eltöltöttek. Külön népes deputáció jelent meg Bné Brákolé, Groszberg Slomóval, a Poálé Agudát Jisráél ifjusági csoportja vezetőjével az élen.

Schlesinger rabbi, a tel-avivi ros-bét-din megható szavakkal nyitotta meg az összejövetelt.

telt. Markánus vonásokban esztelte a hunfalvi gaon által vezetett 300-400 tagu jesiva nagy jelentőségét a régi Magyarország vallásos életében.

Ezután a családi látogatáson az országban tartózkodó Groszberg Jenő, budapesti ortodox hitközségi rabbi emelkedett szólarra, majd Ehrlich Naftali, Kassáról származó tanítvány a Jahzeit alkalmából szjzumot rendezett. A Vácról származó Herman Mayer tanítvány, a Chug-templom elnöke Tóra-igék keretében beszél az egykori nagy gaon hervadhatatlan érdemeiről és a jesivájáról.

A magasztos Tóra-ünnepség a késői órákban Groszberg Jenő rabbi asztali imájával emelkedett hangulatban, ért véget.

A mintaszert rendezés Fleischmann Izrael ügybuzgalmát dicséri.

GROSZBERG JENŐ budapesti ort. rabbi

MEGJAVITHATÓ

a televízió, stereo felszerelés, tape, rádió, stb.

MÉG MA

Adja át a készüléket reggel és este megjavítva kapja vissza, olcsó áron és teljes garanciával a javításra. „GUTEL” a legnagyobb laboratórium Izraelben, tökéletes berendezéssel és eredeti pótalkatrészekkel minden fajta készülékhez. Sok időt és pénzt takarít meg, ha felírja címünket telefon névsorába.

Bugrasov 72., T. A., 292701

TALÁLKOZÁS EURÓPAVAL (5)

JÓLÉT ÉS BIZTONSÁG HEGYI LEVEGŐJE

Írta: BARKAY ZEÉV

... Kis nyaralóhely kéklő tó partján. Parányi kikötő: ide futnak be a tavon közlekedő setahajók, itt horgonyoznak a helyi lakosok vitorlás- és motorcsónakjai. A mólón, fémből készült haranglábon kis jelzőharang. Rendeltetése? Talán felhívni, szezonban, a nyaralóvendégek figyelmét az érkező hajókra, talán viharra figyelmeztetni?

Most, mindenesetre csendben, mintegy elhanyagoltan áll. Szép kis harang, de nem műemlék, nem turisztikai vonzerő, jelentősége nem nagyobb mint valami villamos- vagy autóbusszegálló jelző tábláé. Azért megtekintem közelebbről. S ekkor meglátom oldalán óntási évet: 1902.

Azóta úgy áll itt, ahogyan ideálították hevenyhát évvel ezelőtt. S miért ne állna ugyanúgy? Nem görbítette ellenséges bomba légnyomása: nem gázolta el idegen tank hernyótalpa: nem tépték ki helyéből feldühödött belső forradalmárok.

TEJEL, MÉZZEL SAJTAL...

Mint valami tejcsokoládé-reklám: zöldellő, lankás hegyoldal, rajta néhány alacsony, barátságos, virágos-ablaku ház. Fekete- és barnafoltos tehenek legelésznek békésen a zsiros legelőn. A távolban kéklő-fehérlő havasok.

S a valóságban mindehhez még méla lo-... Idillikus nyugalom, jólét, biztonság hegyi levegője. Tejfel-mézzel folyó ország ez. És sajttal...

Nem hiába a fondue, az olvasztott sajttal megforgatott kenyérdarabkák a nemzeti eledel itt.

Mert igaz ugyan, hogy a Jöisten jókedvében teremtette Helvéciát, két kézzel szórta természeti szépségeit, s gondoskodott dus legelőkről is, hogy hízhassanak a helvét tehenek — de azért a lakosok is nagyon jól érik, hogyan forgassák meg a maguk kis kenyérdarabkáját a tehen által adott sajttal...

Megerkezem poggyázzal, kézitáskával a zürichi pályaudvarra. Nem ismerem a várost, életemben nem jártam itt. Szállodám már van, úgy mondják, a város központjában. Autó gördül elem, taxinak kell lenni, de ahogy a sofőrülésre nézek, hirtelen kétélyeim támadnak: idősebb, őszhajú, jólfélt, kitűnően szabott öltönyt s aranykeretes szemüveget viselő ur ül a volánnál. Inkább hat valami elegáns magánklinikai igazgató-főorvosának, mint taxifőfőnöknek. De mégis az. Megadom tehát a címet, s beülök. Alig utazunk két-három perccel, megállunk.

— Itt vagyunk — mondja a klinikai igazgató-főorvos.

Kiderül, hogy a szállodám a pályaudvar közvetlen közelében van, csak a Bahnhof-Platzot kellett megkerülni. Gyalog pár lépés, még bőrönddel sem lett volna túl nehéz.

De az igazgató-főorvos nem tartotta szükségesnek, hogy, mint idegent, informáljon erről. Amikor kifizettem a viteldíjat, s megint végigtekintettem kifogástalan eleganciáján, szinte szégyeltem borralat adni neki.

De azért elfogadta.

TERMÉSZETI SZÉPSÉG — „FELDOLGOZVA”

Igen, a szépség nem minden. Mert, azért, amilyen gazdag Svájc tájakban, olyan szegény, például, ipari nyersanyagokban, melyekből csaknem teljes egészében behozatalra szorul. De azért nem kell, persze félteni, amit importál, busás haszonnal adja tovább feldolgozva. Megfizeteti munkerejét, szorgalmát. S ez vonatkozik nem csak gép-hanem turisztikai iparára is: Svájc ugyanis természeti szépségeit is „feldolgozta” — s „kimérve” adja tovább. Nem elég, hogy valamely, üdülőhelyi szolgáló falucska festői helyen fekszik — még szebbé teszik gondosan ápolt kertekkel, utmenii, tarka virággyakkal.

Hallottam, hogy az elegáns téli si-szállók éreszeit hajnaloként gumicsővel locsolják, hogy szép jégcsapok csüngjenek alá róluk. Ez ugyanis hozzátartozik a képhez, benne van a prospektusban. S ha a természet valamely oknál fogva nem adná meg, megadja a szállodai service.

Persze, mindezt ropogós svájci frankért. S az ember érzi, hogy mindent ezért kap, a szállodai- vagy üzleti kiszolgálószemélyzet udvariasságát, mosolyát is. Igaz, biztos lehet benne, hogy nem csapják be: teljes ellenszolgáltatást kap. Pénzének megfelelő arányában, persze.

NYÁRSZÖGÉNYI BOLDOGSÁG

HCNA...

A zürichi operaház belülről kissé hasonlít a pestihez, habár kisebb annál. Most épp a glasgowi operatársulat vendégszerepel. A műsoron: Benjamin Britten: „Szentivánejii álom.”

A nézőtér zsúfolt. És rendkívül elegáns: a földszinti első sorokban és a páholyokban a nők estélyiben, a férfiak szmokingban.

Akad, persze, pulóver és jeans is, ezek viselői azonban láthatóan turisták.

Amikor kimegyünk, két férfit is látok, aki pelerinszerű körgallért kerit nyakába a szmoking fölé. Valaha frakkhoz és klakkhoz viseltek ilyet. Valaha frakkhoz és klakkhoz ma már legfeljebb kosztümös szindarabokban látható.

— Ime, — gondolom — megint kihalásztam egy darab elsüllyedt — vagy annak vélt — Európát...

Berben nem jártam operában, ellenben a város főterén rezesbanda fogadott. Nem is egy, hanem vagy öt, egyik festőibb viselőben mint a másik; szép négyesgömbben felsorakozva. Zászlót is hozott mindegyik.

Most épp egy Napoleon-korabeli, háromszögletű kalapot, kék-vörös egyenruhát viselő banda fujja, tiszta szívből, nagy odaadás-

sal, majd egy huszár-öltözékű zenekar következik, csákovály, karddal, aranyujtásos mentével.

Csinadratta-bummadratta. A közönség lelkesen tapsol. Aztán vége a térzenének, a zenekarok magasba emelik zászlóikat, majd zárt rendben, — saját hangjaikra — elvonulnak.

A tértől nem messze szétszórtan. Nézem az egyik „huszárt”: joviális, gondosan botrotvált, középkori ur. Leesatolja a kardját, levezi vörös csákját, hogy megtörülje kissé izzadó, kopaszodó koponyáját, majd vastag feketekezes, négyzetleges szemüvegét tisztítja meg (mert az is van neki, habár nem tartozik kifejezetten a huszár-felszereléshez). Ezután gondosan tokjába helyezi csillogó vadászkürtjét, majd felszáll az autóbusszra.

Szombat este van, hét vége, egész héten nyilván szorgalmasan dolgozott hivatalában, vagy üzletében — most azonban vette csákját, kardját, kürtjét és alaposan kifújta magát önmaga s a közgyönyörűségére...

Oh, nyárszögényi boldogság hazája, Svájc...

SZOLA A HAVASI KÜRT

Havasok-koszorúza gyöngyszem a Pálatus-csucs alatt: Luzern. Két többszáz éves fedett fahídja a Reuss felett, — melyek egyikén haláltánc-festménysorozat vonul végig — a középkor korszakát idézi — de maga a város, tele külföldiekkel, csupa élet, élelenség.

A tóparti sétány mellett — ócskapiac, Persze, ez is idegenforgalmi látványosság. Mi minden nem akad itt? Könyv, kép, hanglezme, legyező, detektoros rádió, petróleumlámpa, ismeretlen rendeltetésű holmik tömege — s nini, itt egy ijpuska, „számszerij”, amelyen Tell Vilmos lőtte le az almát fia fejéről... Talán magától Tell Vilmostól származik?

Egyszerre csak két helyi nemzeti viseletet öltözött atyafi tűnik fel a tér másik oldalán. Valami hosszú alkotmányt cipelnek a hátukon. Először sitalpnak nézem, de aztán látom, hogy nem az.

Megállnak a tér közepén, letámasztják szépen a földre a hosszú, mintegy három méteres pipaszertű faalkotmányt — melyről közben kiderül, hogy havasi kürt — s belefujnak.

Két szólamban játszanak; az egyik viszi a szót, a másik kíséri. Szép, mély, bugodallam száll fel a két alpesi hangszerből, hamisítatlan zenei aláfestést kölcsönözve en-

nek a jellegzetes svájci tájnak. Aztán megint a vállára veszi a két atyafi a szépen szóló óriáspipát s továbbmegy, hogy később, távolabbról, ismét felhangozzék a havasi kürtzse.

Ime: a térzene népiesebb verziója.

CHAGALL KRISZTUSA

Megkapóan szépek ezek a mozaik-ablakok itt a zürichi Fraumünsterben — s mégis, van bennük valami furcsa. Színösszeállításuk, konstrukciójuk csodálatos — a furcsa bennük, hogy készítőjük — Marc Chagall.

Megvallom, ez teljesen szubjektív valami — s nehezen meghatározható. Mi sem áll távolabb tőlem, mint az a gondolat, hogy egy művész alkotó munkáját témák szerint lehetne korlátozni. Nem, dehogynis!

...De mégis valahogy különösnek hat egész egyszerűen az a tudat, hogy ez a Krisztus, ez a Madonna, ebben az évszázados, keresztény templomban annak a Chagallnak az alkotása, akit a keleteurópai gettó-élet, zsidó gondolatvilág egyik típusú kifejezőjének ismerünk.

Ime, bebizonyította, hogy tud Jézust és Máriát is alkotni, — akik pedig elég messze estek a vitebszki zsidók fogalomvilágától — méghozzá úgy, hogy megállják helyüket a hírneves keresztény templomban is...

Azért — Chagall itt is hítt maradt önmagához. Mert a három ivű ablak főalakjai Jézus, Mária és József ugyan; de az oldal-szárnyak tányári alakokat ábrázolnak: Jákob, Jeremiás, Elijáhu, Elisa; jobboldalt a „Cion-ablak”, melyen Uj Jeruzsálem látható, — chagalli stílizálásban, persze — s a „Törvény-ablak”, Mózesrel s a kőtáblákkal...

S ha a Krisztus-alakban van is valami idegenszerűség, legalábbis a Chagall — által ábrázolt többi, jellegzetes figurához képest — az ótestamentumi alakok ismét a „régiek”: az álmód Jákob, például, behelyettesíthető volna bármelyik, régebbi festményen látott öreg gettó-zsidóval.

De hát mondom, ezek kifejezetten szubjektív benyomások. S végeredményben kitűnően megfér itt egymással a vitebszki gettó-zsidó művész által alkotott Krisztus, Mária, Szent József, Jákob, Jeremiás, Elijáhu, Mózes plusz Jeruzsálem újvárosa; s jönnek bámulni a katolikusok, protestánsok, zsidók, mohamedánok, buddhisták, ateisták... Elvégre Svájc semleges ország...

10% הנחה

TEGYEN SZIVESSÉGET FOGÁNAK AZ »IZHAR« FOGKRÉMJEIVEL

A gyártmány	Leszállított ár	Rendes ár
MEM Flour	5.22 IL	5.80 IL
SOLIDOX, kicsi	3.06 IL	3.40 IL
SOLIDOX, nagy	4.95 IL	5.50 IL
SOLIDOX, óriási	7.92 IL	8.80 IL
SOLIPAS, nagy	5.45 IL	6.05 IL
SOLIPAS, óriási	9.18 IL	10.20 IL
CRISTAL	6.44 IL	7.15 IL

„IZHAR” JULIUS HAVI ÁRUCIKKE

Az árban nincs benne az ét.a. Ez pazar — ez Izhar

HÁZVEZETŐT keresünk

napi 3 órára
Petách-Tikván.
Tel. munkahelyen 917764,
otthon 929602

Nathan Gilboa, Theo Roller,
Raymond Ariel bemutatója:

**Mary Soreanu
MENASE
WARSZAVSKI
MÁJN BOBESZ
JERUSE
MOSE KOHEN**

zenés komédiája 2 felvonásban — 4 képből

Rendező: Carol Feldman,
Átdolgozta: Micháel Grinstein
Zene: Alexander Lustig
Vezényel: Horia Alexandru
Dalok: Mose Balan
Díszletek és kosztümök:
Adina Reich
A jiddis színház legtehetségesebb művészeinek felléptével:

- Jicchák Haviv — Carol Feldman — Ráchel Daján — Marku Natan — Renée Avrahám Jánaj — Ella Lotenberg, stb.

Péntek, 7. 7 — 9.00
CHOLON — „Ármon”

Szombat, 8. 7 — 8.30
HAIFA — Auditorium

Vasárnap, 9. 7 — 8.30
RÁMÁT GÁN
Bét Háhisztádrut

Hétfő 10. 7 — 8.30
KIRJÁT JÁM — „Nicán”

Csütörtök, 13. 7 — 8.30
PETACH TIKVA — „Héjchál”

Péntek, 14. 7 — 9.00
BEÉR SEVA — „Gilát”

A „Citromos jégrakéta” után egy újabb vidám film a rejtett fényképezőgép szellemében

NEVETSÉGES IZRÁELIEK

**BOÁZ DAVIDSON
CVI SCHÜSSEL
IGIK ALBALEK
OFELIA STERN
URI GROSZ**

átejtik az izráelieket

Producerek: Menáchem Golán — Jorám Globus — Rendező: Cvi Schüssel.
Felvételek: Boáz Davidson — Cvi Schüssel. Szerkesztő: Allen Jakobovits.
Fényképeztek: Adam Grünberg, Amnon Solomon. Dalok: Ariel Silber és a Bros együttes.

VILÁGPREMIER 7.8. SZOMBAT ESTE — EGYIDŐBEN:

TEL-AVIV „ORLY”		JERUZSÁLEM „RON”		HAIFA „RON”	
RÁMÁT-GÁN „Ordea”	CHOLON „Rina”	NATANJA „Eszter”	BEÉR-SEVA „Chén”	P. T. „Shalom”	
HERZLIA „Dagon”	ÁSDOD „Eszter”	RECHOVOT „Chén”	RISON „Tiferet”	BÁT-JÁM „Bát-Jám”	

TITKÁRNÓT keresünk
(4 órára) 9—13-ig, hetenként 5-ször, ívrít, orosz tudással
Tel. 03-280421

LAKBÉR NÉLKÜL SZOBA
Cáfon Tel Aviv központjában — bőkezű zsebpénz nélküli beszélő asszonynak, éjszakai tartózkodásért és könnyű munkáért idős házaspárnál. Nappal szabad. Tel. 252978 csak este 7 után (péntek kivételével)

DERŰS PILLANATOK

BEN GURION ÉS A DISZKOTÉK

(Emlékeztető: Pinczás Jurmán, író újságíró)

Annak idején Simon Peresz hadügyi alminiszter szövegíróje voltam, s Ben Gurion állt a tárca élén. Hivatali munkám kapcsán gyakran kerültem a közelébe.

Egyszer meglátogatta az „öreget” egy diákküldöttség. Az egyik rámt-gáni gimnázium növendékei. A miniszterelnök olyan komolyan érdeklődött a problémáik iránt, hogy ez valóságilag megdöbbentette az érettségi előtt álló diákokat. Azt is megkérdezte tőlük, hogyan töltik a szabadidejüket. A kérdést ilyen formában tette fel: „Azt hallom, hogy a fiatal nemzedék eszpresszó-nemzedéknek hívják. Hát valóban folyton eszpresszóban ülnek?” Az egyik diák válaszolt: „Ez rég volt. Ma már diszkotékba járunk.”

Ben Gurion meglepte ez a közlés. Soha nem hallotta híret, a kifejezéssel is akkor találkozott először. Mi az, hogy diszkoték? A diákok megmagyarázták, de az „öreg” számára még nem volt világos, honnan származik az intézmény neve. Újabb magyarázat következett, s végül Ben Gurion a fejéhez kapott: „Meyvan! A diszkoték lényege a hanglémez, amely forog a gramofon korongján. A szó görög eredetű. Akár csak a diszkos — a korong — amelyet az olimpiákon használtak. Nagyon helyes. Legalább ilyen közvetve emlékeztünk meg az ókori Görögország remek fiataljairól. Helyeslem a diszkotékot...”

(benedek)

EGY KUPICA BÖLCSESSÉG

A karrier olyan, mint a lépcső. Feljutni nehéz, lefelé sokkal könnyebb.

★ ★

Jó férjet szerezni nehéz. Megtartani majdnem lehetetlen.

★ ★

A főnök rendszerint akkor veszti el az egyensúlyát, ha a titkárnője „kézbe veszi”.

FILOZÓFIA A MELLÉNYZSEBBEN

A jó férj kezdetben a tenyerén hordja a feleségét, később erről szó sincs. Ezért a legtöbb asszony bánatában elhízik.

★ ★

A divat manapság bolond. De az asszonyok még bolondabbak.

★ ★

Ne vess — a világ veled nevet. Horkolj — előbb-utóbb.

AKTUÁLIS DEFINÍCIÓK

ADÓFIZETŐ: Olyan ember, aki nem megy állami állásba, mégis az állam alkalmazottja valójában.

MONOLÓG: Ha a férj és a feleség beszélget. Ez az asszony monológja.

PARADOXON: Mikor a 80 éves nagypapa ezt a dalt énekli: Lesz magá juszit is az enyém...

NŐK FIGYELMÉRE!

Uj, haladó divat. klasszikus stílus fiataloknak. Ajánlunk divatos ruhákat exkluzív anyagokból, mérték után. Mielőtt határoz nézze meg és hasonlítsa össze a kivitelezést és az árakat. Külöleges modellek kövér nőknek. Estélyi és sportserű ruhák kabátok. kozmikumok szoknyák és blúzok továbbá női nadrágok saját anyagunkból vagy a megrendelőjéől gvári áron

„LILIAN” exkluzív női ruházati ház
I.A. Schatz u. 2 (Dizengoff 160 sarok). Tel. 227870

Küldjön vámmentes IKKA ajándék-utalványt

MAGYARORSZÁGI ROKONAINAK ÉS BARÁTAINAK
Megrendelőhelyek:
JERUZSÁLEM: Jeruzsálem könyvtár, Jávec utca 2. — Üzleti órák: 9-1 és 4-7 — Kedden délután zárva.
TEL-AVIV: G. Kemény, Ben Jehuda 27, 1. emelet — d.e. 9-12.30, délután 4-6.30 közötti telefon: 55052 Pénteken zárva.
HAIFA: Ungár Jákov, Micháel utca 2 (Arlozorov sarok), Gerberlich üzlethelyiség, vasárnaptól — csütörtökig, 10-16 12-ig. Telefon: 667876, lakás tel.: 525661.
BEER-SÉVA: Frankfurter István, Háácmáut 49-51. — Telefon: 38701.

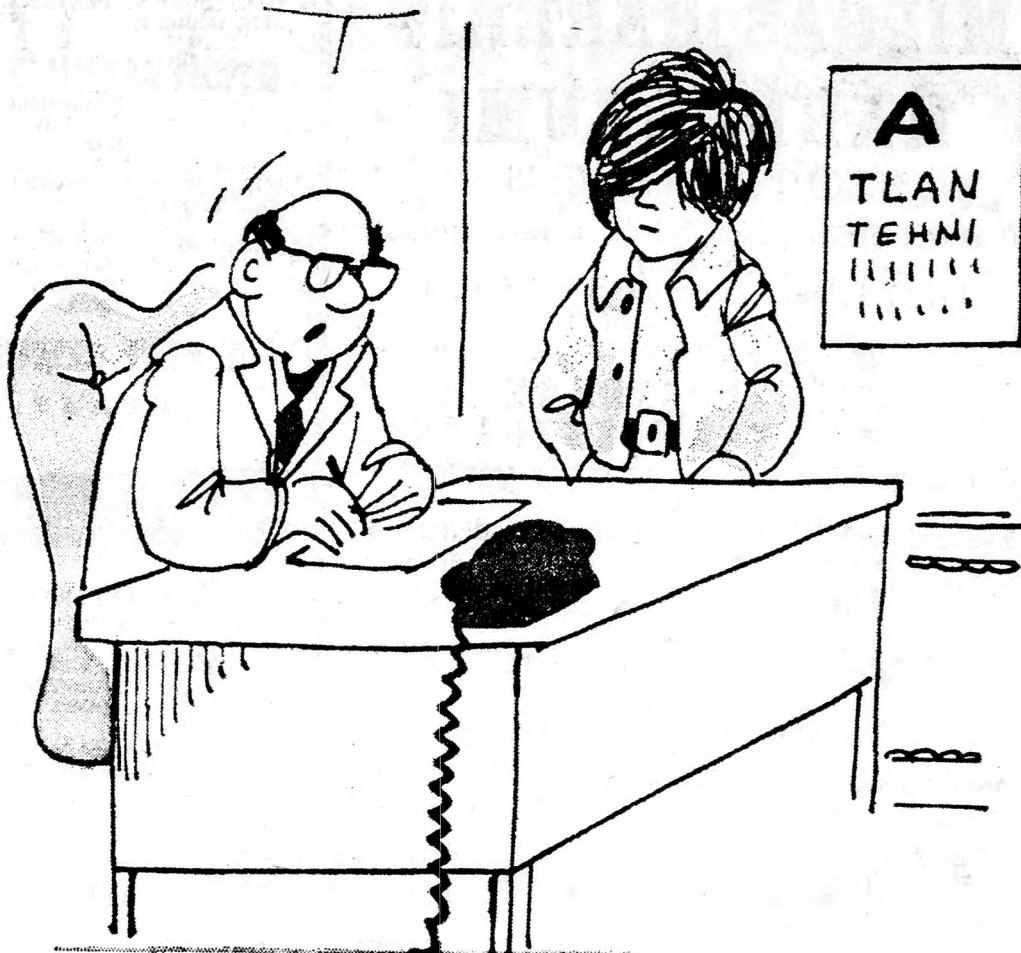
Levelezést kizárólag: G. KEMÉNY
Tel-Aviv, Ben-Jehuda 27. címre kérünk.

FIGYELEM!

IKKA az egyetlen vámm- és minden egyéb költségőt mentes küldési lehetőség MAGYARORSZÁGR.

TUZEK ajándékbonok kaphatók

CSEHSZLOVÁKIÁBA VALÓ KÜLDÉSRE
Budapesti sírapótlásra ismét felvesszük rendeléseket!

A SZEMORVOSNÁL

— Ezzel a recepttel bemegy az első fodrászüzletbe és visszanyeri a látását.

DÁN DALMÁT:

Viccstatisztika

Érdekes tanulmány kivonatát olvastam minap a Látóhatár című Magyarországon megjelenő sajtószele egyik legutóbbi számában. Mivel a rendelkezésünkre álló hely felettébb korlátozott, a tanulmány kivonatának csupán a kivonatát közlöm, amiért ez-után kérem a szerző szives elnézését.

Katona Imre három évized alatt mintegy 3000 közéleti vonatkozású (kulturális - gazdasági - politikai) viccet gyűjtött össze és tanulmányában azt tette vizsgálat tárgyává, hogy ezek a viccek a társadalmi mozgást milyen szélességben és hogyan követik, valamint, hogy a társadalom mely csoportjaira jellemzők.

A szerző többek között arra a megállapításra jut, hogy az 1954 és 1974 közötti időszakban a viccek tendenciája a belföldi témákról a külföldi témákra tolódott át, természetesen fokozatosan, aminek egyik magyarázata az egyre növekvő turistaforgalom.

Az alábbiakban közreadom az elgondolkodtató cikk néhány példaviccét:

— Mi a különbség a kapitalizmus és a szocializmus válságai között?

— Nu, mi?

— Az, hogy a kapitalizmusé ciklikusak, a szocializmusé pedig permanensek!

Egy jójáték az ötvenes évekből:

— En sem szex, sem pedig politikai viccet nem mesélek, — az elsőt ab óvó, a másodikikat pedig ab óvó!

— Hogyan osztozkodott Marx hagyatékában a két német állam?

— ??

— Az NSZK kapta a Tökét, az NDK pedig a Kiáltványt!

— Miért járt magyar közgazdászkielöttség Afrikában?

— Miért?
— Kenguruért, hogy a dolgozókat megtanítsák erszényvel ugrálni...

(Ennél az élcnél a szerző nehezményezi a vicceselők természettudományos tájékozatlanságát, tudniillik, hogy a kenguruk voltaképpen Ausztráliában találhatók.)

— Milyen uralom van Magyarországon?

— ??
— A proletárok önuralma!...

Mi a konyak? A dolgozók itala, melyet a munkásosztály és a vele szövetséges parasztság a választott képviselői útján fogyaszt!

A szerző, egy számunkra különösen érdekes statisztikai adatot közöl.

A nemzetközi konfliktusokról szóló összes viccek száma: 253

Ebből az arab — izráeli konfliktusokról szóló összesen: 149

Vagyis, ha figyelembe vesszük, hogy a világon milyen sok konfliktus van, akkor igazán elégedettek lehetünk. Kár, hogy a tanulmány általam olvasott kivonata egyetlen ilyen témájú tréfát sem közöl. Kárpótálásul ideírom a Hatnapos Háboru egyik klasszikus pesti viccét:

— Most kényes helyzetbe kerültünk, — mondták a magyarok — nem tudjuk, hogy kinek drukkoljunk, a testvéreinknek, mármint az oroszoknak, vagy pedig a főnökeinknek, azaz a zsidóknak...

TENGERI TÖRTÉNET

A szobapincér bekopogtat az első osztályú utas kabinjába és megteríti az asztalt. Utána kinyitja az étellift nyílását, lecsenget és így szól az utasnak, aki történetesen egy csinos, széke asszony:

— Kérem, asszonyom, perccen belül feljön az ebéd.

A hölgy egy pillanatil gondolataiba merül, majd így felel:

— És a reggeli is...

KORÁN KEZDTE

A bíró megkérdezi a betörtöt: — Mondja csak, fiatalember, hány éves korában került maga először börtönbe?

— Nyolc éves voltam, tekintetes bíróság.

— Ilyen korán kezdte?

— Jaj, dehogyan. A papát látogattam, aki házasságszédelésért ílt egy évet.

TÖRTÉNET A NEVELESRŐL

A tizennégy éves kislány így szól a mamájához:

— Anyu, egy kis pénzre van szükségem. Kérj nekem apukától.

— Kérj magadnak. Már nagylány vagy, nemskára férjhez mész. Meg kell tanulnod, hogy áll az ember a saját lábán.

KERESKEDELMI TÖRTÉNET

— Szóval, melyik kalapot ajánlja?

— Tisztelt uram, az attól függ. Ez a kalap nagyon ajánlatos szökeknék, ez meg barnáknak.

— Akkor meg kell vennem ezt is, azt is. Ki tudja, ma este szöke lesz-e, vagy barna?

MEGLEPŐ FELIRATOK:

Egy cukrászda kirakatában:
„Olyan habos sütemények, amilyeneket a mama sütött, mielőtt még a diétát feltalálták!”

Egy strandon: „Felkérjük hölgylátogatóinkat, ne kerüljenek semmiféle kapcsolatba a mentőkkel, kivéve azt az esetet, ha a vízbe fulladoznak.”

Egy könyvtár kirakatában:

„Vásároljon könyvet! Vegyen részt a színes televízió bevezetése ellen folyó közéleti küzdelemben!”

Egy eszpresszóban: „Felkérjük férfi-vendégeinket, hogy ne köszöntsek csókkal a csinos pincérnőket. Kiváltképpen, amikor tálca van a kezükben.”

OKOS RENDŐR

A közlekedési rendőr már harmadszor ír fel egy hólgyet, ezért szinte régi, bizalmas ismerősökként köszöntik egymást.

— Szabad az iratait, asszonyom? — mondja a megszeppent hólgynek, aki átadja, majd így szól hozzá:

— Vegye tudomásul, hogy én megtanítom magát a közlekedési szabályok tiszteletére.

— Milyen büntetést szán nekem, biztos ur?

— Hallgasson ide. Egyelőre köztünk marad. De ha még egyszer elkapom, vegye tudomásul, hogy mindenkinek el fogom mesélni, hány éves valójában.

TELEFON

— Halló! Te vagy az, egyetlen szerelmem?

— Igen. Ki beszél?

HOLLYWODI IMPORTVICC

— Ne haragudj, Oszkár, de ugy határoztam, nem leszek a feleséged.

— De drágám, csak még egyszer. Csak még egyetlen egyszer.

SZERELEM, 1978

A fiú: — Drágám, soha nem szerettem még leányt rajtat kívül.

A lány: — Akkor váljunk el. En nem szeretem az amatőröket.

A HÉT KUTYATÖRTÉNETE

— Imádok a kutyámat. Pár hete megmentette az életemet.

— Ez komoly? Hogy történt?

— Beteg voltam. A feleségem telefonált, s orvost hívott. Meg is érkezett, de a kutya nem engedte be.

IMPORTVICC A PARADICSOMBOL

Ádám hajnalban jön haza. Éva nagyon morcos.

— Hol jártál?

— Évikém, volt egy kis dolog. Miért haragszol? Féltékeny vagy? Hiszen rajtat kívül nincs más asszony a paradicsomban, kis csacsi.

— Az nem olyan biztos. Gyere, szeretném megszámolni a bordáidat.

HITELÜGYLET

— Sürgős szükségem van 10.000 fortra, de nem tudok hitelt szerezni. A gond miatt két éjszaka nem aludtam.

— Miért nem szóltál nekem?

— Segítettél volna?

— De mennyire.

— Van a számmra egy kis pénz?

— Pénzem nincs, de adhatok egy egyszerű altatót.

Hölgyeim:
KIFOGÁSTALAN SZABÁSÚ ELEGANS SZOKNYA
BINDER KONFEKCIÓ
TEL-AVIV • Náchlát Benjámin utca 221, tel. 623081
RENDELÉSEKET MÉRET UTÁN VÁLLALUNK.

MARADT NÉHANY HELY JUNIUSRA
360. — IL
4 é.t.a. személyenként.
félépizós, kétágyas szobában
Helyrendelés: I.A., Sd. Rothschild 66.
tel. 623355, 615398
Szdóm: tel. 057-90851/2/3/4, 97848
Telex: 5-294

— Az eső miatt el kell halasztanunk a forradalmat...

**PUSZTÍTÓ OPTIMIZMUS,
ÉPÍTŐ PESSZIMIZMUS**

(Folytatás az 5-ik oldalról)

pont szempontjából s ezáltal megóvja magát felesleges preszióktól. A kérdés tehát, hogy a kormány kitart-e egy világos politikai vonal mellett. Nézetem szerint, a kormány jelenlegi politikája kudarcos vezet. A koalíció fennmaradását az dönti el, hogy magában a kormányban is követelik-e ennek a politikának a megváltoztatását.

A továbbiakban Rabin azt fejtette, hogy a Máaráchnak ellenprogramot kell kidolgoznia és azt népszerűsíteni. Ez a program: visszavonulás a 242. határozat értelmében területekről, de nem az 1967-es határokhöz, öt éves átmeneti idő a Nyugati Partvidéken, közös izraeli és jordániai vezetés alatt, a Máarách kormányok által létesített telepítési hálózat fenntartása, s öt év után lehetővé tenni a palesztinai araboknak, hogy sorsukról döntsenek. A Szináj-félsziget visszaadását politikai ténynek kell tekinteni, mert erzenve a kormány kötelezettséget vállalt, sőt, olyan verzió is van, hogy Szádát még jeruzsálemi útja előtt ígérték kapott erre.

Ez a felfogás, ami nagyon sok izraeli polgár felfogását tükrözi, pesszimistább, mint az üres optimizmus, amelynek hirdetői feltételezik, hogy a megszállt területeket örökre meg lehet tartani. De ez a pesszimizmus építő, mert biztosítani tudja békeszerződéseket, nemzetközi garanciákat, s erős izraeli hadsereggel, az állam fennmaradását és virágzását. A maximalisták optimizmusa pusztító, a kompromisszumra hajlandók pesszimizmusa építő.

**MIFGÁS HÁREHIT
HÁBÉNLEUMI
CHOLON, KUGEL U. 45**

(Cámeret épület parkolóhelyén, a Rina mozival szemben)

1978.7.8., szombat este 7-től és egész héten különleges árusítás:

- BÜFÉK
- HÁLÓSZOBÁK
- GYERMEKSZOBÁK

és további óriási választék az ország legnagyobb kiállításán.

Kedvező árak • Kényelmes részletfizetés

**SZALONBUTOROK AKCIÓJA
UJ OLEKNAK 45% ENGEDMÉNY
HÁLÓSZOBÁKRA**

**RITKA MUTÁRGYAK,
EREDETI
OLJFESTMÉNYEK
NYILVÁNOS ÁRVERÉSÉ**

Mane Katz, Adler, Mokádi, Struck (eredeti), Avni, Kun, Thomas, Rubin, Marcel Jancu, Agam, Wechsler, Lupu, Paldi, Jozsef Hess eredeti képei és még sok európai és izraeli festmény.

Ezüsttárgyak, szőnyegek, ékszerek, kristályok, étkezészetek gyűjtőtől és hagyatékokból.

Az árverés 1978.7.8., szombat este 8.15-kor a „Grand Pallace” (az-élt „Pal”) hotelben, T.A., Hájárkon 277. Meghívják a közönséget előzetes bemutatásra 11-17-ig. Belépés díjtalan. Konferál: Sáj Danon.

KERESEM FRIEDMANN JENTE,
volt budapesti lakost, Király utca 11. — Izraelben, Nechalimban lakott és fiát, **Friedmann Farkas Ivánt**, kb. 43 éves, aki az izraeli hadseregben magasrangú tiszt volt.

GEORGE FRIEDMANN, c/o Phoenix Fabrics,
21, CAMPBELL STR.,
SYDNEY 2000, AUSTRALIA

**MAON RUTH
RAMÁT-GÁN**

Penzió idős emberek, krónikus betegeknek, közli, hogy megüritült néhány hely. Orvosi felügyelet, türelem, szeretet. Beszélünk angolul, németül, románul, magyarul.

Tel. 770556
Máálé Hásáchar u. 7.,
Katznelson-Modiin sarok.

**KÁDAR BELA,
HERMAN LIPÓT,
NEGRÁDI
ÉS MÁS MÁRKÁS
FESTMÉNYEK**

**KLEIN ANDRÁS
TEL-AVIV,
ROTHSCHILD 89
TELEFON: 623-759**

SZOMBATI NAPTAR

1978. július 7, PÉNTEK
5738. támu 2,

GYERTYAGYÚJTÁS
Jeruzsálem 6.11
Tel Aviv 6.29
Haifa 6.23

1978. július 8, SZOMBAT
5738. támu 3,

SZOMBAT KIMENETELE
Jeruzsálem 7.31
Tel Aviv 7.29
Haifa 7.34

**A HETI SZIDRA
CHUKAT**

ÜGYELETES GYOGYSZERTÁRAK

TEL AVIVBAN
PÉNTEK ÉS SZOMBAT
Beni, Dizenhoff, tel. 223286.
Jáni, Jehuda Hálévi 67, tel. 612474
SZOMBAT KIMENETELETOL
Jáni, Jehuda Hálévi 67, telefon
612474

HAIFAN
PÉNTEK
Növe Sáánán, rch. Hátichon 37,
tel. 235530

SZOMBAT
Góulá, rch. Chermion 12,
tel. 640466

CHOLONBAN
PÉNTEK
Aszuté, rch. Trumpeldor 4,
tel. 858197

SZOMBAT
Noót Ráchel, rch. Ejlát 36,
tel. 851751

BÁT JÁMBAN
PÉNTEK
Gáné Bát-Jám, rch. Hánóvilim 3,
tel. 885671

SZOMBAT
Rámát Jozsef, rch. Mivéc Szináj
20, Rámát Jozsef, tel. 867951

**RAMÁT GANBAN
ÉS BNÉ BRÁKBAN**
PÉNTEK
Higlá rch. Arlozorov 81,
tel. 721489

SZOMBAT
Udim, rch. Háéel 57, tel. 778096

**HERZLIAN,
KFAR SMARJAHUBAN,
RÁANANAN, KFAR SZABAN
ÉS RAMÁTJIMBAN**
PÉNTEK
Achuzá, Ráánáná, rch. Achuzá
184, tel. 052-91762

SZOMBAT
Hásáron, Rámátáim, derech
Hásáron, tel. 052-21081

NATANJAN
PÉNTEK
Hánászi, rch. Weizmann 36,
tel. 23638

SZOMBAT
Merkáz, rch. Herzl 36, tel. 22739

RISON-LECIONBAN
SZOMBAT
Hádár, rch. Rothschild 121,
tel. 997762

BEER-SEVÁN
SZOMBAT
Jona, Sikun Bét, rch. Bialik 5,
tel. 77557

**A HITACHDUT
OLÉJ HUNGARIA**

TEL-AVIV

KERSIK
A TEL-AVIVI HOH UTJAN:
Az elhalálozott Berkovits Margit lányát, — SCHLESINGER ZSUZSÁT és Kleinmaendler — Katona Mór névzetű fiát — sürgős ügyben keresi: (Mowche Meir Benedik, Rch. Bét Jisraél 3, POB. 5022, Jeruzsálem).

HAIFA
Közönet nyilvánítás a HOH, és Idzsebbek klubja elnököinek, vezetőségének, aktivistáinak és mindazoknak, akik segítségére voltak a szervezet 1977-78 munkávé sikerességében.

A HOH haifai Elnökség ezúton mond köszönetet a munkávé min den egyes illusztris elnököjének, háziaszonyainak, és névlesen az alant felsorolt aktivistáknak, azért a szép eredményes közéleti munkáért, amelyet az 1977-78-as munkávében a nemes cél érdekében nyújtottak:

Kovács Aladár, Tiefenbrunner Imre, Rössel Mordéhai, Hostovská Brácha, Klement Kónig Aranka, Reich Lili, Rum Aranka, Rosen thal Kati, Arnavi Gizi, Balázs Erzsébet, Blumenfeld Rózi, Berkovits Boros Blanka, Elefánt Irén, Elek Eva, Ejlál Rachel, Fried Eszter, Flammer Rezi, Fiskel Rózi, Gross Karola, Guttman Fanci, Guttman Elvira, Gross Magda, Grünbaum Marika, Goldstein Etus, Hammer Mirjam, Hecht Elza, Herzog Lili, Kelen Panni, Kovács Dusi, Lédézer Tonka, Laguna Lili, Laufer Rózi, Poláček Jofán, Goldstein Elza, Radványi Pacsirta, Rosenthal Eliezer, Roth Kató, Stréger Szára, Schwarz Gizi, Székely Kamilla, Wachtenheim János, Zacharias Adél, Lindenfeld Ilon

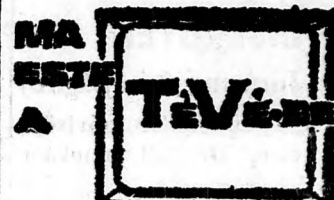
A HOH elnöksége

Most, a legszebb időszakban csatlakozzon egy érdekes, le szállított áru, 4 hetes

**TAVOLKELETI
TURÁHOZ**

India — Nepál — Thailand
Singapore — Filippinek —
Japán, Hong-Kong.
Megfelel vallásosoknak is.

CANAANTOURS
Tel-Aviv, Ben Jehuda 113,
tel. 229125, 238229
Mi nemcsak jegyet adunk.
Beszélünk magyarul.

1978. július 7, péntek
5738. támu 2,

ALLANDO MUSORSZAMOK

I. MUSOR (ALEP)
Hírek: 7.00, 8.00, 10.00, 12.00,
14.00, 16.00, 18.00, 22.00 és 24.00 órák;
Könyv: Héber nyelv: 11.35; Oléknak 18.45-20.45-ig
Egy perc héber nyelv: 15.00
Könyvszemle: 15.55. Mezőgazdák: 17.55

II. MUSOR (BEF)
Hírek minden órában reggel: 6.00-tól éjjel 1.00 óráig. Hangos híradó a 7.00, 13.00 és 19.00 órák hírek után. Lapszemle a 7.00, 13.00 és 19.00 órák hírek után.

III. MUSOR (GIMEL)
(529-es középhullám)
Könyv: zene és slágerek 6.00-éjjel; Hírek óránként. Szombaton: 7.00 órától éjjel.

A HADSEREG RÁDIOJA
Óránkénti hírszolgálat a nap 24 órájában, valamint hírmagazin 8.00-tól 9.00 óráig, 17.05-től 18.00-ig és 23.45-től 24.00 óráig

I. MUSOR

8.10: Reggeli koncert, 10.15: Angol lecke, 10.45: Idő kérdése, 12.05: Hanglemek, 14.10: Anyáknak és gyerekeknek, 15.00: A szombat fogadás, 16.05: Klaszikus művek, 17.20: Irodalom, 20.15: Péntek esti hangverseny, 22.05: Angol nyelvű dráma. — 23.23: Éjjeli harmat, 0.10: Ellen tétek, 1.15: Hátikvá.

II. MUSOR

8.10: Reggeli zene, 10.15: Nálunk itthon, 12.05: A dolgozók, 12.30: Héber dalok, 14.10: Vidám hétvége, 16.10: Agnon novellája, 18.05: Az elhagyott sziget, 19.05: A héten történt, 20.05: Ima és dal, 21.05: Spanyol románcok, 22.05: Rádás, 23.05: Sör és hangulat, 1.10: Hátikvá.

A HADSEREG RÁDIOJA

9.05: Reggeli ünnepség, — 12.05: Sofőröknek, 14.30: Sláger parádé, 16.05: Interjú, 17.30: Szombati dallamok, 18.05: Beszélgetés írókkal, 19.05: Péntek esti hangverseny, 21.05: Jiddis dalok, 22.05: Ritkán hallott lemezek, 23.05: Táncczene, 2.05: Jó éjszakát, — Tarka műsor reggel 6 óráig.

1978. július 8, szombat
5738. támu 3,

I. MUSOR

8.05: Művészelemek, 9.00: A tudomány világa, 9.25: Zenés fejtörő, 10.05: Zongorasámok, 11.00: Hangjáték, 12.15: A jeruzsálemi szimfonikus zenekar felvételeiből, 14.10: Anyáknak és gyerekeknek, 15.00: Könyvszemle, 17.00: Verdi élete, 20.15: Kamarazene, 22.05: Rádiovita, — 23.00: Modern muzika, 1.15: Hátikvá.

II. MUSOR

9.05: Vidám jelenetek, 11.05: Do-re és ki még, 12.05: A felőfok oktatásról, 13.05: Szülői ház, 14.10: Könyv és klasszikus, 16.05: Kivánságimisor, 17.10: Helyszíni közvetítés a Mákkábi Natanja-Elsburg és a Mákkábi Tel Aviv-Malmó labdarugó-mérkőzésekről, — 19.05: Magazin, 20.45: Sport, 22.05: Hámvilág és móláve mákká, 23.05: Rádió- és tévé-magazin, 1.10: Hátikvá.

A HADSEREG RÁDIOJA

8.05: Párjelenetek, 10.05: Cso-dás dalok, 11.05: A tengerpart-ról, 13.05: Interjú, 14.05: A hét lemeze, 15.05: Régi kedvelt dalok, 16.05: Musical, 17.05: Könyvekről, 18.05: A hét muzsa, 19.05: Kényeskedjünk, 21.05: Hagyományok, 22.05: Rockzene, 0.05: Éjjeli madarak, 2.05: Tarka műsor reggel 6 óráig.

**A TEL-AVIVI MOZIK
HETI MUSORA**

AZ ELŐADÁSOK KEZDETE
4.30 — 7.15 — 9.30

ALLENBY: A rettegés díja
BEN JEHUDA: Soha nem ígertem rózsákert
CAFON: Előttem az élet
CHÉN: A zenéörület
CINEMA-1: A mi utcánkban
CINEMA-2: Monty Pitton és a serleg

DEKEL: Rendkívüli találkozó
DRIVE IN: (1) A medvék szigetének megmentéje; (2) A nagyváros partjai
ESZTER: Bajban a milliomas GÁT: Bernard és Bianca kalandjai
GORDON: Dr. Moreau szigete
HOD: Szélmákosoknak szeretettel

LIMOR: Vedd a pénzed és szaladj
MÁKSZÁM: Az artisták és a négy testőr
MÁT MID: Forró kapcsolat
MERKÁZ: Kártefilm
MOGRÁBI: Éjjeltájt
OFIR: Az örökség
ORLI: Neveltséges izraeliek
PARIS: A parazita
PEER: Nő az ablakban
ROYAL: Erőszakos vágyakozás
SÁCHAF: Citromfagyalt
STUDIO: Julia
TÁMÁR: A nimfomániás
TCHÉLET: A Marx-fivérek
TEL AVIV: A vásárló ember
TEL AVIV MUZEUM: Providence
ZOHAR: Dília

A HAIFAI MOZIK MUSORA

ORAH — HARMADIK FAJTA TALÁLKOZÁS
ARMON — SZOMBAT ÉJSZAKAI LAZ
ÁCMON — MILLIOMOS A KUTYASZORITÓBAN
ÁMFI — ARTISTÁK ÉS A NÉGY MUSKETÁS
MIRON — A DÜHÖS EMBER
RON — NEVELTSÉGES IZRAELIEK

**50 éves férfi vagyok +...
és valóban boldog vagyok a "Baby"-vel**

Amióta megvan a CRISTAL BABY mosógépem, — megoldottam vele minden mosási nehézségemet, mert a CRISTAL BABY eszményi mosógép számomra. A CRISTAL BABY az egyedüli gép, amely zárt mosódobban mossa a megkíméli a ruhát, nem szakad el benne a legkényesebb darab sem. Ezért én a CRISTAL BABY-ban nyugodtan mosok mindenféle szennyes, fehéreket és színeseket egyaránt, akár műanyagból, akár pedig se-lyemből vagy gyapjából készültek, s pár percen belül mind patyolat tisztán kerül ki a gépből. A CRISTAL BABY ára csak egyharmada a nagy mosógépek árának, — mindössze 3,050 font s ebben már benne van a két-éves jótállás is, a CRISTAL jótállás! Valóban boldog vagyok.

**CSAK
3050
IL**

קריסטל 120 30
מכונת כביסה קריסטל 120 30

UJK
Nowinu
SREL N
K7WJ
HAZI
ROMANTAL.
keres 30-35 éve
jából. „Recimti
2082.
• SZEP, kultu
bír, 49 éves ö
nőnek komoly
kus férj ker
napról, 9.13. h
• KÁNDADI v
• angolienül, g
országban, va
askenái szárn
szonyt keres I
számot kér. Te
• EGESZSEGES
ligns ur saját
ajku eltársas
adatszakkal 68
4694/5113.
• ORVOS övve
azonny, megist
céljából lehető
eves korig. Te
7-9-ig, este 14.
• „SOSANIM”
fics, intelligén
Megfelelők 688
ügyfelkezés. J.
883195 (15-19).
• ELEKTRON
47/165, hozzáill
Jerzsálem. POB
• ROKKANT,
díjjal, független
sége keres. Tel
• INTELLIGEN
ber hozzáillót k
28-ig. Tel-Aviv.
• „GLOBUS” 44
Kassal felesége
2025, Asdod-Ján
• EGESZSEGE
len, 67 éves öv
hozzállító férj
Tel-Aviv.
• AMERIKAIAN
ők, európaiak/
velt, szabad le
nökét. Ramat-G
• JOLSZITTAL
démikusnó, 28.
vállas, nőtlén
res 29-34 közt.
• ORVOSOK 28
nébők 27, 28. E
gazdag akadém
korban. Külön
nok részére. So
„Globusz” 44374
• „GLOBUS” 44
Fülön osztály t
Acronal ajánla
• Amerikából
Füléből.
• AKADEMIKUS
met tudásal
már férjket ker
TIT,
• DIPLOMAS
27/165 mérnök
Lusnot, „Globus
soff 245.
• „SZARA” HA
Tó Iroda, Haifa
01-524408 — 04
• „GOLDA” ház
ó. Haifa, Háne
01-688971.
• NÖTLÉN 23/1
Kassal keres m
céljából. Cim:
Bízvetítő 04-52
• DALIA az is
vettő Iroda, K
városzoba és k
lon. Bizonyos ö
üvefeleket, de
céljából. A talá
és irodában és
teremben, vag
a tulajdonosnő
ten és megkizh
• DALIA ajánl
egyedülálló, m
55/170, milliomas
• DALIA ajánl
nui orozslit, 0
40/155 közzéte
• DALIA ajánl
mérnököt álland
• DALIA ajánl
• DALIA ajánl
• Dszuli beszéle
• DALIA ajánl
özvegyembert.
• DALIA ajánl
démikusnót, ak
keres.
• DALIA — ny
Alcharov-sarok,
Aviv.
• EGYEDÜLLI
bizsittuált övve
bizsittuált, jó karak
fő-jét, éves 65-
németül és mag
Tel-Aviv, 39/77
• LAKASSAL,
szar övvegyasso
letársat 70-ig.
Aviv” jellegre.
• SZIMPATIKUS
• ten övvegyas
Fedne házasság
vagy ügyvédj
Natanja. POB. 7
• BAJOS, jólsz
28 éves díntomá
modern-válltásos,
• ELVÁLT 53 év
tes feleséget 43
lakásos van. Tel. 0
2025, vagy tel. 0
• „JOFFY”
212, ajánlatat: t
szadag orosz len
országban. Ameri
akadémikus, mo
psok, mérnökök
technikusok.
• JOLSZITTAL
los 50/170 széles
POB. 154, Lili,
• 27 MEGISME
tikus nővel. Tel-
„Muzikái”
• SZEP, jómódu
ligns férjket k
tania. POB. 2052
• ELVÁLT 43. é
éves nővel ház
• EUROPAI 30/
beli lányt csalá
• AV 4496, 49932
• AZ EGYETLEN
közvetítő Iroda,
tikákat kapott a
dióban, „Cemed”
alatt.

„CEFÁ” — UJ MOZGALOM A TÁRSADALMI EGYENLŐTLENSÉGEK FELSZÁMOLÁSÁRA

Beér Síván sajtótervezet déklarálta egy új, a társadalom egyenlőtlenségeinek kiküszöbölésére törekvő mozgalom, a „Cefá” megalakulását.

Az elnevezés valójában kettes értelmű, ugyanis „cefá” héberül viperát jelent, de a mozgalom vezetői betűszóknak szánták, a héber „cím-cum páárim áchsáv”. — vagyis a társadalmi rétegek közti távolságok csökkentése, mégpedig azonnal. — A sajtótervezet az elnevezést, hogy ha a kormányzat nem fordít elég figyelmet erre a problémára, annak kihatásai súlyosan veszélyeztetik Izrael társadalmát.

A mozgalom hangadói szerint az ország biztonsága is attól függ, hogy sikerül-e záros határidőn belül felszámolni a társadalmi rétegek közötti különbségeket.

A szegények felszámolása, a fiatal párok lakáskérdésének megoldása, a fejlesztési várossok foglalkoztatási nehézségeinek leküzdése és hasonlókkal.

foglalkozik majd a „Cefá” mozgalom.

Azt is közölték a sajtótervezet-lei, hogy a mozgalom levélben tájékoztatta megalakulásáról és célkitűzéseiről Begin miniszterelnököt és Jigál Jádint, a helyettesét, valamint a kormány több tagját és Niszim Gátont, a szefárd zsidók világszövetségének elnökét.

A „Cefá” mozgalomnak dr. Éli Bár Chén történész az elnöke és a vezetőség tagjai között szerepel a többi között Viktor Álus, aki a „Fekete párducok” beér-sívai szervezetének „vezetője”.

Közvetlen terveik közt szerepel, hogy megszervezik a sokgyermekes családok több napig tartó felvonulását Beér Sívától Jeruzsálemig, a miniszterelnök hivataláig, ahol átnyújtják Beginnek a követeléseiket, angusztálózták, hogy a mozgalom pártokívüli, de együttműködik a „Fekete párducokkal”, illetve az „Odéd” mozgalommal is.

Társas vagy egyéni utazások ROMÁNIÁBA és a világ minden részébe, a legjobb feltételekkel

ANAT-tal (Fenichel Anci)
„ROSENTOURS LTD.”-nél
Rechov Herzl 8 • Tel Aviv
Telefon: 51211 — 55744

CHAMÉJ ÉJN-GEDI

Természetes hőfokú kénes fürdők
A Holt-tenger partán • Iszap • Kénes medencék.

Árnyékkádó tetők • Tussok • Nyugágyak • Udvartias kiszolgálás

Külön helyek és bejáratok férfiak és nők részére.
Nyitva reggel 6-tól — délután 5-ig

TIV-TOV SZRIGÁT HAIFA B.M.

KERES:

- ★ **KÖTÖKET**
sík- és körkötőgépekhez.
Munka 3 szakmában.
- ★ **VARRÓNÓKET**
- ★ **SZABÁSZOKAT/NÓKET**

JELENTKEZÉS: HAIFA, POB. 325, — VAGY
TELEFON: 04-66 42 51

MESEKET KERESÉK
A SÁRON KÖRZETBEN

Ajánlatok: telefon: 03-42 14 30,
vagy POB. 7095 Tel-Aviv,
„Mesek” jeligré

FIATAL TISZTVESELŐT KERESÜNK

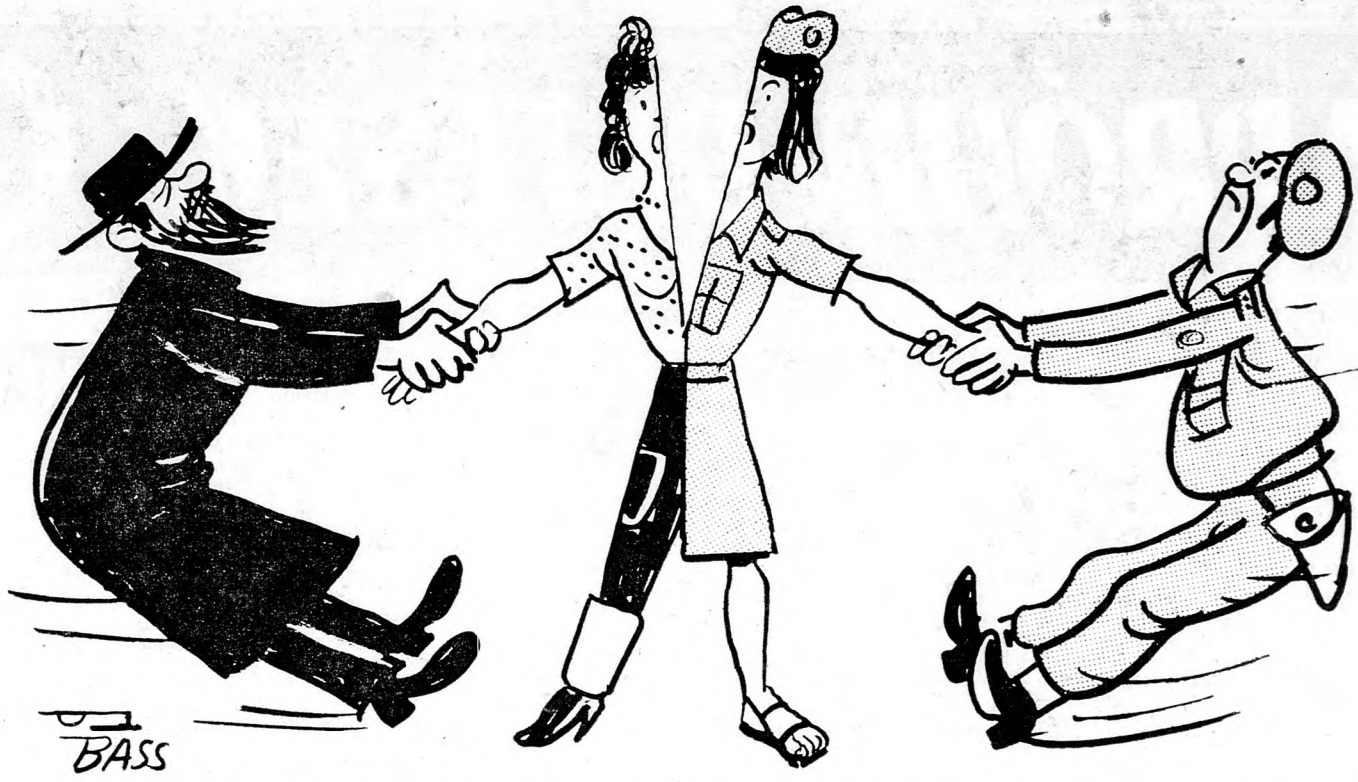
IVRIT ÉS ROMÁN NYELVTUDÁSSAL,
TELEVÍZIÓK ÉS STEREOK ELADÁSÁRA
Fizetés és jutalék
„MONDIAL 2000” • Tel-Aviv
DERECH PETACH TIKVA 9

MITMÁR TAASZIJOT B. M.,
keres

SZABÓKAT VAGY
VARRÓNÓKET

STANDARD VARRÁSI MUNKÁKRA.

Varrógép munkákban gyakorlott erők jelentkezése teljes, vagy részbeni foglalkoztatásra az üzemben, munkaidőben, a személyzeti osztályon,
vagy telefonon 04-22 11 71

Ketten tartanak igényt a lányra! Egyik azt mondja, hozzám tartozik, a másik is azt mondja, hozzám tartozik!

Tjomkin rendőrtábornok tanuallomása:

Az izráeli alvilágban vasfegyelem uralkodik

Milchi volt detektívönök: „Bizonyos kártyaklubokban betörésre kényszerítik a veszteseket”

Az izráeli szervezett bűnözés ügye szerepelt tegnap a tel-avivi törvényszéken, a Becáel Mizráchi által, a Háárec ellen indított rágalmazási per tárgyalásán. Mose Tjomkin rendőrtábornok a tel-avivi körzet parancsnoka, aki a védelem tanujaként jelent meg a Háárec részéről, elmondta, hogy a rendőrség hírszerző osztálya adatokat gyűjtött Becáel Mizráchiról, valamint barátairól, Tuvija Osriról és Ráchámim Áháronról. Hozzáfüzte azonban, hogy az utóbbi években nem nyitottak semmiféle aktát a nevezettek ellen.

Sulamit Wallenstein bírónő kérésére Tjomkin rendőrtábornok azt mondta, hogy elfogadja a Simron bizottság meghatározását, mely szerint létezik hazánkban „szervezett bűnözés izráeli módra”.

Az izráeli alvilág jellegzetesége, hogy nem rendelkezik tető szervezettel, azonban létezik bizonyos hierarchia a bűnözők világában. Vannak, akik végrehajtják a bűncselekményeket, mások pedig csak azok kitervezésével foglalkoznak, s az utóbbiakat nagyon nehéz elfogni. A fegyelem elég erős közöttük, és aki együttműködik a rendőrséggel, rendkívül súlyos helyzetbe jut. Az izráeli bűnözés bandák élénk tevékenységet folytatnak általános pénzügyi téren is, mint például nyaranyú árucsempészés, illegális tőke legalizálása és hasonlók.

már a hatvanas években felhívta a figyelmet a szervezett bűnözés elburjánzására, a rendőrségnek azonban nem voltak meg a kellő eszközei, hogy felvegye a küzdelmet e jelenség ellen.

A helyzet érzékeltetésére elmondotta például, hogy amikor bizonyos kártyaklubokban valamely játékos veszít és nem marad több pénze, a „klub” vezetőinek valamelyike elküldi — betörni. Ellátja megfelelő információval és megvárja, amíg a „küldött” zsákmányával visszatér. Mielőtt még visszajulne a kártyasztalhoz, már akad gazdája a lopott holminak. Számítlan esetben egy-két nap alatt külföldre csempézik a betörés

útján szerzett zsákmányt. Tjomkin rendőrtábornok vallomásaiban azt is mondta, hogy Becáel Mizráchi 1975 óta nem hallgatták ki és nem került bíróság elé.

Rendőr halálos közlekedési szerencsétlensége

Szerdán este a jeruzsálemi Chevron úton egy taxi elgázolta Jehuda Sémtov 29 éves rendőrt, aki az úttest szélén állt. — Sémtovot súlyos sebesüléssel szállították a Hadassza kórházba, ahol azonban az orvosok minden erőfeszítése sem tudta megmenteni életét.

MÖVE

MINŐSÉGI TÖRÜLKÖZŐK 100% COTTON

Fájó szívvel és együttérzéssel osztozunk a gyászoló család mélyeségű fájdalomában, áldott emlékü barátunk

ROTH IMRE 71
Nagyvárad — Köln

elhunyt feletti gyászában.
Emlékét kegyelettel őrzik régi váradi barátai:

Dr. Gaál Miklós és Lilly, Gutfried János és Edith, Jakobovits Béla és Hedda, Löwi Arje és Brácha

Mély részvétellel osztozunk a család fájdalmában, nagyrabcsült, felejtethetlen, szeretett díszelnökünk

ROTH IMRE 71
Nagyvárad — Köln

időelőtti elhunyt feletti gyászában.

A Nagyváradról Elszármazottak Szervezetének vezetősége

Felejtethetlen drága feleségem, anyánc, nagyanyánc, testvérünk, sógornóm, rokonunk

KOHN BERTA 71
szül. MARKOVITS

Arad — Mácháne-Dávid — Haifa
slosimja letelével

ázkárát és sirkőavatást tartunk 1978 július 9-én, vasárnap d.u. 4 órakor a haifai új temetőben, Kfár-Számir.
Találkozás a temető főbejáratánál.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Felejtethetlen drágánk

KISZNER CHÁNA (ANNIE) 71
Budapest — Haifa

elsőéves ázkárját és sirkőavatását 1978 július 12-én, szerdán d.u. 15.30-kor tartjuk a haifai új, kfar-számiri temetőben.
Találkozás a temető alsó, főkviss melletti bejáratánál.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

LADY BIRD IZRELBEN

Lady Bird asszony, Lyndon Johnson volt amerikai elnök öz-

vegye, tegnap este az amerikai geográfiai társaság tagjainak népes küldöttségével egyhetes látogatásra az országba érkezett. Lady Bird, aki aktív szerepet játszik az amerikai földrajzi társaságban, a múltban már látogatást tett Izraelben.

A mostani látogatás keretében 34 tagú küldöttség tagjai — közöttük a néhai elnök felesége — látogatást tesznek különböző ásatási helyeken és több közeleli személyiséggel találkoznak. Mose Daján külügyminiszter, cáhálai házában ad fogadást a vendégek tiszteletére.

Felejtethetlen drága férjem, apánk, testvérünk, nagyapánk, dédnagyapánk, sógorunk, rokonunk

BENJÁMIN DÁVID (DEZSŐ) 71
Marosújvár — Petách-Tikva

3-IK ÉVES ÁZKÁRAJÁT

július 13-án, csütörtök d.u. 3 órakor tartjuk a petách tikvai temetőben.
Találkozás a temető bejáratánál (88-as autóbussz).

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Felejtethetlen drágánk

EHRENFELD BÉLA (MÉIR) 71
Zerind — Bukarest — Azor (Jazur)

slosimja letelével

ázkárát és sirkőavatást tartunk 1978 július 11-én, kedden d.u. 4.30-kor Jeruzsálemben, a Hár-Házetim temetőben.
Találkozás 4 órakor a Binjánáj Háumá melletti térségen, a Tácháná Merkázittal szemben.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy felejtethetlen szeretett jó férjem, édesapám, apósom, nagyapám, testvérünk, sógorunk, vejem, rokonunk és barátunk

SPITZ JENŐ 71
Nagybánya — Kirját-Smuél

elhunytának slosimja letelével

ázkárát és sirkőavatást tartunk 1978 július 9-én, vasárnap d.u. a haifai új temetőben, Kfár Számir.
Külön autóbussz indul a lakástól d.u. 4 órakor, Kirját Smuél, rech. Warburg 94.
Ezúton fejezzük ki köszönetünket mindazoknak, akik mély fájdalmunkat részvételükkel írásban vagy szóban enyhíteni igyekeztek.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Felejtethetlen drága apánk, nagyapánk

DUB SMUÉL (SAMU) 71
(Lápos)

ELSŐÉVES ÁZKÁRAJÁT

július 11-én, kedden tartjuk a natanjai temetőben.
Autóbussz indul 4.15-kor, Natanja, Kikár Háme-jászdím 13 sz. elől.

A MÁRMOR-CSALÁD

Felejtethetlen drága férjem, apám, apósom, nagyapánk, testvérünk

LÁZAR JÓZSEF 71
Budapest — Petách Tikva

ELSŐÉVES ÁZKÁRAJÁT

1978 július 10-én, hétfőn d.u. 5 órakor tartjuk a petách-tikvai temetőben (88-as autóbussz).
Találkozás a főbejáratnál.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD